

V petek in v soboto je bilo v Novem mestu republiško atletsko prvenstvo za mlajše mladince in mladinke. Na sliki: tekmovalci v skoku s palico premaguje višino treh metrov. Več o prvenstvu najdete na športni strani.

Zlato za ribez

Priznanja mirenski Dani na jubilejnim vin-skem sejmu v Ljubljani

Na dvanajstem, jubilejnim mednarodnem sejmu vin, žganih pijač, sadnih sokov in opreme, ki ga je zvezni sekretar za kmetijstvo inž. Ivo Kuštrak odprl v petek popoldne na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, je kot že vrsto let doslej vidno mesto pripadalo mirenski „Dani“, tovarni rastlinskih specialitet in brezalkoholnih pijač in sadnih sokov. Za svoje dolgoletno sodelovanje je kot edini proizvajalec z našega območja dobila tudi posebno priznanje.

„Dana“ pa se je izkazala tudi s svojimi izdelki, s katerimi se je pomerila v kvaliteti. Vsi vzorci, predloženi v ocenjevanje, so bili nagajeni. Ribezov sok, s katerim je tovarna spomladi v Brnu (CSSR) osvojila „zlato salimo“, je tudi v Ljubljani dobil zlato kolajno. Nov Danin izdelek, po imenu juniper gin, je dobil srebrno kolajno, srebro pa so prejeli še borovničev sok, vodka in sadno žganje. Nič čudnega torej, če je Danin razstavni prostor na sejmu, ki bo trajal do 8. septembra, med najbolj obiskanimi. M. L.

TREBNJE: POZIV BORCEM

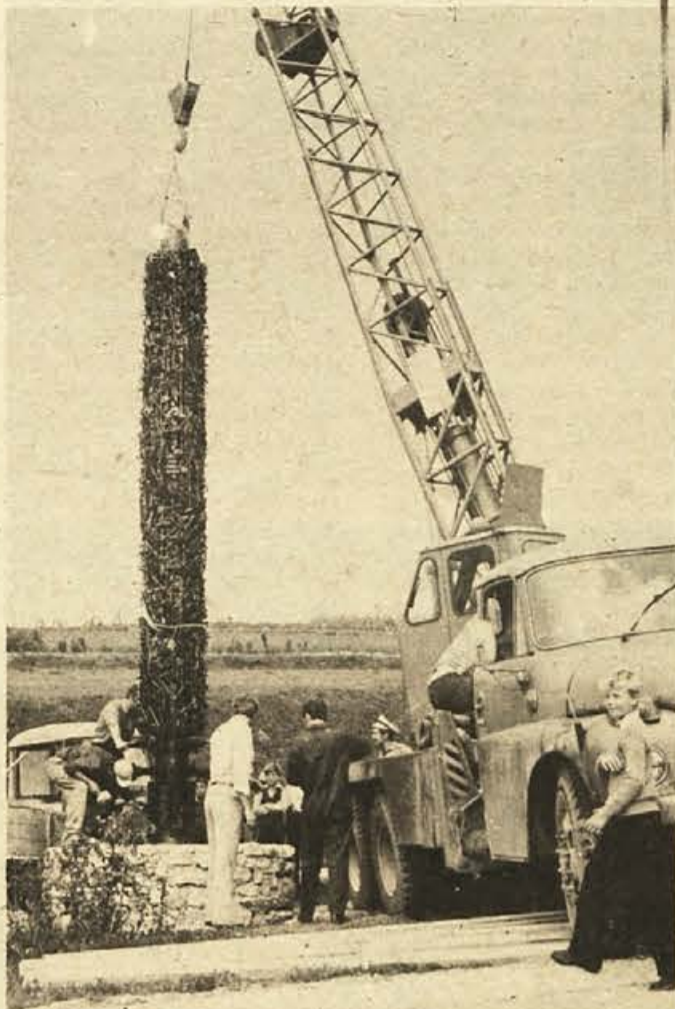
Druženopolitične organizacije in občinska skupščina Trebnje vabijo borce Gubčeve brigade in drugih partizanskih enot, ki imajo domicile na območju občine, da ob občinskem prazniku skupno praznujejo in da se udeležijo številnih prireditev, ki so se pričele večeraj in bodo končane v soboto z odkritjem spomenika pri trebanjski osnovni šoli, popestril pa ga bo še Partizanski pevski zbor iz Ljubljane, pihalni orkester in recitatorji.

KRŠKA GALERIJA SPET ODPIRA VRATA UMETNOSTI

Jutri ob 18. uri bodo v krški galeriji odprli razstavo 22 del Darinke Pavletič-Lorenčak, akademske slikarke iz Celja. Kakor je zapisal Janez Mesesnel, bodo obiskovalci videli na tej razstavi primer socialno angažirane umetnosti. Razstava bo odprta do 20. septembra.

DBH
NOVO MESTO
JE VAŠA BANKA

Včeraj, na dan, ko je bila pred 32. leti v gozdu pod Trebelnim ustanovljena Gubčeva brigada, slavijo občani trebanjske občine svoj praznik. Letošnja slava so pričeli s športnimi tekmovanji. Jutri zvečer bodo v Galeriji likovnih samorastnikov v Trebnjem odprli razstavo slikarja Josipa Pintariča in kiparja Franca Tavčarja, zatem pa bodo podelili še letošnje občinske plakete, proglasili narodnega heroja Franca Kreseta-Cobana za častnega občana in izročili Tonetu Svetini posebno priznanje. Tako so sklenili delegati občinske skupščine na seji minuli četrtek. Vrhunec letošnjih prireditev bo odkritje spomenika Toneta Svetine „Steber upora od Matije Gubca do Gubčeve brigade“, ki bo v soboto ob 15. uri pred osnovno šolo Trebnje. Tam bo govoril član predsedstva SRS Janez Vipotnik. Več o uspehih in naporih občanov trebanjske občine in letošnjih slavljenic pišemo na 7. in 8. strani. Na sliki: V ponedeljek so delavci TRIMA in STANOVANJSKEGA PODJETJA postavljali veličasten spomenik.

»Neverjeten napredek!«

Kaete Strobel, znana politična osebnost ZRN, gostja Dolenjske

Stroblava je bila vrsto let poslanka v Bundestagu, bila je dolgoletna sodelavka prejšnjega predsednika ZRN Willyja Brandta in do nedavnega v njegovi vladi ministrica za mladino, družino in zdravstvo. Kaete Strobel je zdaj predsednica mestnega sveta v Nuernbergu in podpredsednica napredne SPD stranke v tem mestu.

V Slovenijo je prišla na zaseben obisk, vendar je imela vsak dan najmanj dva službena pogovora ali obiska. Kot pobudnica sodelovanja med Trubarjevimi kraji se je tu sešla s stariimi znanci, med katerimi velja posebej omeniti Maro Rupeno-Osolnikovo. Stroblava so najprej „prestregli“ Mariborčani, bila je v Ljubljani, največ dni pa je prebivala na Dolenjskem in v Beli krajini.

V minulih dneh si je Kaete Strobel ogledala vrsto kulturnih zanimivosti naših krajev, imela je več razgovorov z družbenopolitičnimi delavci, kar vse je v njej pustilo neizbrisne vtise.

Ob odhodu z Otočca je za naš list 29. avgusta dejala:

Kaete Strobel

„Preseneča me vaš neverjetni industrijski napredek, vaša izredna pozornost in smisel za kulturne vrednote. Navdušila me je Kostanjevica s Formo vivo in Jakčevo razstavo. Naravnost ganjena sem nad zanimanjem, ki ga kazete pri vas za nemško politiko in napredno smer Willyja Brandta in sedanje predsednika Schmidta. Tudi vaša mladina je zainteresirana za stike z nami. Sploh pa: čez vse je vaša gostoljubnost. To je edinstveno!“

RIA BACER

Dleta so utihnila

Po zaključni slovesnosti Forme vive v Kostanjevici je govoril predsednik UO dr. Hočevar

Mednarodni simpozij kiparjev Forma viva „Kostanjevica 74“ se je v soboto, 31. avgusta,

dr. France Hočevar

končal s slovesnostjo, na kateri je govoril predsednik upravnega odbora dr. France Hočevar in pel Slovenski oktet.

Potem ko je dal letošnjim udeležencem priznanje za nove stvaritve (v zavetju kostanjeviškega kloštra so delali kiparji: Karl Kessler iz Avstrije, Bata Marianov iz Romunije, Koichiro Shimada iz Japonske, Ian Walters iz Velike Britanije in v Parizu živeči Slovenci Janez Zorko), je dr. Hočevar pred občinstvom razgrnil širši pregled na delovišča Forme vive. Tako je v minulih

letih 145 kiparjev iz 23 dežel ustvarilo 175 plastik iz lesa, marmorja, železa in betona, ki stojijo v Kostanjevici, Seči, Ravnah in Mariboru. Kostanjeviška zbirka v galeriji na prostem ima že 90 lesenih skulptur vseh izraznih smeri.

Nadalje je dr. Hočevar poudaril že znano skladnost kostanjeviškega okolja, kjer se romanika, gotika, barok zlivajo z okolico in sodobnimi stvaritvami v celoto. Forma viva je prešla v obdobje zrelosti: na simpozij prihaja čedalje več kvalitetnih umetnikov iz vsega sveta. Kajpak bi Kostanjevica ne bila, kar je, ko bi ne imela ljudi, kot je Lado Smrčkar s sodelavci, in to je govornik posebej poudaril. Hkrati je menil, da bi morali taka kulturna žarišča še bolj podpirati, saj je Kostanjevica tudi lep primer kulturnega delovanja „iz ljudi za ljudi“.

Današnja priloga je posvečena kulturnemu življenju v pokrajini. Na tretji strani objavljamo pod naslovom ZIVE OBLIKE FORME VIVE daljši zapis o kostanjeviškem simpoziju in pogovore s peterico kiparjev, ki so pred nedavnim končali delo. Druga stran je posvečena zapisu s tabora likovnih samorastnikov v Trebnjem – naslov je SAMORASTNIŠKA TRDNJAVVA – in pa pogovoru s sevniskim rojakom Zorkom, ki že desetletje kipari v Parizu; naslov je: SLOVENEK V PARIZU.

Pristna enotnost še le prihaja

Marjan Pavlin iz Novega mesta o regijskem povezovanju dolenjske mladine - Poslej: odgovornost predvsem tudi v mladinskih vrstah

„Delegatom dolenjske regije bomo naročili, naj na jesenskem kongresu slovenske mladine spregovorijo o vprašanih vzgoje in izobraževanja, srednjem šolstvu, dijaških domovih, vplivu religije na delo mladih,

organiziranosti mladine, kmetijstvu in podobnem. Še posebej se bodo pripravili na razpravo o

(Nadaljevanje na 4. str.)

POMURSKI UMETNIKI RAZSTAVLJAJO V RIBNICI

Petkova galerija v ribniškem gradu je sprejela v poste slikarje, ki delujejo v Pomurju. Predsinočnjim so v tem hratu umetnosti odprli pod pokroviteljstvom ITPP in Inlesa razstavo del osmih umetnikov: Ladislava Danča, Stefana Galiča, Karla Jakoba, Stefana Hauka, Zdenka Huzjana, Lojzeta Logarja, Franca Mesariča in Ludovika Pandurja. Recenzent Aleksander Bassin je ob razstavi zapisal, da omenjeni pomurski umetniki – slikarji in grafiki – prizadeto sooblikujejo strukturo sodobne slovenske likovne umetnosti v vzhodni Sloveniji.

TAVČAR IN PINTARIČ RAZSTAVLJATA V TREBNJEM

Janez Mihevc, direktor podjetja Treles, bo jutri ob 18. uri v trebanjski Galeriji likovnih samorastnikov odprl razstavo, na kateri se bo predstavila kipar Franc Tavčar iz Cabrač in slikar Josip Pintarič iz Nove Gradiške. Govoril bo dr. Mirko Juteršek, umetnostni kritik in član umetniškega sveta Tabora. Sodelovala bosta Dolenjski oktet iz Novega mesta in pihalni orkester iz Trebnjca. Prireditev bo v čast trebanjskega občinskega praznika.

Danes in jutri bo prehodno izboljšanje vremena. Ob koncu tedna pa pričakujemo nov val atlantskih frontalnih motenj in z njim poslabšanje vremena.

Marjan Pavlin

Sreča na obrazih domačinov in gostov, ki so se v nedeljo zbrali na slovesnosti pred novim šolskim poslopjem v Koprivnici. Po osvoboditvi je bil to najbolj vesel dogodek v rudarskih revirjih na obronkih Kozjanskega. Novo šolo so postavili z deležem samoprispevka prebivalcev koprivniške krajevne skupnosti, z občinskimi in drugimi viri. Ključke zanjo so izročili sedanjemu predsedniku občinske skupščine inž. Niku Kurentu in bivšemu predsedniku Jožetu Radeju, ki sta nato simbolično odprla šolska vrata. Šola bo sprejela pod streho okoli 200 učencev. V novem posloppju imajo pouk v eni izmeni. Za višje razrede so že vpeljali kabinetni pouk. Na otvoritveni slovesnosti so pripravili bogat kulturni program šolarji, godbeniki s Senovega, pevci iz Brestanice in folklorna skupina „France Marolt“ iz Ljubljane.

Prav vseeno je, od kod prihajajo opozorila o težavah glede plačila, dejstvo je, da jih je vse več. Kjerkoli v Jugoslaviji se bo začel zapirati krogotok denarja, bodo vsi takoj čutili verižno reakcijo. Če kje, potem se ravno tu pozna, kako pomembna je enotnost jugoslovskega trga.

Uspešen izhod iz nelikvidnosti imamo za eno najuspešnejših dosedanjih stabilizacijskih potez. Nikakor ne smemo dovoliti, da se bomo znova našli v položaju porušenega, sicer tako težko vzpostavljenega, čeprav ne povsem zadovoljivega blagovno-denarnega ravnotežja. Zato, ker vemo, kaj nelikvidnost pomeni. Dobri gospodarji so bili prizadeti, slabši so lahko ribarili v kalnem in ne glede na poslovanje marsikdaj celo izplačevali visoke osebne dohodka. Neredko so bili izplačani ob političnih investicijah. Včasih je že naravnost cvetela naturalna menjava — blago za blago. Milijarde so bile zapravljenе s pristojbinami za sodno izterjavo plačil. Pojavljale so se pregrade znotraj jugoslovskega trga. Čvrsti poslovni odnosi med stariimi partnerji so se krhali. Edina pozitivna posledica nelikvidnosti je bila vidna preusmeritev

na izvoz, kjer so bila plačila iz tujine zagotovljena v sprejemljivih običajnih rokih.

Ta čas natančnejšega pregleda o likvidnosti ali začetkih nelikvidnosti še ni. S strani gospodarstva je slišati opozorila, da je na žiro računih manj sredstev, da se zopet pojavljajočasno blokirani žiro računi in da so do sedaj vplačane družbene obveznosti veliko večje, kot je bilo predvideno. Glede teh obveznosti je izvršni svet obljubil temeljito analizo za septembrsko zasedanje republiške skupščine. Narodna banka Slovenije pa v svoji zadnji mesečni informaciji navaja, da je stopnja likvidnosti poslovnih bank v naši republiki v prvih sedmih mesecih za četrtino nižja kot v istem obdobju lanskega leta, čeprav se je v juliju znova nekoliko popravila. Kljub temu so povprečna sredstva na žiro računih slovenskih poslovnih bank za 15 odst. nižja kot

ZAGREB — Jugoslavija je še vedno pod vtisom katastrofalne železniške nesreče na zagrebški železniški postaji, ki je terjala po dosedaj znanih podatkih 122 mrtvih potnikov, medtem ko so uradno sporočili, da sorodniki v domovini in tujini iščejo vsega skupaj 175 ljudi, za katere menijo ali trdijo, da so se odpeljali z nesrečnim vlakom iz Beograda proti Zagrebu. Vseh trupel še niso mogli identificirati, pa je zato treba jemati število mrtvih s pridržkom, saj za zdaj še nikakor ni dokončno. Medtem pa so opravili na zagrebškem kolodvoru tudi rekonstrukcijo nesreče, pri čemer so uporabili naj sodobnejše naprave in opravili vse potrebne meritve. Rezultat rekonstrukcije še ni znan. Sodni organi so zahtevali zdravniški pregled priprtih strojevodje Nikole Kneževića in njegovega pomočnika Stjepana Varge. Oba sta stara 41 let. Še vedno ni znano zakaj nista ustavila vlaka pred rdečim signalom — ali sta spala ali pa je bilo vmes kaj drugega, denimo, trenutna slabost. To so seveda še vedno samo ugibanja. Odgovore na ta vprašanja bo lahko dala šele preiskava. Promet se je v zadnjih 24 urah že normaliziral. Na sliki: razbitine na zagrebški železniški postaji, na kateri je še vedno mogoče videti sledove te doslej najhujše nesreče v zgodovini jugoslovskega železnice. — (Telefoto: Tanjug)

(Iz zadnjega PAVLIHE)
- Veš, žena, dinar bo drugo leto praznoval že svojo stoletnico!
- Bo že držalo, saj ni nič več kaj posebno trden.

ob koncu lanskega leta. Na drugi strani so se v juliju zmanjšala sredstva na žiro računih gospodarstva in so zdaj za 15 odst. nižja kot ob koncu lanskega leta. Po vsem povedanem ni čudno, če sploh ne poenjajo pritiski glede povišanja cen, ker gospodarstvo pač želi po tej poti nadoknaditi pomanjkanje denarja za nemoteno poslovanje in razvoj. Vendar ta izhod lahko pelje samo do zapletov na višji ravni.

Doslednost pri uresničevanju programa protiinflacijske akcije, čvrsta plačilna disciplina in poslovanje ter investiranje v okviru možnosti, dosledno nagrajevanje v skladu z delovno storilnostjo in gibanje splošne ter skupne porabe v dogovorjenih okvirih, druga sredstva pa vrniti gospodarstvu — to so najnujnejše naloge, če nočemo znova zaplavati v vode nelikvidnosti.

TONE KRAŠOVEC

tedenski zunanjepolitični pregled

Zatišje

Po dolgem vrelem poletju, v katerem so se senzacije kar vrstile, je na mednarodni politični sceni zavladalo zatišje. To kajpak nikakor ne pomeni, da se je svet nenadoma in kar čez noč znebil svojih problemov, temveč zgolj, da so na nekaterih ključnih točkah nastopila obdobjačasne nedejavnosti, tihega merjenja sil.

Tako je, denimo, na Cipru, kjer so po burnih dogajanjih zadnjih tednov postale razmere v nekem smislu normalne — gledano kajpak zgolj površno in primerjaje sedanjo podobo mest ter vasi s tisto izpred nekaj tednov, ko so bobneli topovi in odmevale eksplozije letalskih bomb.

Toda ta navidezna normalnost skriva v sebi vse elemente nevarnosti in potuhnjene možnosti, da se sovražnosti obnovijo, kajti vsi razlogi, zaradi katerih se je ciprska drama začela, so še vedno prisotni.

Trenutno se nadaljujejo izredno previdna pogajanja med predstavniki ciprskih Grkov in Turkov, ki pa, kot poročajo, zadevajo zgolj „humanitarna“ vprašanja, se pravi begunce in njihovo usodo, ne dotikajo pa se bistvenih osrednjih problemov otoka.

Medtem se seveda nadaljujejo tudi stiki in pogajanja drugod, vendar prav tako previdno, prav tako za kulisami in za zdaj prav tako tudi brez kakega posebnega uspeha. Zato ostaja na Cipru navidezno vse po starem in dnevi, ki minevajo, ne prinašajo nič novega.

To pa v bistvu pomeni, da se drama Cipra nadaljuje.

ZAČETEK POGAJANJ V LUSAKI

Medtem pa so v Dar El Salamu sporočili, da se bodo v Lusaki v četrtek začela pogajanja med predstavniki portugalske vlade in osvobodilnega gibanja v Mozambiku o priznanju neodvisnosti v tej portugalski koloniji.

To je po že doseženem soglasju o priznanju neodvisnosti Gvineji-Bissau drugi odločilni korak novega portugalskega režima, da izpolni obljube, ki jih

je dala vojska v Lizboni ob prevzemu oblasti letos spomladi.

Toda pogajanja o podelitvi neodvisnosti Mozambiku bodo veliko težja in zapletena, kot so bila tista, na katerih so sklepali o umiku portugalskih čet in podelitvi neodvisnosti v Gvineji-Bissau. Razlog je predvsem dvojen: medtem ko je bilo v Gvineji-Bissau razmeroma malo Portugalcev in njihovega kapitala (samo nekaj tisoč ljudi z razmeroma skromno finančno udeležbo), jih je v Mozambiku več sto tisoč, tu pa je tudi bistveno več portugalskega denarja in zato tudi interesov.

Mozambik je bogata dežela, iz katere je portugalski kapital (in posredno tudi mednarodni) črpal visoke dobičke — temu pa se bo veliko težje odpovedati. Zato že govorijo o možnosti, da bi bela manjšina po vzgledu rasiistične sosedne Rodezije „proglasila neodvisnost“, s čemer bi se kajpak formalno končala portugalska prisotnost, v bistvu pa nadaljevalo zaslužnjenje tega ozemlja.

Možnosti, da se to zgodi, resda niso kdove kako velike, so pa in to je nekaj, na kar bo treba resno računati — in nedvomno v vrstah osvobodilnega gibanja FRELIMO tudi računajo.

Mimogrede rečeno se strijagovorice o možnosti, da bi belci prevzeli oblast tudi v Angoli, tretji portugalski koloniji na afriških tleh. Tudi tu so namreč razmere podobne kot v Mozambiku, se pravi, da je nekaj sto tisoč belih naselencev življenjsko zainteresiranih za nadaljevanje starih kolonialnih odnosov, ki omogočajo izkoriščanje velikih in bogatih naravnih virov.

TELEGRAMI

HANOI — V Hanoju je bila slovesnost ob 29-letnici ustanovitve DR Vietnam. Na njej je o uspehih severnovietnamskega ljudstva pri vojni graditvi in o današnjem položaju naroda ter o možnostih za socialistični razvoj v prihodnje govoril premier Pham Van Dong.

MOSKVA — V Moskvi z zanimanjem in zadržanim optimizmom pričakujejo nadaljevanje evropske konference o varnosti in sodelovanju v Zenevi, ki bo po letnem dopustu nadaljevala svoje delo. Moskovski časopisi opozarjajo na izjavo Leonida Brežnjeva, ki jo je pred kratkim dal o poljskem sejmu. Kot je povedal Brežnjev, je velik dosežek že to, da so to zborovanje sploh sklicali.

BUKARESTA — Romunska komunistična partija je objavila osnutek svojega „programa o graditvi vsestranske razvite socialistične družbe in o romunski poti v komunizem“. Omenjeni program naj bi sprejeli na 11. partijskem kongresu.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Spomnili se bomo še, da smo lani — po vsesplošnih opozorilih — posvetili izjemno pozornost posebni težavi našega gospodarstva, naraščajoči nelikvidnosti, in da smo potem po dosti učinkovitih ukrepih pristojnih forumov (zveznega izvršnega sveta in izvajalcev po republikah) uspeli to težavo tolikanj premagati, da smo nanjo lahko skorajda pozabili. Prav sedaj, ko je tako rekoč že minilo poletno počitniško obdobje, pa spet slišimo opozorila, da se obnavlja ta kronična težava našega gospodarskega poslovanja. Sredi prejšnjega tedna je na to še posebej opozoril generalni direktor SDK Jugoslavije Anton Polajnar, ko je razčlenjeval polletne finančne rezultate gospodarske dejavnosti v državi.

Medsebojne terjatve so znašale (podatki veljajo za vso državo) ob koncu letošnjega polletja kar 200 milijard dinarjev, je opozoril Anton Polajnar in pripomnil, da so torej te terjatve sedaj kar za 55 milijard večje kot v enakem obdobju lanskega leta. Vrednost zaloga v gospodarstvu znaša skoraj 170 milijard dinarjev (za 42 milijard več kot lani ob koncu prvega polletja) in denarna sredstva gospodarstva so relativno precej zmanjšana.

To je — sodeč po Polajnarjevih besedah — pereč problem za našo gospodarsko poslovnotnost in po njegovem mnenju smo vprašanje nelikvidnosti (po začetnih uspehih pri njegovem reševanju po izraziti zaostritvi konec lanskega leta) vse prehitro odstranili z dnevnega reda. Vse namreč kaže, da je disciplina na tem področju (poravnavanje medsebojnih obveznosti med kupci in proizvajalci) znova upustila, in če ne bomo znova ustrezno ukrepali, bo gospodarstvo znova občutilo tolikanj pereče pomanjkanje denarja.

Hkrati s tem pa se kaže še en problem — tudi ta je finančne narave, samo v drugem smislu. Kaže se namreč, da je naše gospodarstvo (sedaj pa govorimo predvsem o gospodarstvu v naši republiki) še vedno preveč obremenjeno z raznimi dajatvami navzlic zagotovilom, da se bodo te dajatve ustrezno zmanjšale. Obremenitve gospodarstva z naraščanjem zakonskih obveznosti in prispevkov iz osebnih dohodkov so navzlic sprejetim načelom (resolucije o ekonomski politiki za leto 1974) še večje od rasti družbenega proizvoda v dveh republikah — v Slove-

Nelikvidnost spet kaže zobe

niji in ožji Srbiji — drugod so jih uskladili z načeli omenjene resolucije. Rečeno pa je (tudi o tem vprašanju je namreč govoril direktor SDK Jugoslavije), da se v obeh republikah že pripravljajo konkretni ukrepi, ki bi slednjič le privedli do zagotovljene (in nuje) razbremenitve gospodarstva.

Podatki o letošnji letini so nadve spodbudni — lahko rečemo, da bo pridelek kmetijstva v mnogih pogledih letos zares rekord. Poleg rekordnega pridelka pšenice (ki znaša približno 6 milijonov ton!) računamo letos v naši državi tudi na rekordni pridelek

koruze (in sicer 8,370.000 ton). Letošnji pridelek pšenice bo tako zadovoljil domače potrebe in nam je ne bo treba uvažati. Za koruzo pa računamo, da je bomo letos lahko še celo nekaj izvozili. Nekoliko manj kot lani bomo sicer pridelali sončnic — vendar še vseeno računamo, da bo pridelek te kulture znašal kakšnih 410.000 ton, tako da nam tudi olja ne bo primanjkovalo. Rekordna letina se nam obeta še pri sladkorni pesi — ocene so, da jo bomo pridelali kar 4,250.000 ton in iz tega bo mogoče narediti do 54.400 vagonov sladkorja. Tega živila pa navzlic rekordnemu pridelku ne bo dovolj za vse domače potrebe, zato ga bomo tudi letos še morali nekaj uvoziti.

Prejšnji teden so se v Mariboru sestali predstavniki slovenskih poljedelcev ter gospodarske zbornice in poslovnega združenja za kmetijstvo (posvetovanje je bilo v četrtek), da bi se dogovorili, kakšno je stanje glede bližnje jesenske setve ozimnih žit v naši republiki. Rečeno je bilo, da bomo tudi letos na jesen zasejali z ozimnim žitom tolikšne površine polj kot lani (kar nam je tudi dalo letošnji rekordni pridelek pšenice). Irgovci s semeni in proizvajalci gnojil so poljedelcem zagotovili, da bo semen za jesensko setev dovolj, prav tako pa tudi, da bo zagotovljenih dovolj umetnih gnojil za polja. Prav pa bi bilo, so poudarili, ko bi jih kmetijski pridelovalci čimprej naročili in prevzeli.

Po sporočilu republiškega koordinacijskega štaba za odstranjevanje posledic nedavnega potresa na Kozjanskem (o tem so razpravljali tudi na seji republiškega izvršnega sveta ta torek) je bilo v solidarnosti akciji doslej zbranih v Sloveniji blizu 75 milijonov dinarjev pomoči za prizadete.

Od tega so delavci v gospodarstvu zbrali 46,5 milijona dinarjev, zaposleni v negospodarskih dejavnostih pa nekaj nad 13 milijonov dinarjev. Republiški koordinacijski odbor je ponovno pozval vse delovne ljudi in občane, naj pomagajo prizadetim območju. Občinski koordinacijski odbori naj bi solidarnostno akcijo tako organizirali — je bilo rečeno — da bi bilo zbiranje pomoči za Kozjansko končano letos do 1. oktobra.

Kunaver, Končar in Bobovčan (od leve proti desni) so se uvrstili na prva tri mesta na tradicionalni kolesarski dirki po Beli krajini. Na cilj je prvi privozil Končar (Rog), za njim pa Kunaver (Part. Bg.) in Bobovčan (Met. comm. Zg.). Poročilo na športni strani. (Foto: B. P.)

Te dni se bodo morali v Sevnici odločiti, komu avtobusne prevoze na območju občine. Med počitnicami je vozil avtobus tudi na Bučko. Doslej je bilo dosti težav tudi zaradi iztrošenih avtobusov. Temu na sliki pri Impoljskem potoku je bilo že treba pomagati. (Foto: Železnik)

V soboto, 31. avgusta, pred Kovinarsko v Krškem. Na jubilejno slovesnost so prišli gostje iz tujine in predstavniki tistih domačih kolektivov, s katerimi se tovarna poslovno povezuje. Po svečanem zasedanju DS so jim razkazali delovne prostore. (Foto: M. Vesel)

Ob zadnjem tridnevem dežju konec septembra je Krka spet prestopila bregove, poplavlila travnike in polja in ponekod tudi ceste. Pri Soteski (na sliki), kjer se Krka rada razlije, so bili kar trije rečni rokavi. Spet je precej škoda. (Foto: Ria Bačer)

TRAKTORISTI SO TEKMOVALI

V organizaciji Društva kmetijskih inženirjev in tehnikov Novo mesto ter Društva kmetijske tehnike in Kmetijske zadruge Novo mesto so se v soboto, 26. avgusta, na posestvu KZ Novo mesto v Sentejnerju pomerili traktoristi v sektorskem tekmovanju. Nastopilo je 22 traktoristov koooperantov. Zmagal je Ivan Colnar iz Lešnice z 205 točkami, za njim pa sta se uvrstila Tone Jordan iz Draškoveca in Franc Zalokar iz Vinice pri Skočjanu. Prvi trije so prejeli pokale in denarne nagrade.

Hkrati s tekmovanjem so prikazali tudi pripravo zemlje za setev s kultivatorjem.

Sejmišča

BREŽICE – Na sobotni sejmu so rejci pripeljali 483 prašičev. Prodali so 336 živali, starih do tri mesece, po 19,00 do 20,00 dinarjev kilogram žive teže in 23 prašičev, starih nad tri mesece, po 16,00 dinarjev kilogram.

NOVO MESTO – Od 623 prašičev, kolikor so jih rejci pripeljali na ponedeljkov sejmu, so jih kupci kupili 389. Cene prašičev, starih od 6 do 12 tednov, so se gibale med 310,00 in 420,00 dinarjev, prašičem starih od tri do 6 mesecev, pa med 430,00 in 650,00 din. Na sejmu je bilo zelo malo goveje živine, cene pa so bile: Za vole od 12,00 do 13,00, krave od 7,00 do 8,50 in za mlado živino od 10,50 do 13,00 din.

Mnogo grmenja, toda premalo dežja

Svoj čas je bilo potiskanega precej časopisnega papirja o pobudi kroparskih kovačev za delo za stabilizacijo. Čeprav se tovarna imenuje Plamen, stvar ni kaj prida vžgala, če izvajamo prvotno „navdušenje“.

Danes je podobno, časopisi naredijo „anketo“, kjer vprašajo nekatere (beri velike!), kako delijo „draginjski“ dodatek, na kraju pa se začudijo, ker jim ni nihče ob skrbi za delitev povedal nič o dvigu delovne produktivnosti!

Pisali smo že o pobudi mladih v Trebanjski industriji montažnih objektov, ki so se ob polaganju temeljnega kamna za novo tovarno fasadnih in strešnih plošč zaobljubili, da bodo pomagali graditi s prostovoljnimi delom. Novo tovarno bodo te dni že pokrivali. Tisti, ki rad računa, bo zlahka ugotovil, kakšen prihranek za mlado podjetje je prostovoljno delo na

gradnji industrijske dvorane z nad 3.000 kvadratnimi metri.

To pa še ni vse. Delavci so se na kolektivnem sestanku odločili, da poleg dela na prosto soboto za prizadete po potresu na Kozjanskem delajo za stabilizacijo na prosto soboto 14. septembra. Akcijo bodo ponovili že oktobra. Imamo namreč že dosti tovarn, kakršna je tudi Trimo, kjer pri produktivnosti ni mogoče več kaj prida pridobiti, pridobi pa se, če se, čeprav morda za nekatera ušesa ne zveni preveč blagovlasno, več dela.

A. Ž.

Več kot veselica

Zaustaviti nazadovanje zadnjih let, obrniti tok, ki je v svetu že tako cenjeni ljubljanski vinski sejmiščarji, a vztrajno spreminjal v sicer imenitno slovensko veselico in se s tem odrekal svojemu osnovnemu poslanstvu – podpiranju razvoja vinogradništva in vinarstva pri nas, to je bil poglavitni namen organizatorjev letošnjega jubilejnega sejma.

Priprava na oktober

Po tem, kar je sejmu prinesel, lahko rečemo, da so v tej zahtevni nalogi organizatorji sejma uspeli. Razstavo in pokušno vin, sadnih sokov in drugih izdelkov je spremljal mednarodni simpozij o rezi in vzgojnih oblikah vinske trte, na razstavišnem prostoru pa je dr. Lojze Hrček, nekdanji vodja grmske kmetijske šole, s sodelavci postavil poučno vinogradniško razstavo. V soboto, 7. septembra, se bo ob 9. uri

na Gospodarskem razstavišču začela velika javna tribuna „Vino 74“, za katero je po zaslugi Kmečkega glasa, ki je že več mesecev zbiral pismena vprašanja bralecev, med vinogradniki veliko zanimanja. V Ljubljani pričakujejo tudi obisk dolenskih vinogradnikov, saj prevzema naša pokrajina s svojim cvičkom, metliško črnino in bizelčanom pomembnejše mesto v slovenskem vinogradništvu, kot ga je imela nekdanj.

Ce upoštevamo še vse tiste dobre ocene in predvidevanja, ki jih je ob odpiranju sejma povedal in napovedal o splošnem razvoju vinogradništva v Jugoslaviji zvezni sekretar za kmetijstvo inž. Ivo Kuštrak, potem ni razlogov za malodušje. Zato kaže izkoristiti vse, kar utegne pomagati k razvoju te gospodarske dejavnosti, tudi javno tribuno, ki je ena od oblik tako nujnega vinogradniškega izobraževanja.

M. LEGAN

Gradbišče elektrarne v Brestanici

Žejni kilovatov

Lanski september je s svojimi temnimi večeri, ki so spominjali na vojno stanje, postal mesec stremežnje naših gospodarstvenikov, nas vseh, da dolgoročnih nalog, četudi mnogo stanejo, ni mogoče nikomur predložiti na njegova ramena. V „Oceni gospodarskih razmer“, ki je sledila, je bilo takrat zapisano, da je energetska ravnoteža v prihodnjem letu (letos), še bolj pa v naslednjih letih povsem odvisno od tega, ali bomo sposobni v predvidenem roku zgraditi nove proizvodne zmogljivosti in prenosno električno omrežje.

– Zdaj pa so stanovanja že tako draga, da jih ne bomo več merili v kvadratih, ampak v karatih. (Karikatura: Marjan Bregar)

Med 7 elektrarnami, ki naj bi začele obratovati do 1. januarja 1979, je na prvem mestu navedena plinska elektrarna Brestanica. Ta naj bi poslala prve kilovate v električno omrežje že 1. septembra letos, zato so zdaj oči obrnjene vanjo, saj ni nevarnost mrkov nič manjša, kot je bila lani.

Zal tudi brestaniška investicija ni izjema med zamudniki, vendar njena zamuda ne bo velika. Predvidevajo, da bo pri plinski turbini mesec dni zamude, pri parni pa nekaj več. Vzrok: zamuda dobavitelja opreme, delno pa tudi prepočasno napredovanje gradbenih del, ki so jih zaupali novomeškemu Pionirju. Tako trdijo predstavniki ljubljanskega Elektroprojekta, odgovorni za gradnjo. V Brestanici menijo, da bo kljub vsemu elektrarna zgrajena v rekordnem času.

Pomanjkanje električne energije priganja zlasti še zato, ker bo brestaniška elektrarna s svojimi megavati, ki bo stala skupno 439 milijonov dinarjev, pomemben vir energije prav v konicah, ko bodo druge elektrarne delale z zmanjšano močjo.

Preizkus poplave

Zadnja poplava v Kočevju in okolici, ki je voda zalila mnoge kleti in skladišča, je pokazala, da tudi delovne organizacije niso dovolj pripravljene na manjše in večje povodnje. Tako so od povsod prosili, naj jim pridejo gasilске brigadne črpat vode – ti pa sta v Kočevju le dve. Vsem ni bilo mogoče ugoditi.

Vendar črpalke niti niso drage in edino prav bi bilo, da bi si podjetja, ki so na ogroženem območju, kupila svoje brigadne. Stab civilne zaščite (CZ), tudi če bi hotel, ne bi mogel vsem pomagati. Vsaka delovna organizacija se bo morala sama usposobiti za obrambo pred poplavo ali drugo nesrečo. Stab CZ pri krajevni skupnosti bo delo na svojem območju le usklajeval, saj ni mogoče, da bi povsod rečeval in pomagal, medtem ko bi člani prizadetih delovnih kolektivov stali bolj ali manj ob strani.

Priljubljeni, ko vdre voda?

Tudi štabi CZ pri krajevni skupnosti bodo morali biti oskrbljeni z najnujnejšim osnovnim materialom oziroma opremo. Tako je na primer splošno znano, da v klet v Dolgi vasi hitro vdre voda, in takrat prihite v Kočevje prosit visoke ribiške škornje, ker jih pač sami nimajo.

Take naravne nesreče, čeprav so manjšega obsega, pa je treba izkoristiti tudi za preverjanje discipline in učinkovitosti štabov in enot CZ. Zalostno je namreč, če se v kaki krajevni skupnosti ob poplavi ne zbere niti polovica štaba.

J. PRIMC

OBJAVA STATUTA OBČINE BREŽICE

V novi, 28. številki Uradnega lista SR Slovenije, ki je izšla 23. avgusta, je objavljen tudi statut občine Brežice, ki ga je brežiška občinska skupščina sprejela letos 26. marca.

credno je zapisati...

Veselite in ponos nas prerinjate, ko beremo najnovejša poročila z „žitne fronte“: letos smo pridelali okrog 6 milijonov ton zelo dobre pšenice, skoraj 400.000 ton več kot v doslej najugodnejšem 1971. letu. Številni družbeni in zasebni proizvajalci so se približali svetovnim rekordom hektarskih pridelkov, nekateri pa so segli celo čeznje. Dolgoletno delo domačih znanstvenikov je rodilo bogate plodove: vztrajna selekcija domačih sort, kot so „sava“, „biserka“, „zlata dolina“ in še nekatere druge, ki dajejo povprečno nad 60 metrskih stotov pšenice, je pokazala vso vrednost tega potrpežljivega in tako koristnega prizadevanja.

Sram ob ponosu

Rekordno žetev pa nam kalijo grenki občutki, da še vedno nismo dovolj skrbni gospodarji. V razglasu Socialistične zveze Jugoslavije, ki smo ga prvega avgusta letos lahko brali v dnevnikih, nas naša osrednja družbeno-politična organizacija kar najbolj resno poziva k vsestranskemu varčevanju. Tam lahko med številnimi podatki o nepotrebnih milijardnih izgubah (slab izkoristek delovnega časa, izgubljene vrednosti zaradi prepočasne investicije, slaba kakovost izdelkov, razsipavanje pri uvozu nepotrebnih predmetov, uničevanje surovin zaradi malomarnosti in neznanja in še in še!) preberemo tudi tale pretresljiv podatek:

Na leto zavržemo v Jugoslaviji toliko kruha, kot ga poje vsa Črna gora v dveh letih ali kot ga porabi Beograd v enem letu! – Pa ni treba tako daleč po podatke: samo v eni tovarniški menzi v Novem mestu zavržejo na dan toliko kruha, kot ga ves teden porabi hotel srednje kategorije na Češkem. Smetnjaki v naših krajih so spričevalo našega odnosa do truda kmečkih delavcev po vsej državi: na tone kruha zmehčemo stran, ker z njim nepravilno ravnamo in ga ne spoštujemo kot osnovno živilo. Presitost in objestnost, ki je poprečna delavska družina seveda ne pozna, sta marsikje krivi, da se do kruha, pšenice iz žuljev kmečkih delavcev ponašamo tako nekulturno.

TONE GOŠNIK

Kmetijski kotichek

Nad talne škodljivce

Mirenska tovarna za predelavo krompirja v kosmiče (pire) in druge oblike vnaprej pripravljene hrane, ki je v letošnji predelovalni kampanji predelala rekordnih 8.000 ton gomoljev, bo kmalu še podvojila svoje zmogljivosti. Pridelovanje krompirja postaja tako za Dolensko še važnejše, ta poljščina bo v prihodnje deležna še večje skrbi.

Ker se z večanjem površin krajša čas premora na krompirjevi njivi, se pridelovalci lahko nadejajo hujših napadov talnih škodljivcev, ki so za krompir, ki je namenjen industrijski predelavi (strojno lupljenje) še posebej nezaželeni. Tovarna odkupi in lahko predela droban krompir, zavrta pa debele gomolje, če so preluknjani od strun, ličink hroščka, po imenu poljska pokalica. Na krompirju se rade redijo razen strun še sovke in ogrci, ti škodljivci pa napadajo še druge rastline.

Najbolj zanesljivo, čeprav drago, je kemično zatiranje teh škodljivcev. Svoj čas so priporočali zelo učinkovite organske klorove spojine (gameksan), s katerimi je bilo treba seme pred setvijo močno zaprašiti. Zdaj je iz zdravstvenih razlogov večina od njih prepovedanih in ostaja vprašanje, s katerim sredstvom naj se pridelovalci krompirja, pa tudi drugih kmetijskih pridelkov postavijo po robu talnim škodljivcem.

V strokovnih krogih znova zelo hvalijo basudin, sadjarjem in vinogradnikom že dolgo poznani pripravek, ki je v obliki zrnja in prahu učinkovit strup za vse vrste talnih škodljivcev. Njegove prednosti so nesporne: dobro učinkuje, ni strupen za ljudi, se hitro razkroja in ne vpliva na okus pridelkov. Uporaben je v poljedelstvu in v vrtnarstvu, kjer delajo talni škodljivci veliko škodo.

Basudin dan pred setvijo potrosimo po vsej površini, tako da pride ob setvi ali saditvi nekaj centimetrov v zemljo. Tako ga uporabljamo tudi na vrtovih.

Inž. M. L.

Uspehi nas osrečujejo

Zbor borcev in aktivistov Bele krajine - Počastili so obletnico ustanovitve »petnajste«

„Uspehi, ki smo jih dosegli pri graditvi naše družbe, nas osrečujejo, potrjujejo pravilnost naše poti, dajejo nam novega poguma,“ je med drugim dejal predsednik metliške občinske skupščine Franc Vrvišar, ko je na nedeljskem srečanju borcev in aktivistov Bele krajine, pripadnikov slavne belokranjske XV. brigade, ki ima domicil v metliški občini, predstavnikov partizanske enote, civilne zaštite in gasilcev pozdravil udeležence.

Zborovanja na Trgu se je udeležilo več kot dva tisoč udeležencev, ki so z enominutnim molkom počastili spomin na žrtve katastrofalne železniške nesreče v Zagrebu. Med udele-

ženci praznika „petnajste“ so bili tudi predstavniki sosednje belokranjske in hrvatske občine. Petnajsta belokranjska brigada je bila ustanovljena v septembru 1943 pri Metliki. V spomin na ta dogodek se preživeli pripadniki slavne brigade vsako leto zberejo v Metliki, kjer ima brigada domicil.

Franc Vrvišar je med drugim opisal dosežani razvoj med vojno opustošene Bele krajine. Pri tem je poudaril, da so dosegli delovni ljudje in občani tega območja velike uspehe, čeprav zaradi bremen preteklosti na nekaterih področjih še zaostajajo za republiškim povprečjem. Menil je tudi, da je nadaljnji razvoj tega področja odvisen predvsem od prebivalcev, poudaril pa je, da pričakuje Bela krajina več pomoči republike pri reševanju težav nekdanjih borcev s tega področja.

B. PODOBNIK

Pripadniki partizanske enote, civilne zaštite, gasilcev, preživeli borci „petnajste“ in številni občani so se udeležili slavlja belokranjskih borcev in aktivistov. (Foto: B. Podobnik)

Kozjanci niso sami

Pomoč Kozjanskemu iz vse Slovenije - Delež dolenjskih občin - Akcija kmalu zaključena

Potres, ki je prizadel Kozjansko, je povzročil občutno škodo, ki so jo ocenili na okoli 681.400.000 dinarjev. Vsa slovenska javnost se je zavzela in obvezala, da bo prizadetemu območju pomagala. Koordinacijski odbor za odpravo posledic potresa v občinah Šmarje in Šentjur je obvestil, da se je v solidarnostni akciji po podatkih službe družbenega knjigovodstva do 23. avgusta nabralo skupaj 74.915.236 dinarjev.

Akcija se je začela 13. julija in naj bi bila zaključena do 1. oktobra letos.

V akciji za pomoč Kozjanskemu so se vključile tudi dolenjske občine. V vseh program pomoči dobro poteka in bo skoraj povsem izpolnjen, kolikor pa še ni, pričakujejo, da bo v kratkem. V metliški občini so do 30. avgusta zbrali skupno

za okoli 100.000 dinarjev. Do tega dne program pomoči še ni bil izpolnjen, ker so nekatere delovne organizacije imele kolektivni delovni dopust in bodo delale na prosti soboto, takoj ko bo mogoče. V črnomaljski občini je program skoraj povsem izpolnjen, zbrana sredstva pa znašajo okoli 430.000 dinarjev, tudi v občini Trebnje je akcija dobro stekla in je skoraj povsem zaključena s skoraj 400.000 dinarji zbrane pomoči. Čeprav v krški občini program še ni izpolnjen, kaže zbranih 787.830 dinarjev, da bodo načrtovani znesek celo presegli. V novomeški občini denar že zbirajo, toda do sedaj se je zbralo za pomoč iz solidarnostnega sklada 500.000 dinarjev, medtem ko so delavci iz organizacij združenega dela prispevali 2.500.000 dinarjev.

Jakčevi portreti kulturnih delavcev

Ob umetnikovi 75-letnici v Dolenjski galeriji izbor portretov kulturnikov

Danes, v četrtek, 5. septembra, bo ob 18. uri v Dolenjski galeriji v Novem mestu odprta razstava portretov kulturnih delavcev v umetniški upodobitvi Božidarja Jakca. Razstava je zasnovana kot novomeška počastitev našega rojaka, umetnika in častnega občana Novega mesta ob njegovi 75-letnici. Obenem pa je razstava tudi prva kulturna prireditev v nizu proslav občinskega praznika Novega mesta v letu 1974.

Pred petinsedemdesetimi leti, na dan 16. julija 1899, se je takratnemu najemniku Brunnerjeve gostilne na Bregu Antonu Jakcu in njegovi ženi Josipini roj. Colarič rodil najmlajši sin Teodor - Božidar. Sojenice so mu v zibel položile predragoceni dar velikega umetniškega ustvarjalca. Z njim so mu dale tudi nenehni nemir duha, ki nikdar ne zastane ob že doseženem in dognanem. Kot njegov sošolec in prijatelj iz mladih novomeških let pesnik Miran Jarc je tudi Božidar Jakac neustruden „skrivnostni drzni iskalec“. Kar se je enemu prelivalo v besedo in pesem, je drugemu zapelo v črti in barvi in v vseh raznolikih vrstah in odtenkih izraznih možnosti, ki jih v sebi skriva slikarska umetnost.

Kamorkoli ga je v življenju pehala zla usoda ali ga je gnala neutesna želja po spoznanju in doživetju lepote ter po izpolnitvi lastne umetniške tvornosti vse do današnjega dne, je - tako, kot mimogrede - nastajal ogromni umetniški opus, ki ni samo dokument njegove umetniške rasti in veličine, ampak, kot pri vsakem pravem umetniku, dokument in zrcalo časa, v katerem in za katerega živi.

Božidar Jakac je v svojem skoraj šestdesetletnem ustvarjanju zadržal in prihodnjim rodovom ohranil prenekateri zunanji, človeški obraz, zlasti iz našega javnega in kulturnega sveta. Pri tem je treba močno poudariti, da je ogromna večina teh portretov nastala na pobudo in željo umetnika samega prav zaradi dolžnosti, ki se je stalno in globoko zaveda: ohraniti tudi tovrstni dokument časa, v katerem živi.

Njegovi portreti so danes raztreseni po mnogih deželah in so razstavljeni v mnogih galerijah, zaseb-

Božidar Jakac: Avtoportret, bakropis njih zbirkah ali so v lasti portretirancev. Za svojo 75-letnico nam Božidar Jakac v naši Dolenjski galeriji v

Novem mestu razgrinja izbor portretov kultur: ih delavcev, ki jih še hrani v svoji zaobni lasti. Razstava je dopolnjena le z nekaj deli, ki so bila lažje dosegljiva in jih hranijo predvsem ustanove v Novem mestu. Pri tem se vsiljuje misel, naj bi mojster slovenskega portreta v enem naših osrednjih velikih umetniških razstavišč zbral in prikazal portrete svojih sodobnikov iz domovine in zamejstva, mnogih znanih in nezanih, ki so nastajali doma in na njegovih številnih potovanjih, predvsem pa izpopolnjeno zbirko upodobitev naših javnih, političnih in kulturnih delavcev.

Kot je v juliju letošnjega leta Kostanjevica počastila našega umetnika z razstavo njegovih avtoportretov, tako naj bo razstava „Portreti kulturnih delavcev“ v naši novomeški galeriji vezilo, ki ga Novo mesto daje svojem velikemu rojaku in častnemu občanu, človeku in umetniku, ki je z vsemi najintimnejšimi vezmi povezan s svojim rodnim mestom.

Dragemu prijatelju Božidarju Jakcu pa za njegovo petinsedemdesetletnico iz srca voščim, da bi se teh vezi stalno zavedalo tudi njegovo Novo mesto!

V koncertnem delu otvoritve razstave sodelujejo: altistka lju-

bljanske opere Milka Evtimova, violinist Rok Klopčič in pianist Andrej Jarc. JANKO JARC

SOZD Polifar je pred rojstvom

V sestavljeno organizacijo združenega dela naj bi se vključili: Krka, Lek, TOK, Kremen, Opekarna Zalog in novomeško gostinstvo - Novomeški komunisti tako povezovanje odobravajo in ga spodbujajo

Občinski komite ZK v Novem mestu je na avgustovski seji v vsem podprl prizadevanja komunistov v Krki in Leku za ustanovitev sestavljene organizacije združenega dela (SOZD). V to SOZD naj bi se poleg Krke in Leka vključili še: novomeško podjetje Kremen, zaloška opekarna in tovarna organskih kislin TOK in Ilirske Bistrice.

Iz politično-ekonomskih izhodišč za povezovanje v SOZD je razbrati, da bodo pod skupno streho razvijali: bazično industrijo (biosinteza, organska sinteza, ekstrakcija, steklarstvo, silicijevi izdelki), rudnike nekovin, zdraviliški turizem in gostinstvo ter kemijsko predelovalno industrijo (zdravila, kozmetika, dro-

ge, krmila, gradbeni material). SOZD naj bi že prihodnje leto ustvarila več kot 2 milijardi dinarjev celotnega dohodka; samo delovne organizacije iz novomeške občine pa kar četrtno občinskega dohodka v industriji in gostinstvu. Nova združba - nadelo so ji ime Polifar - bo odprta in se bodo vanjo lahko

vključile še druge delovne organizacije.

Nova SOZD bo z združitvijo dela, znanja in sredstev postala močan nosilka razvoja na Dolenjskem.

Kot so poudarili člani komiteja ZK, gre pri teh prizadevanjih za začetek dejanskega uresničevanja političnega urbanega sistema in resolucije o dolgoročnem razvoju Slovenije, ki jo je sprejela republiška skupščina, potrtil pa VII. kongres ZKS. Dolenjska ima razvojno pot gospodarstva pretežno že oblikovano, niso pa izčrpane vse njene možnosti. V okviru SOZD - ta pa gotovo ne bo hkrati prva in zadnja - bo možno razvoj še pospešiti.

Kaj je narobe v novomeški gimnaziji?

Poskus analize razmer, ki jo je izdelala komisija gimnazijske delovne skupnosti, aktiv ZK pa podprl, je občinski komite ZK zavrnil, podprl pa je odstop ravnatelja Rudija Piletiča

Ravnatelj novomeške gimnazije Rudi Piletič je odstopil in zaprosil občinsko skupščino, naj ga s 1. septembrom razreši ravnateljske dolžnosti. V sporočilu, ki ga je poslal tudi političnim organizacijam, je navedel, da se čuti nemočnega ob razmerah, ki so nastale na gimnaziji. Občinski komite je 29. avgusta podprl njegov odstop in predlagal, naj začasno prevzame ravnateljske dolžnosti Jože Škufca iz Zavoda za šolstvo.

Razmere na gimnaziji je poskušala osvetliti komisija štirih članov, ki jo je marca letos izbrala gimnazijska delovna skupnost. Štiri tipkane strani obsegajoči zapis te komisije je aktiv ZK na gimnaziji, potem ko se je sam strinjal z njegovo vsebino, poslal komiteju kot tako imenovano analizo razmer na novomeški gimnaziji. Člani komiteja so se seznanili z vsebino in menili, da to gradivo niti približno ne more biti analiza, saj je v njem preveč enostranskega prikazovanja in celo natolecvanja.

Poglejmo vsaj bežno, kakšne navedebe so v tej „analizi“. Naj kar takoj povemo, da je v njej vseskozi govor o ravnatelju, kakšen da ta je oziroma ni. Tako očitajo ravnatelju krivdo za dvotirnost v vodenju šole, kar naj bi slabo vplivalo na samoupravljanje na gimnaziji. Zamerijo

mu, da se je neprestano izdajal iz delovne skupnosti, zlasti pa tedaj, kadar je imel drugačna stališča. Ravnateljstva napaka naj bi bila tudi slabo poznavanje finančnega poslo-

ATLETI V MARIBORU - DOBRO

Na 28. slovenskem atletskem prvenstvu za posameznike, ki je bilo v Mariboru, so nastopili tudi novomeški atleti in rezultate: 100 metrov: 5. Keržan 11,4; 400 m: 5. Bajer 54,9; 4 x 100 m: 4. Novo mesto 46,5; kopje: 3. Špiler 65,60; 200 m: 5. Keržan 22,9; troskok: 5. Križman 13,02.

vanja šole, saj so, kakot trdi „analiza“, lani skoparili z denarjem za učila in opremo, letos pa so ga pretirano trošili. Nadalje se komisiji ne zdi prav, da na ustanovni sestanku sveta staršev niso bili vabljivi predstavniki učiteljskega zbora, ampak je šola predstavljala sam ravnatelj. Slednjič ravnatelju zamerijo tudi to, da je podpiral izjave o neizpolnjevanju 42-urne delovne obveznosti učiteljev itd. Torej o ravnatelju same slabe reči, dobrih malo oziroma nič.

Komite te „analize“ seveda ni sprejel. Po njegovem mnenju so avtorji v njej izpustili vrsto ocen, ki

bi bile najbrž bolj bistvene kot svezhenj „nedorečenih ugotovitev“. Tako ni v „analizi“ niti enkrat omenjeno, kaj je z gimnazijo kot socialistično angažirano šolo, kakšni tokovi prevladujejo med učitelji, kaj so v tem zavodu napravili v zvezi s partijskimi sklepi in stališči itd.

Komite pričakuje, da bo o razmerah na gimnaziji tehtneje spregovorila prava analiza, taka, kot pač morajo biti analize. Predvsem pričakuje od aktiv ZK na gimnaziji, da si bo pri tem prizadeval in poskušal poiskati tudi rešitve.

I. Z.

Pristna enotnost

(Nadaljevanje s 1. str.)

vprašanih nerazvitosti in organiziranju pomoči najbolj potrebnim predelom, kot je na našem območju Suha krajina.

Sicer meni Marjan Pavlin iz Novega mesta, predsednik občinske konference ZMS in kandidat za profesionalnega predsednika medobčinskega sveta ZMS, ki so ga ustanovili letošnjega aprila, da bo kongres velika prelomnica v delovanju mladinske organizacije. Pričakuje, da bo kongres z resolucijami in stališči omogočil, da bodo tudi v Zvezi mladine dokončno ločili zrnje od plev. Gre za to, naj bi naposled tudi v tej organizaciji „stehtali“ posameznega člana in pred vse postavili osebo odgovornost.

„Kaj je predvsem narekovalo medobčinsko povezovanje?“

„Območje, ki ga poznamo kot dolenjsko regijo, je bilo v mladinski dejavnosti do zdaj vse preveč prepredeno z občinskimi mejami in mejami drugih lokalnih interesov. Tiste prave in pristne enotnosti kajpak ni moglo vselej biti. Spoznali pa smo, da smo lahko le združeni dovolj močni, da naš glas zaleže le tedaj, kadar se sključujemo na regijo.“

„Kaj ste zapisali v programu?“

„Poudarim naj, da smo precej iz programa že uresničili. Tako smo pripravili nekaj skupnih akcij (pohodi, seminarji), poslali mladino na

medrepubliško mladinsko delovno akcijo na Kozjansko, razvili nekaj posebnih izobraževalnih oblik, kamor sodi tudi politična šola. Poslej bomo priredili posvet o problematiki srednjega šolstva, še tesneje sodelovali na vseh področjih, ki zanimajo dolenjsko mladino itd. Tu je tudi predlog, da bi skupaj z medobčinskim sindikalnim svetom spodbudili ustanovitev aktivov mladih delavcev, na skupni seji z medobčinskim svetom ZK pa bi reševali nekatere naloge, ki zadevajo tako mladino, kot mlade člane ZK. Tako bi spregovorili o sprejemanju mladih v ZK, delovanju mladih komunistov v ZM in najrazličnejših specializiranih mladinskih organizacijah in konferencah. Omenim naj, da je med okoli 21.000 mladinci v štirih dolenjskih občinah že okoli 850 mladih članov ZK; od tega je bilo letos v ZK sprejetih nad 200.“

I. Z.

LOJZE RATAJC SEKRETAR OBČINSKE SKUPŠČINE TREBNJE

V četrtek so delegati občinske skupščine Trebnje razrešili dosejanega sekretarja skupščine Jožeta Godnjavca, ki gre na novo delovno dolžnost za pomočnika direktorja „TRIMA“. Za novega sekretarja občinske skupščine so izvolili Lojzeta Ratajca, študenta tretjega letnika pravne fakultete, družbeno-političnega delavca v Zvezi mladine.

Znova presenečenje. Za vas, za nas, za vse!

Med prireditvami, ki jih pripravlja Ljubljanska banka-podružnica Celje v okviru meseca varčevanja oktobra, bo tudi proslava 110-letnice ustanovitve Celjske mestne hranilnice in v njenem delu razstava jubilejnih kovancev in drugih starih bančnih dokumentov in predmetov.

Da bi razstava v resnici zajela vse, kar je na voljo, zlasti pri občanih, vas celjska podružnica Ljubljanske banke vabi in prosi, da ji posodite ali prodate stare jubilejne kovance vseh vrst in izdaj in drugo arhivsko oziroma zgodovinsko gradivo, ki kakor koli govori o hranilništvu na celj-

skem območju. Če pa bo to gradivo vezano na Celjsko mestno hranilnico, bo dobrodošlo toliko bolj.

Da bi vedeli, s kakšnim gradivom bomo lahko razpolagali pri ureditvi razstave, vas vabimo, da nam pripravljenost o sodelovanju z nami sporočite najpozneje do 15. septembra letos na naslov: Ljubljanska banka-podružnica Celje, odsek za pospeševanje denarnega varčevanja in propagande, Celje, Trg V. kongresa 10.

Že vnaprej hvala za sodelovanje in pomoč.

ljubljanska banka podružnica celje

Sindikati o ozimnici

Stališče izvršnega odbora predsedstva republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije

Izvršni odbor predsedstva republiškega sveta sindikatov Slovenije je 30. avgusta obravnaval uresničevanje v sindikatih sprejete politike o ozimnici. Pri tem je ugotovil, da je lanskoletna akcija v zvezi z ozimnico uspela kljub raznim pomanjkljivostim, ki so se tu in tam pojavljale. To narekuje, da se v letošnjem letu še bolje organiziramo in da poiščemo še učinkovitejše rešitve.

V sindikatih poudarjamo, da smo glede politike o ozimnici že lani večkrat poudarili, kako nabava ozimnic ne more in ne sme biti enkratna, kampanjska akcija. Naša stalna skrb mora biti taka organiziranost v družbi (povezanost proizvajalcev, trgovine in potrošnje, organiziranje

potrošniških svetov, odprava verižnega povečevanja cen itn.), da sindikatom ne bo treba za nakup ozimnic tudi v družinah z najnižimi prejemki vsako leto vedno znova neposredno ukrepati.

Skrb za stalen dvig življenjske ravni delavcev je ena izmed temeljnih nalog sindikatov. Zaradi tega morajo imeti vse sindikalne organizacije, predvsem osnovne, natančne pregledne nad gmotnim položajem svojega članstva, se pravi pregled o tem, v kakšnih razmerah živijo njihovi delavci. To je nujno, da bodo sindikalne organizacije vodile ustrezne akcije, med drugim tudi za ozimnico.

Tudi letos mora biti politika v vseh osnovnih organizacijah sindikatov taka, da ne bo prezrla niti enega svojega člana, kar še zlasti velja za delavce z najnižimi osebnimi dohodki!

Izvršni odbor predsedstva republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije meni, da je treba v vseh osnovnih organizacijah sindikata na osnovi razmer, v katerih živijo njihovi člani, določiti sestav potrebne ozimnice, načine možnega kreditiranja za njen nakup in predlagati organom samoupravljanja izvedljive načrte za preskrbo z ozimnico. Občinska vodstva sindikatov in Zveze sindikatov pa morajo ugotoviti razmere v preskrbi prebivalstva z ozimnico in zagotoviti, da bodo pristojni organi in organizacije — vključno trgovina in denarni zavodi — opravili svoj del nalog na tem področju.

Izvršni odbor predsedstva RS ZSS je prepričan, da se bodo tudi letos v akcijo za ozimnico ob enem s sindikati aktivno vključili tudi drugi odgovorni dejavniki in da bo vsak storil vse, kar je njegova dolžnost!

IO predsedstva RSZS Slovenije

Počitnic je konec in otroci se spet vsako jutro odpravljajo v šolo, da si naberejo znanje, potrebno za življenje. Nekaterim je to prva, drugim pa že znana pot, a vsem je skupna radost prvega šolskega dne. Na sliki: otroci iz Zabrdja pri Mirni so zakorakali v novo šolsko leto. (Foto: Zdravko Kramar)

CVIŠLERJI: VODO ONESNAŽUJEJO

V Cvišlerji pri Kočevju dan za dnevi zlivajo v kraško vrtačo odpadno olje delovnih strojev ZKGP Kočevje. Olja s pronicanjem v zemljo onesnažujejo talno vodo. Prav zaradi onesnaženosti podzemnih voda so pred leti v bližnjih jamah Mestnega loga množično poginile človeške ribice, kot so ugotovili kočevski jamarji. Prav bi bilo, da bi uprava kmetijskega obrata v Cvišlerjih prenehala onesnaževati podzemne vode.

F. BRUS

Tudi Kolpa zasmetena

Do kdaj bo Kolpa veljala za edino čisto reko?

Ob Kolpi na območju Vasi-Fare je bilo v nedeljo, 18. avgusta, dosti obiskovalcev, predvsem mladih kopalcev domačinov in ljudi iz sosednje Hrvaške. Voda je bila prijetna, vreme pa sončno, celo vroče.

Marsikateri obiskovalec pa je bil lahko razočaran nad početjem ljudi, ki v Kolpo mečejo vse, česar ne potrebujejo več. V obrežnem grmovju in na drevju vidijo kosi raz-

trganega in nerabnega perila, klobuki, hlače, suknjiči, plastične oziroma polivinilne vrečke, razna druga navlaka in odpadni predmeti pa leže med grmovjem na obeh straneh reke ali celo v strugi.

Le kako naj taka umazanija privlači goste? Kako si ljudje zamišljajo turizem v takšnem onesnaženem okolju? Ko bo dograjena cesta, bodo te kraje obiskovali številni tujci, vendar bodo tudi razočarani odhajali, saj bo nesnaga slehernega obiskovalca odbijala. Krajevna skupnost in društvo za varstvo človekovega okolja ne bi smela pustiti, da se tako lepi kraji še naprej neodgovorno onesnažujejo. Morda bi bilo prav, ko bi organizirali celo kakšno akcijo za čiščenje Kolpe in njene okolice.

VILKO ILC

Alojzija Vovk

V Ljubljani so 14. avgusta pokopali Vovkovo mamo iz Kočevja, ki je 20. junija praznovala 87. rojstni dan.

Alojzija Vovk se je rodila na Krvavi peči v družini gozdarja Tiegla, ki je leta 1880 prišel iz Češke v službo k Auerspergu na Turjak. Oče je leta 1911 umrl in družina se je preselila v Velike Lašče. Tam se je Alojzija 1913 poročila z davčnim upraviteljem Petrom Vovkom. Ko pa je bil 1914 premeščen v Kočevje, se je z njim preselila tudi žena. Rodili so se otroci Slavka, Peter, Mara in Savo, sedanjí predsednik občinske skupščine Kočevje. Leta 1924 je oče umrl in mama je ostala sama z malimi otroki, katerim je posvetila vse svoje življenje.

V Kočevju je preživljala leta prve svetovne vojne, medvojnega leta in leta NOB. Doživela je vzpon in propad nemškega fašizma na Kočevskem.

Po osvoboditvi je bila srečna, ko sta se iz vojne vrnila njena sinova Peter in Savo, ki sta se takoj vključila v obnovo in izgradnjo mesta in Kočevske kot celote. Mama je lajšala življenje pomoči potrebnim ljudem in je bila po svojem srcu pravi vzor slovenske žene in matere. Ljudje so jo cenili in spoštovali.

PETER ŠOBAR

JANEZ VITKOVIČ

To so trije belokranjski revolucionarji, ki so se udeležili judenburškega upora leta 1917 in pripravljali osvobodilno gibanje v Beli krajini. Od leve: Janes Radoš, Jože Fortun in Janes Segina.

Štipendije po novem: kako in koliko

Štipendije zagotovljene v domačih občinah - Učni uspeh določa višino štipendij

Dosedanja štipendijska politika je bila neustrezna, kar se je pokazalo tudi v socialni sestavi študentov. Vse manj otrok iz socialno šibkejših družin se je šolalo naprej. Delovne organizacije so sicer pri podeljevanju razpisanih štipendij včasih upoštevale tudi socialni položaj prosilca, pozabljalo pa se je na nekaj: socialno razlikovanje se je začelo že po končanem obveznem šolanju, saj so delovne organizacije le izjemoma podeljevale štipendije za gimnazije in prve letnike srednjih šol.

To nazorno kažejo tudi rezultati ankete, ki ugotavlja, da se v novo-meški občini otroci, ki so letos končali šolo, odločajo takole: iz kmečkih družin gre skoraj polovica otrok v uk in samo 15 odstotkov v gimnazijo, medtem ko od otrok iz družin staršev z visoko izobrazbo ne gre nobeden v uk in kar 77 odstotkov v gimnazijo.

Da bi se tako stanje prekinilo in da bi resnično imeli možnost nadaljnjega šolanja vsi, ki so sposobni, neglede na socialni položaj, je bil sprejet družbeni dogovor o štipendiranju. Dogovor določa, da vse delovne organizacije podpišejo samoupravni sporazum in na podlagi tega dajo 0,5 odstotka od bruto osebnih

dohodkov v sklad združenih sredstev za štipendiranje. Iz tega sklada naj bi prejemale štipendije vsi, ki so jih resnično potrebni.

Novi način štipendiranja se bistveno loči od prejšnjega. Iz sklada bodo dobivali štipendije otroci tistih družin, v katerih je dohodek na družinskega člana dovolj nizek, namenjena pa so štipendije iz tega sklada za štipendiranje študija, ki za same delovne organizacije ni kadrovskega zanimiv in za štipendiranje dijakov gimnazije in prvih letnikov ostalih srednjih šol, ker je ravno za te vedno primanjkovalo štipendij. Kasnejše šolanje naj bi štipendirale delovne organizacije v skladu s svojimi potrebami.

Višine štipendij so odvisne od učnega uspeha študenta in od socialnega položaja. Delovne organizacije bodo dajale štipendije, katerih višina bo določena na podlagi učnega uspeha po točkovni lestvici: boljši uspeh — večja štipendija. Tako se bo štipendija za višje in visoke šole gibala v skladu z učnim uspehom med 450 in 850 dinarji, za srednje šole pa med 350 in 500 dinarji.

Socialno šibkim te štipendije ne bodo zadoščale za kritje življenjskih stroškov, zato imajo pravico, negle-

de na to da sprejemajo štipendije v delovnih organizacijah, do poravnane razlike med štipendijo in višino življenjskih stroškov. To razliko bodo dobivali na podlagi predloženih potrdil osebnega dohodka staršev iz sklada za štipendiranje. Višine življenjskih stroškov so za enkratn preračunane takole: 1200 dinarjev za študente in 900 dinarjev za dijake, ki živijo zdoma in se ne vozijo redno k pouku. Po 1. januarju prihodnjega leta bo tako višina stroškov kot točka za učni uspeh višje ovrednotena.

MiM

Jože Fortun

24. avgusta 1974 je prenehalo biti plemenito in revolucionarno srce znanega belokranjskega junaka Jožeta Fortuna iz Damlja. V rodni vasi je bil tudi pokopan.

Življenjska pot Jožeta Fortuna se je začela 7. marca 1891 v revni sedemčlanski družini v Damlju. Med prvo svetovno vojno se je Jože znašel v 17. regimentu, se boril pri Celovcu in Judenburgu. Kmalu je padel v rusko ujetništvo in si v ruski revoluciji pridobil prve politične poglede na svet. Po vrnitvi se je 1919 vključil v vrste koroških borcev in se pod Maistrovim vodstvom boril za severno mejo. Po končanem bojevanju se je Jože posvetil svoji mali kmetiji. Poznala ga je vsa okolica, prijatelji so ga cenili in spoštovali, saj ni bil razgledan samo na političnem, ampak tudi na kulturnem področju. Dobro je znal nemško in rusko in bil stalni gost v čitalnicah.

Politično je začel Jože delovati v napredni Radičevi stranki. Potem pa je bil nenehno v opoziciji z vladajočimi strankami. S tovariši, predvsem Francem Špeharjem, ki je bil kot kmečki voditelj prva žrtev fašizma v Beli krajini, in Jurctom Špeharjem so se vključili v napredno delavsko kmečko zvezo in našli pot v KPJ, stike pa so imeli tudi s KP Slovenije, saj jim je navodila prinašala celo Vida Tomšič. Zaradi širjenja napredne literature je bil Jože Fortun pogosto preganjan in zaprt.

Začetek NOV je Jože pričakal dobro pripravljen ne samo v političnem pogledu, ampak tudi v vojaškem, saj sta z Jurctom Špeharjem aprila 1942 izročila viniški skupini precej orožja. Jože Fortun je imel ves čas politične zveze z osvobodilnim gibanjem in po svojih močeh pripravljali oborožen upor v tem delu naše dežele. V juliju 1942 je bil aretiran in odpeljan v taborišče na Rabu, kjer se je takoj povezal z odporniškim gibanjem v taborišču in sodeloval pri organizaciji znane rabske brigade. Po kapitulaciji Italije se

črt, smo med drugim tudi zapisali, da letošnje podražitve ne smejo preseči lanskih.

Pšenica je letos dobro obrodira. Iz izkušnje vemo, da dober pridelek ni odvisen le od semena in vremena, ampak tudi od gnojenja. Mnogi kmetovalci pa letos ne naročajo za jemensko setev toliko gnojil kot lani iz enostavnega vzroka: gnojila so predraga, saj so cene narastle tudi za 80 odstotkov. Medtem ko proizvajalci umetnih gnojil gotovo kujejo dobiček, se kmetje bore z velikimi težavami zaradi naraščajočih stroškov. Gnojila so se pri nas v primeri z drugimi državami le preveč podražila. Običajen izgovor proizvajalcev je, da cene rastejo zaradi inflacije, pozabljajo pa, da inflacijo povzročajo vsi tisti, ki pretirano zvišujejo cene.

Kljub poudarjanju sporazuma o dogovarjanju o cenah se nihče ne ozira na potrošnike. V našem delegatskem sistemu bi morala že po določilih ustave priti do izraza stališča neposrednih proizvajalcev, žal pa nam tega v kmetijstvu ni uspelo postaviti na trdna tla. Menim, da bi moral zvezni zavod za cene ostreje presojeti zahteve po podražitvah, posebno tistih, ki zadevajo kmetijstvo.

Kako dolgo bomo pri raznih podražitvah ravnali po izreku: „Psi lajajo, karavana gre dalje...“?

B. DEBELAK Krmelj

Zakaj tolikšne podražitve?

Letošnje podražitve umetnih gnojil in škropiv razizto prevelike - Karavana gre dalje

Ce smo bili v preteklih letih vaje ni 10 do 20-odstotnih podražitev umetnih gnojil in škropiv, potem moramo reči, da smo letos presenečeni, saj smo posekali vse rekorde. Res je, da brez podražitve ne gre, ker jih narekujejo gospodarska gibanja po vsem svetu, upravičeno pa se lahko vprašamo, ali so tako hude podražitve še upravičene. Ko smo sprejemali družbenoekonomski na-

TEKMOVANJE HARMONIKARJEV

Letošnje tekmovalne harmonikarjeve, ki bo že sedmo po vrsti, bo v nedeljo 15. septembra, pri gostišču „Ob tabornem ognju“ na Pokljuki. Novost letošnjega tekmovalja je v tem, da imajo pravico do nastopa tudi harmonikarji, mlajši od 45 let, kakor tudi harmonikarji na klavirskih harmonikah, vendar zunanjo konkurenco. Pogoji za tekmovalce so naslednji: nastopiti morajo z diatonično harmoniko in v največ 6 minutah izvesti 1 narodno in 2 partizanski pesmi.

Prijavite se lahko najkasneje do 10. septembra na naslov: Harmonikarji — Pozdrav s planin, Goreljek 31, 64247 Zg. Polje.

USTAVNA PRAVICA DO OBVEŠČENOSTI!

Kaj človeku pomeni časopis

Pismo 76-letne M. K. iz Suhe krajine, ki je zgovornejša od komentarja

Te dni — blizu se jesenska izterjava naročnine za naš časopis — smo prejeli naslednje pismo, napisano z okorno roko 76-letne ženske. Zaradi njegove prijetne neposrednosti ga objavljamo, ne da bi ga spreminjali — z vsemi njegovimi pravopisnimi napakami in suho-kranjskim narečjem vred.

MAJSTRI DOLENJSKEGA LISTA

jastsem brala dolenski list vzačetku novega leta daste novim naročnikom tri mejsce zastoj pošilali nam kasma želodlo naročeni ste-pa podražli nato nimate prav jastsem že zmijraj naročena ker dolenski list ishaja od-začitka lista zdaj pavas prav lepo prosim da mi vsaj nekaj odnehejte kjer sem ena revca 76 lejt stara panimam nič pokojnine panoge me bolijo na vrtu sedim pa dolenski list berem jest biga odpo-vejdala pasemse tako navadla denebi prebila prezenjga je zmijrej kej novega hišca imam slaba denej preskrbi notri bit vsak večir sekej podre pasem dolenskem listu brala dezastare ljudi premalo skrbite tajeparejs

ne zamerite jebol slaba pisa-sava zdaj pavas šenkkrat pro-sim deme kej spregledate jest semvam kar tiho tule pisa-sala nisem benempovejdala klišlim devsi gadrjajo deje dragija jest nebom mogla prebit preznjega tako semse navadla gaprec berem kgado-bim

drugi zmijrej kej prodajo prešiče fižol ali krompir zla-zej plačajo paseme rejs usmi-lite kar sem vas prosila pati-ho bodite jest bom patut pa obiskat pridite me boste vi-deli desem vse popraviv pisa-la

pozdravljeni vsi Majstri

Čakajte drug avtobus!

Neprijeten dogodek na trebanjski postaji

Čeprav sem že več kot-deset let vaš naročnik, nisem še nikoli nič napisal za vaš in moj časopis. Danes pa sem se odločil iz samega ogorčenja nad dogodkom na avtobusni postaji v Trebnjem.

Z otrokom sem bil v Trebnjem pri zdravniku. Domov sem se nameraval vrniti z avtobusom, ki pride iz Novega mesta v Trebnje ob 10.45. Toda doživel sem razočaranje. Ko je avtobus pripeljal in so potniki izstopili, smo se čakajoči hoteli povzpeti v avtobus, a šofer, ki je obnemel tudi sprevidnik, nas ni pustil. Rinil nas je ven, rekoč, da čez četrte ure pride drug avtobus. Med izrinjenimi potniki je bila tudi sedemdesetletna ženska. Avtobus je z dovolj praznega prostora odpeljal dalje, mi pa smo morali čakati na drug avtobus.

Menim, da taki ljudje, ki tako ravna-jo, niso za šoferje avtobusov in za-služijo vso grajo. Potnikov za Mirno in Mokronog je bilo gotovo 15 in bi dali nekaj zaslužiti.

Prav je, da to objavite v Dolenjskem listu. In še registrska številka avtobusa: NM 205-59

SLAVKO SLAK Zabukovje

Mladi pred svojim kongresom

Mladi, ki so v zadnjem času dosegli veliko uspehov pri uveljavljanju nove organiziranosti svoje organizacije, se pripravljajo na pomemben dogodek: v začetku oktobra 2., 3. in 4.) se bodo zbrali v Murski Soboti na IX. kongresu, kjer bodo pregledali doslej prehojeno pot in si zastavili naloge za naprej. Svoji organizaciji pa bodo nadeli tudi novo ime, ki izhaja iz njene vsebinske zasnove dela. Odslej se bo imenovala Zveza socialistične mladine. Mladina na širšem dolenskem območju se na kongres marljivo pripravlja.

Brežice

Obdržati kadre

Sekretarka občinske konference ZMS Stana Kunej je povedala:

„V občini imamo 47 mladinskih aktivov in v dvanajstih so že razpravljali o kongresnih dokumentih. Za specializirane mladinske organizacije pa smo organizirali še posebne razprave. Vanje smo pritegnili tudi aktiv mladih združnikov, mentorjem šolskih aktivov smo posvetili posebno pozornost zato, kr ti posvečajo pozornost le šolskim ne pa tudi drugim problemom.“

V občini smo doslej ustanovili samo konferenco mladih delavcev. Izkušnje, ki smo si jih pridobili v delu te konference, so dragocene. Predvsem se je pokazalo, da so postali aktivni tudi tisti mladi ljudje v delovnih organizacijah, ki doslej za delo mladinske organizacije niso zanimali. Vseh specializiranih mladinskih konferenc ne bomo ustanavljali v občini, pač pa v okviru celotne posavske regije. Skupaj naj bi delovale konference mladih v izobraževanju, v kmetijstvu in konferenca specializiranih mladinskih organizacij, v katero bodo vključeni tudi vojaki. Rada bi poudarila, da smo v vseh razpravah o novi organiziranosti mladinske organizacije upoštevali dolgoročni razvoj Posavja. Potrebovali bomo strokovnjake in mislim, da je najbolje, da si pridobimo naše mlade ljudi, ki sedaj študirajo. S pomočjo Kluba posavskih študentov si bomo prizadevali, da se jih bo po končanem študiju čimveč vrnilo. Zato študente že sedaj vključujemo v delo raznih konferenc mladih na našem področju, pa čeprav živijo sedaj v Ljubljani. Tako oblika dela bi moral vsebovati tudi novi statut bodoče Zveze socialistične mladine.“

Črnomelj

Delo z vsemi mladimi

V črnomaljski občini so javno razpravo o osnutkih obeh statutov ter predkongresni resolu-

luciji organizirali tako, da je lahko sodelovalo kar največ mladih. Razprave še potekajo. V zadnjih dneh bodo govorili že o kongresnem gradivu, ki naj bi ga izdali po končani politični šoli mladih, ki se je pred dnevi končala v Vikrečah pri Ljubljani.

Martin Skube, predsednik črnomaljske občinske konference ZMS, pa je o pripravi mladih v občini na 9. kongres ZMS povedal:

„Priprave med mladimi, ki so zaposleni, je vodila občinska konferenca mladih delavcev, med tistimi, ki se šolajo, pa konferenca mladih v izobraževanju. Med vaškimi aktivisti, aktivisti KS in v specializiranih mladinskih organizacijah so razprave o kongresnih dokumentih vodili člani štaba za vodenje priprav na 9. kongres ZMS, ki deluje pri občinski konferenci ZMS. Mladi v črnomaljski občini so, ko so razpravljali o osnutkih statutov, menili, da bi moral statut konkretno opredeljevati članstvo v Zvezi socialistične mladine, nakaže pa naj tudi vire financiranja. Zgolj članarina bo za delo mladih, pred katerimi je vrsta pomembnih nalog, premalo. Bodoča mladinska organizacija mora tudi aktivno opredeliti svoj odnos do tistih mladih, ki iz kakršnihkoli razlogov ne bodo postali njeni člani.“

„Menim, da bo moral kongres potrditi dosedanja prizadevanja mladih pri njihovi organiziranosti ter nakazati pot nadaljnje vsebinske akcije naše organizacije.“

Kočevje

Prosti čas

Rudi Mueller, sekretar predsedstva občinske konference ZMS Kočevje:

„Priprave na kongres smo začeli že lani z mladinsko politično šolo, ki jo je organizirala republiška konferenca ZMS. Že na njej smo pripravljali prve osnutke gradiva za kongres.“

Mladi smo že razpravljali po aktivih o statutih in resoluciji. V aktivih mladih delavcev so razpravljali predvsem o oblikovanju teh aktivov in njihovem sodelovanju v okviru sindikata. Tako smo v vseh TOZD ustanovili aktivne mladih delavcev in spomladaj občinsko konferenco mladih delavcev.

Tudi financiranje dela mladine je zanimalo mlade. V delovnih organizacijah niso bili proti temu, da bi uvedli delno financiranje s članarino, medtem ko aktivisti v KS menijo, naj bi jih financirale krajevne skupnosti. Ustanovili smo tudi občinsko konferenco mladih v krajevnih

skupnostih, kmalu pa bomo še konferenco mladih v šolah in v specializiranih organizacijah. Menimo, da bodo tako ločene konference uspešneje delovale, saj bodo v njih taki, ki so zainteresirani za dobro delo organizacije. V okviru občine pa naj bo neki organ, ki bo usklajeval delo konference.

V predkongresnih razpravah so mladi še posebno opozarjali, da je treba več napraviti za organizirano izkoriščanje prostega časa mladine. Tako smo že nekajkrat začeli akcije za mladinske prostore v mestu, a vedno brez uspeha. To sicer ni naloga kongresa, pač pa moramo biti sami bolj revolucionarni in odločneje zahtevati urejanje teh zadev.“

Krško

Izmenjati izkušnje

V občini potekajo razprave o obeh osnutkih statutov ter o kongresni resoluciji od junija letos. Med razpravami o tem so mladi menili, da bi morali materiali bolj jasno opredeliti odnos med mladinsko organizacijo ter sindikati in SZDL.

Menili so, naj se mladi s svojim delom vključijo v delovanje obeh omenjenih organizacij, ne pa da se morajo posameznih akcij lotiti zato, ker jim to „nalozijo“ druge organizacije. V statutu mladinske organizacije bi morali biti ti odnosi jasneje opredeljeni.

Sekretar občinske konference ZMS Rajko Derstvenšek je med drugim dejal: „Kongres slovenske mladine mora jasno začrtati pot tudi za delo raznih mladinskih konferenc in opredeliti njihove naloge. Na njem si moramo izmenjati izkušnje pri dosedanjem delu teh konferenc, potem pa se bomo lahko domenili, kako bomo delali. Pri nas

imamo ponekod slabe izkušnje v delovanju mladinskih aktivov v delovnih organizacijah. Sindikat se je namreč postavil „nad nje“. To bomo morali odpraviti.“

Metlika

Zbor mladih

Sekretarka občinske konference ZMS Marjanca Bele je o pripravah mladih v občini na kongres v Murski Soboti povedala naslednje:

„V juniju smo pričeli javne razprave o kongresnih dokumentih: o osnutku statuta ZSMJ in ZSMS, o resoluciji o nadaljnji vlogi in akciji Zveze socialistične mladine Slovenije v gradnji samoupravne socialistične družbe. Javne razprave o tem v mladinskih aktivih v občini še potekajo. K obema osnutkoma statutov ter kongresni resoluciji so dali sodelujoči na razpravah konkretne pripombe, ki smo jih posredovali odboru za pripravo kongresa.“

Mlade iz občine bomo na kongresu slovenske mladine zastopali: Jože Matekovič iz tekstilne industrije, Jože Nemančič iz področja kmetijstva in gozdarstva in Marjan Vidic za področje trgovine in prometa. O čem bodo govorili, se bomo še dogovorili. Mladina v občini pa od svojega kongresa pričakuje, da bo potrdil in dosegel večjo vlogo mladih v naši družbi ter večjo povezavo in boljše informiranost med mladimi.

V predkongresnih dneh bodo mladi v občini pozivili svoje delovanje. Zbor mladih iz nekovinske industrije štirih občin na ozemju Dolenjskem bo v Metliki 21. septembra, v času kongresa pa bodo mladi organizirali krvodajalsko akcijo.“

Novo mesto

Potrditi začetno

Mladi v novomeški občini se pripravljajo na kongres že pol-drugo leto. Takrat je druga konferenca ZMS sprejela izhodišče o organizacijskem in političnem razvoju mladinske organizacije. Izhodišča pa so bila osnova za pripravo osnutkov predkongresnih dokumentov. Mladi v občini so zaključili javne razprave o osnutku statuta bodoče Zveze socialistične mladine Slovenije ter o predkongresni resoluciji. Zlasti o zadnji so dali številne načelne pripombe.

Predsednik občinske konference ZMS Marjan Pavlin pa je o predkongresni aktivnosti mladih v občini povedal:

„V naši občini so izhodišča, ki jih je sprejela II. konferenca ZMS, pravzaprav že uveljavljena. Ustanovili smo več specializiranih konferenc, v katerih mladi, ki delujejo na različnih področjih, zadovoljujejo svoje interese. S tem smo uvedli tudi delegatska razmerja v naši organizaciji in moram poudariti, da so se dobro uveljavila. Predvsem smo zadovoljni, da smo povežali mlade delavce v OZD in TOZD v aktivne, ki delujejo v okviru sindikatov. Aktivni mla-

dih delavcev so oblika dela sindikatov, saj so njen sestavni del, obenem pa so ti aktivni osnovna oblika organiziranosti mladinske organizacije v delovnih organizacijah. Ti aktivisti pri nas že uspešno delujejo, ponekod pa se še ustanavljajo. Ker se mladi sedaj povezujejo v specializirane konference, bi se lahko zgodilo, da ne bi nikjer več delovali skupaj. To pa so uspešno odpravile konference mladih v krajevnih skupnostih, kjer se povezujejo vsi mladinci, ki živijo na istem območju.“

Bo kongres potrdil tako organiziranost mladinske organizacije?

„Kongres slovenske mladine v Murski Soboti bo moral potrditi dosedanje izkušnje nove organiziranosti mladih. Upam in pričakujem pa tudi, da bo nakazal še nove poti za nadaljnji organizacijski in vsebinski razvoj. Statut bo moral „zakoniti“ dosednji način delovanja. Kongres bo prelomnica v organizacijskem in vsebinskem delu mladinske organizacije.“

In o čem bodo spregovorili v Murski Soboti novomeški delegati?

„O problemih vzgoje in izobraževanja, srednjega šolstva, dijaških domov, razvoju kmetijstva, organiziranosti mladih na kmetih, o vplivu religije na mladino ter o vključevanju mladih v samoupravljanje. O vsem tem bodo spregovorili delegati Dolenjske. Delegati katere občine bodo spregovorili o posameznih temah – o tem pa se bomo še dogovorili v okviru medobčinskega sveta ZMS.“

Ribnica

Dobro le skupaj

Srečko Vrbinc, predsednik občinske konference ZMS Ribnica:

„O resoluciji za 9. kongres slovenske mladine in predlogih obeh novih statutov so razpravljali doslej aktivni mladi delavci ali vsaj njihova vodstva, v teh dneh pa so se začele tudi razprave v krajevnih aktivih, ki bodo predvidoma zaključene v prvi polovici septembra.“

V občinskem merilu je mladinska organizacija preveč osamljena in mladih pri pomembnih odločitvah ni zraven. Imam občutek, da smo premalo naredili za sodelovanje z ostalimi vodstvi občinskih družbenopolitičnih organizacij. Kongres bo verjetno potrdil, da mora imeti mladinska organizacija enakopravno vlogo v primerjavi z ostalimi, ne pa podrejene.

Nasprotno pa mladina v delovnih organizacijah v primerjavi z drugimi organizacijami nastopa zelo enakovredno. V krajevnih skupnostih dela zelo dobro, kjer delata dobro svet KS in osnovna organizacija ZK.

V predkongresnih razpravah se je pokazalo, da žele študentje bolj sodelovati z nami, kot so doslej. V Loškem potoku so že organizirali marksistični krožek, ponudili so razna predavanja, sodelovali pa bodo tudi na pohodih po poteh Levstikove brigade.

Kongres naj bi dal tudi odgovor o organiziranosti mladine po območjih. Verjetno bo še po območjih, na območju ene KS, potrebna konferenca, aktivni pa

naj bi bili po vaseh. Pričakujemo tudi pomoč, kako urediti klubsko in drugo življenje mladine, ki je pri nas zadovoljivo rešeno le za območje Dolenje vase.

Zavedamo se, da moramo imeti mladi tudi primerno vlogo pri ljudski obrambi.“

Sevnica

Premalo denarja

KSENIJA KERSIČ, predsednica občinske konference ZMS Sevnica:

„Dosedanje razprave po vseh TOZD v Jutranci in Lisci, Stillešu, Kopitarni, osnovnih šolah še pred počitnicami ali na terenu v Loki so pokazale zavzetost mladine za delo v svoji organizaciji.“

Doslej ni bilo bistveno drugačnih pripomb k izhodiščem za dokumente kongresa kot drugod. V novem statutu so pomembne sankcije za mlade ne vredne organizacije. Dosti dobrega lahko prinese skupno delo s študenti, čeprav bo to zaradi različnih in oddaljenih krajev študija težko izvesti. O naših razpravah na kongresu se bomo določneje pogovarjali po končani politični šoli v Vikrečah.

Za našo organizacijo bodo ostale še kadrovske težave. Povezati se bo treba s sindikalnimi organizacijami v organizacijah združenega dela in SZDL na terenu. Razviti moramo izobraževanje in usposabljanje svojih kadrov. Kongres naj bi prinesel tudi novosti glede financiranja naše organizacije, drugačen odnos do članarine. Sedaj imamo dosti denarnih težav, saj imamo od vseh kojskanih občin najmanjši proračun.

Trebnje

Izvajati dogovorjeno

Tomaž Plazar, predsednik občinske konference ZMS Trebnje:

„9. kongres slovenske mladinske organizacije ne more mimo najpomembnejših minulih političnih dogodkov: kongresa slovenskih in jugoslovanskih komunistov ter nove ustave. Na tem kongresu moramo uresničiti organiziranost mladine po ustavnih določilih. S tem želimo organizacijo tudi po organizacijski plati približati željam in potrebam mladih. Med pomembnimi novostmi novega statuta, od katerega v Zvezi mladine dosti pričakujejo, je določilo o tem, kdo sploh je član organizacije. Med drugim se postavlja tudi zahteva po družbeni angažiranosti in delavnosti članov.“

Mislím, da je za obdobje pred kongresom in po njem potrebno, da stališča, za katera se zavzemamo, spravimo tudi v življenje. Že pred kongresom bodo na vseh osnovnih šolah ustanovili marksistične krožke. Po medobčinski plati smo zadolženi za izvedbo tribune o kmetijstvu v sodelovanju z mladimi iz dolenjskih občin.

NAPREDEK OBČINE TREBNJE: USPEH VSEH OBČANOV

industrije, v zadnjih letih. Tako manjšanje števila kmečkega prebivalstva pa nima za posledico nezaposlenosti, saj se zaposlenost nadpovprečno hitro povečuje. V letu 1971 je zaposlenost na delovnih mestih v občini prvič preseгла število dva tisoč. V prvi polovici letošnjega leta pa je bilo zaposlenih v občini že 2.700 (v tem 44 % žensk). Kljub temu je še vedno precej občanov (1.500), ki se vozijo na delo iz občine.

Narodni dohodek, ki je znašal na občana v letu 1970 še 5.400 din je lani že dosegel okrog 11.000 din.

Prav v teh zadnjih letih dosega občina večje gospodarske uspehe, kar je nedvomno tudi ugodna posledica stimulacije, ki jo dajejo ukrepi za pospeševanje manj razvitih območij v SR Sloveniji. Visoka rast zaposlenosti (skoraj 10 %) in narodnega dohodka (preko 30 %) v zadnjih štirih letih pomeni začetek pospešenega razvoja in zmanjševanja relativnih razlik v razvisti občine. Občina pričakuje – in občani so trdno odločeni k temu po svojih močeh prispevati – pospešeno rast tudi v naslednjih letih. Vse rezerve niso še izkoriščene ne v družbenem kakor tudi ne v zasebnem sektorju. Relativno hitrejši odpiranje novih delovnih mest zapo-

že nekaj let uspešno razvijajo kooperacijsko proizvodnjo v zasebnem sektorju.

Za 250 milijonov naložb

Družbena proizvodnja, zlasti industrijska, dobiva trdnješe in širše osnove posebno še po letu 1970, ko so se začele večje rekonstrukcije in razširitve najpomembnejših nosilcev družbene proizvodnje in gradnja povsem novih kapacitet. Načrti, ki so bili pred leti še ideje, postajajo danes stvarnost in odpirajo vsem delovnim ljudem nove možnosti za hitrejšo socializacijo družbe in hitrejšo rast standarda. Naj omenimo, da se v tem času izvajajo velike investicije v TRIMU Trebnje, DANI Mirna, KOLINSKI – TOZD Mirna, da se zaključuje prva faza gradnje tovarne akril plošč v Trebnjem, ki jo gradi NOVOLES Straža, in da se pričena gradnja dveh novih tovarniških obratov: OPEKARNE Račje selo, katere investitor so Ljubljanske opekarne, in tovarne avtomobilskih tesnil v Veliki Loki, ki jo bo zgradilo podjetje DONIT iz Medvod. Navedene investicije, ki so v teku, bodo znašale skupno okrog 250 milijonov dinarjev in pomenijo občutno

jilo ZMAGI Ljubljana in je letos že izvedlo osnovno ureditev proizvodnih prostorov, Gradbeno-opekarsko podjetje Mirna in drugi obrati ter delovne enote. Tudi tiste organizacije, ki še niso izdelale ustreznih razvojnih programov, bodo morale čimprej preiti k načrtnemu razvoju.

Občina pa ne usmerja svoje skrbi samo v razvijanje obeh osnovnih dejavnosti – kmetijstva in industrije – ampak si prizadeva razviti še druge dejavnosti, posebno trgovino, obrt, komunalne dejavnosti itd. Posebno si prizadeva za izgraditev dobre prometne povezanosti znotraj občine, kakor tudi z drugimi območji. Prizadevanja so usmerjena tudi v zagotavljanje pogojev za hitrejšo urbanizacijo prebivalstva in za razvoj stanovanjske izgradnje, ki v novih pogojih dobiva večje možnosti za hitrejši razvoj kot doslej.

Skrb za standard občanov

V teh prizadevanjih sodelujejo vsi občani s svojim delom in prispevki, kot tudi kolektivi, vsi skupaj organizirani v krajevnih in samoupravnih interesnih skupnostih. Prav v okviru teh potekajo velike akcije za iz-

Ob našem prazniku

Občinski praznik je vsako leto pomemben dogodek za vse občane, še posebej pa za tiste delovne kolektive, ki ob tej priložnosti dosežajo uresničitev svojih dolgoletnih ciljev. Letos smo lahko še posebno zadovoljni in ponosni, saj smo ravno sedaj začeli uresničevati program gospodarstva, ki je bil že dolga leta samo naša želja. Uresničitev zastavljenega programa izgradnje gospodarskih zmogljivosti pomeni, da bomo v občini lahko na novo zaposlili tisoč delavcev, podvojili vrednost sedanje proizvodnje in narodnega dohodka.

Seveda smo zadovoljni tudi z dosežki obstoječega gospodarstva. Tako si postopoma ustvarjamo solidne temelje za nadaljnji razvoj. Žal se tokrat ne moremo pohvaliti z dograditvijo prostorov za šolstvo, kulturo, trgovino in gostinstvo. Vzrokov za to je več, najvažnejši pa je v pomankljivem sistemu financiranja teh področij. Menim, da moramo v dogovorih za financiranje v prihodnjem letu doseči, da se bodo zadeve v naši republiki uredile tudi glede teh vprašanj. To velja še posebno za izgradnjo šolskih objektov, za katere plačujemo že osem let samoprispevek.

Nad vse smo lahko zadovoljni z veliko politično in družbeno angažiranostjo naših občanov, saj nam vse akcije v zadnjem času odlično uspevajo: podaljšanje krajevnega samoprispevka, izvedba skupščinskih volitev, zbiranje prispevkov za Kozjansko, zbiranje prispevkov za asfaltiranje, posodabljanje cest in ulic v krajevnih skupnostih. Našteval bi lahko še in še.

Znatno napredek je bil dosežen v šolstvu: osip v osnovni šoli je zmanjšan na minimum, vedno več mladine nadaljuje šolanje, zaživela je izvensolska dejavnost, vsi učenci četrtilnih razredov ima-

jo šolo v naravi ob morju, napreduje posodabljanje učno-vzgojnega procesa. Tudi kultura postaja potreba širšega kroga občanov, kjer je Tabor likovnih samorastnikov v Trebnjem letos doživel pravi razmah. V telesno-kulturnih dejavnostih se udeležuje vse več občanov, širi se taborništvo, želja po rekreacijskih oblikah telesne kulture narašča. Delo društev in združenj postaja vedno bolj kakovostno in množično.

Med našimi občani vlada torej ustvarjalni nemir, delavnost in poštvalnost. Vsi smo si enotni v tem, da nam lepšega in srečnejšega jutrišnjega dne ne bo nihče poklonil, pač da se moramo zanj boriti in v tej borbi tudi znati strniti vse svoje moči. To je eno od najpomembnejših zagotovil za še hitrejši razvoj v prihodnosti.

Srečni smo, da bomo ob tej priložnosti zopet pozdravili v svoji sredi borbe domicilnih enot Gubčeve brigade, Dolenjskega odreda, 3. bataljona vojske državne varnosti in drugih partizanskih enot. Veselimo se srečanja z vsemi aktivisti narodnoosvobodilnega boja, snidenja z znanci in prijatelji naše občine.

Letos se bo zapisal v zgodovino naše občine priljubljeni slovenski pisatelj in kipar Tone Svetina, čigar spomenik UPORA OD GUBČA DO GUBČEVE BRIGADE bomo odkrili ob tej priložnosti.

Dragi znanci, prijatelji in sodelavci naše občine, udeležite se slovesnosti, prireditev in srečanj ob letošnjem praznovanju v čim večjem številu, prisrčno vas bomo sprejeli!

Vsem delovnim ljudem in ostalim občanom iskreno čestitam za praznik in jim želim še veliko delovnih uspehov.

Predsednik Občinske Skupščine Trebnje
SLAVKO KRŽAN

„Steber upora od Matije Gubca do Gubčeve brigade“, zvarjen iz 150 pušk, 20 mitraljezov in 3.000 drugih delov: krik proti vojni, odložitve junakom. To bo 7 metrov visok kip Toneta Svetine, krasil pa bo ploščad pred trebanjsko osnovno šolo. Spomenik je že postal del občine, saj ves čas v njej tudi nastaja: pod avtorjevim vodstvom so ga zvarili delavci TRIMA. (Foto: Železnik)

4. septembra 1942 je bila na Trebelnem v občini Trebnje ustanovljena Gubčeva brigada. Ta dan si je trebanjska občina izbrala za svoj občinski praznik ter tako simbolično pokazala, da hoče biti nadaljevalka revolucionarnih idej, tradicije in zmaga Gubčeve brigade na način, ki je danes primeren, obenem pa nadaljevati pot in razviti zasnovane, ki jih je Gubčeva brigada z žrtvami prinesla vsem delovnim ljudem. Tako dosega iz leta v leto pomembne delovne zmage.

Trebanjska občina je sicer uvrščena med manj razvite v SR Sloveniji in kot taka uživa pomoč širše družbene skupnosti, vendar ji je vse to samo v večjo spodbudo pri naporih delovnih ljudi, občanov in kolektivov, da bi čimprej dosegli cilj, ki si ga je občina zadala. Njen cilj pa je: čimprej ustvariti tako gospodarsko osnovo, ki bo preseгла dosežani okvir nerazvitosti in ki bo pomenila zmoglost lastne reproduktivne sposobnosti. Korak za korakom, iz leta v leto je ta cilj vse bližji. Dokaz za to so uspehi delovnih občanov in kolektivov, ki so obenem tudi dokaz trdne volje, prizadevanosti, marljivosti in pripravljenosti za aktivno sodelovanje v izgradnji močnejše, vsestransko bogatejše svobodne družbe. Vse večji in pomembnejši doseženi uspehi dajejo občinskemu prazniku še svečanejšo obeležje.

Nadpovprečna rast zaposlenosti

Pred nekaj leti je bilo v občini še nad polovico prebivalstva kmečkega, ob popisu 1971 je znašal odstotek tega le še 38 % in do prihodnjega leta se bo znižal že na okrog 30 %. Tako hitra strukturna sprememba v številu kmečkega prebivalstva je posledica pospešenega razvoja kmetijskih dejavnosti, zlasti

V soboto bodo v Trebnjem odprli Novolesovo tovarno akrilnih plošč, ki že poskusno obratuje. Zgrajena je za zmogljivost 1.000 ton plošč, bodočnost tovarne pa je v predelavi plošč v akrilno steklo. V novi tovarni je dobilo kruh 70 delavcev.

sluje delovno silo, ki se sprošča v kmetijstvu, hkrati pa pospešuje uvajanje sodobnejše tehnologije in opreme v kmetijsko proizvodnjo. Tudi ta postaja, seveda na drugačnih osnovah, še pomembnejši faktor gospodarstva v občini kot doslej. Z razvojem kmetijstva raste standard velikega dela prebivalcev občine. Da so pri tem doseženi občutni premiki, dokazuje že nekaj podatkov o prodanih tržnih presežkih, ki iz leta v leto še naraščajo. V letu 1970 je bilo odkupljenih 1011 ton govedin, 1.050 ton svinj, 1.050 ton krompirja je bilo leta 1970 odkupljenega 3778 ton, lani 7.000 ton; odkup mleka se je v istem obdobju povečal od 921 tisoč na 3.068 tisoč litrov. V razširjanju sodobnejše tehnologije pridelovanja in v širjenju znanja, v večji specializaciji in pravilnejši usmeritvi so osnovne možnosti za še občutnejše povečanje pridelkov. V tej usmeritvi Kmetijska zadruga Trebnje

razširitev gospodarske osnove občine. Še posebno pomembno pa je povezovanje industrije s kmetijstvom v občini, n. pr. KOLINSKE in DANE, katerih razvoj je prav toliko kot za industrijo pomemben za razvoj kmetijstva, ki dobiva v njiju stalna in velika odjemalca tržnih presežkov.

Naštete organizacije združene dela pa niso ves in edini potencial razvoja občine, saj posluje v občini še vrsta drugih večjih in manjših OZD in TOZD. Vse še nimajo izdelanih perspektivnih razvojnih načrtov, vendar je razvoj sam zapazen tudi v teh: IMV – TOZD Mirna, TIP-TOP – TOZD Trebnje, ROG – obrat Mokronog, ki letos posluje drugo leto, TRELES – Trebnje, ki se že nekaj let uspešno razvija, HRAS Šentlovrenc. Komunalno obrtno podjetje Trebnje, Krojaško podjetje Trebnje pripravljajo zdaj novogradnjo, Čevljarstvo podjetje Mokronog se je pripo-

gradnjo ali izboljšavo objektov, pomembnih za družbeni standard občanov. Krajevne skupnosti gradijo vodovode, sodelujejo pri širitvi in izboljševanju električnega omrežja ter gradnji transformatorskih postaj, urejajo pota in rešujejo še druge podobne zadeve. Z akcijami krajevnih skupnosti se tudi skromna dotacija, ki jo te dobivajo iz občinskega proračuna, štiri do petkrat oplemeniti, saj je bilo lani izvedenih v krajevnih skupnostih za okrog tri milijone dinarjev raznih del na komunalnih objektih, pri čemer so s prispevki in delom v pretežni meri sodelovali sami občani.

Že osem let občani zbirajo krajevni samoprispevek za gradnjo in adaptacijo šol in občini, ker se zavedajo, da hitrejšega napredka in boljšega življenja ne zagotavlja samo pridnost, ampak tudi znanje. Na referendumu ob koncu preteklega leta so se občani odločili, da bodo

zbirali za ta namen in za komunalno urejanje in krajevnih skupnosti samoprispevek še do konca leta 1978. V tej dobi bo zbranega še okrog staro milijardo samoprispevka, ki bo, združen z drugimi sredstvi, omogočil reševanje najaktualnejših vprašanj s področja razvoja družbenega standarda v občini.

Dosedanji uspehi niso bili doseženi zlahka. Občina se pri svojih prizadevanjih za pospešen razvoj srečuje z velikimi problemi materialne narave. Dokaj uspešno jih rešuje z omenjenimi prispevki občanov in kolektivov. Tako zbrana sredstva združujejo s sredstvi republiških institucij.

Postopoma se povečujejo asfaltirane cestne površine, ure-

LETOŠNJI SLAVLJENCI OBČINE TREBNJE

FRANC KRESE - ČOBAN: ČASTNI OBČAN

Dosedanjima častnima občanom občine Trebnje, tovarišu Titu in Edvardu Kardelju, bodo letos pridružili narodnega heroja Franca Kreseta-Čobana.

Tovariš Krese izhaja iz siromašne kmečke družine s Trebeljanskega. V narodnoosvobodilni borbi je bil puškomitraljezec, načelnik obveščevalnega centra VII. korpusa in glavnega štaba NOV in POS, komandant

XII. in XIV. brigade, načelnik štaba Gubčeve brigade in opravljal vrsto drugih dolžnosti. Kot poveljni predsednik organizacije vojnih in vojaških invalidov je mnogo prispeval k urejanju težav invalidov v trebanjski občini. Občanom Trebeljanskega je znan kot neutruden delavec pri akciji za elektrifikacijo teh krajev, kot dolgoletni poslanec pa je v spominu številnim udeležencem raznih shodov.

TONE SVETINA: LISTINA O POSEBNEM PRIZNANJU

Pisatelj del iz življenja in boj naših borcev med revolucijo, posebno pa še znane Ukane, je na letošnjem VII. taboru samorastnikov v Trebnjem ustvaril svoje največje kiparsko delo:

„Spomenik upora od Gubca do Gubčeve brigade, ki ga je umetnik poklonil kraju. Delegati vseh treh zborov občinske skupščine so v znak zahvale za njegovo delo sprejeli sklep o podelitvi posebnega priznanja.“

PLAKETE OBČINE TREBNJE

TABOR LIKOVNIH SAMORASTNIKOV TREBNJE – Ta kulturna ustanova je zbrala okrog sebe na doslej že sedmih srečanjih v Trebnjem številne ustvarjalce iz vse države. Preko številnih publikacij, člankov v časopisih, radijskih in televizijskih oddajah je Tabor na svojski način ponel v svet ime kraja in umetniško dovednost svojih občanov, ki od vsega začetka podpirajo razvoj te ustanove. Za dela, ki jih ustvarjajo udeleženci taborskih srečanj, so pokazale zanimanje svetovno znane galerije v Evropi, obeh Amerikah in na Japonskem.

ROMAN OGRIN – Za letošnjo plaketo občine Trebnje

Pokrovitelj VII. tabora likovnih samorastnikov Jugoslavije, sekretar izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ Stane Dolanc je obiskal ustvarjalce tudi med delom v Trebnjem. Na sliki: delavec Stjepan Skvorič iz Nove Gradiške je klesal kip žanjice.

ga predlaga komite občinske konference ZK Trebnje. Kot sin delavske družine iz Ljubljane je vse od leta 1963 pobudnik in neposredni vodja političnih akcij, ki so vtisnile trebanjski občini pečat hitrega gospodarskega in družbenega razvoja. Zadnja leta daje kot predsednik temeljne izobraževalne skupnosti novo vsebino razvoju šolstva v občini.

JANEZ OVEN – Od leta 1942 je bil aktiven udeleženec narodnoosvobodilnega boja. Kljub težki invalidnosti je vodil mnogo pomembnih akcij: bil je sekretar gradbišča mladinske

proge Banjaluka-Doboj, tajnik občinskega ljudskega odbora, načelnik za gospodarstvo, predsednik vrste vodstev družbenopolitičnih organizacij v občini. Zadnja leta vlaga svoje sile v prizadevanja za izboljšanje položaja borcev, razen tega pa je tudi tajnik KS Trebnje.

FRANC ZIDAR – Trebanjska industrija montažnih objektov ga je predlagala za letošnjo plaketo občine Trebnje kot svojega sodelavca, ki je mnogo prispeval za rasti tega mladega podjetja in razvoj vse občine. Bil je aktiven borec NOV od 1943, po osvoboditvi je bil sekretar

okrajnega odbora OF v Trebnjem, član vodstev drugih družbenopolitičnih organizacij, načelnik oddelka za gospodarstvo pri občinski skupščini, sedaj pa je direktor računskega sektorja v Trimu.

JANEZ MIHEVC – Vrsto let je bil podpredsednik občinske skupščine, poslanec in odbornik občinske skupščine. Mnogo je prispeval k razvijanju sistema vseljudske obrambe v občini

kot komisar bataljona teritorialne obrambe, uspešno vodi dobro zastavljeno mizarstvo podjetje TRELES, ki se je razvilo iz majhne delavnice. Za plaketo občine Trebnje ga je predlagal oddelak za narodno obrambo občinske skupščine Trebnje.

Letos zastoj v gradnji šol

Nujno bo treba rešiti vprašanje republiških posojil za oplemenitenje prispevka občanov ob že tretjem samopriskupku za šolstvo

Ob vsakoletnih praznovanjih občinskega praznika so v trebanjski občini slovesnosti ponavadi pridruževali otvoritev kakšne nove osnovne šole. V minulem obdobju so uspehi pri gradnji šol, žal, mnogo skromnejši: zgradili so le nova igrišča pri mirenski šoli in dokončali del igrišča v Velikem Gabru ter uredili šolske kuhinje.

To pomeni seveda resen zastoj v predvidenem uresničevanju načrta gradnje novega šolskega prostora v občini, sprejetem celo z že minulim drugim samopriskupkom občanov za šolstvo in tretjim, ki je v teku. Odkod ta zastoj?

Ko so pojasnjevali nezavidljive prostorske razmere v osnovnih šolah v nekaterih pomembnih krajih občine, predvsem v Mokronogu, občanom še pred glasovanjem za sedanji petletni samopriskup, so vsi dejavniki v občini računali na posojila pri republiški izobraževalni skupnosti. Žal se je sedaj pokazalo, da v tem republiškem skladu ni denarja.

ZA MOKRONOG POTREBNA MILIJARDA

Med starimi šolskimi zgradbami v občini je v najslabšem položaju osnovna šola Mokronog. Družbeni dejavniki v Mokronogu skupno z učitelji in starši so zaskrbljeni celo že za varnost otrok v tej stavbi. V kratkem bo morala stavbo pregledati posebna strokovna komisija, lesene stropne v razredih pa bo treba nedvomno podpreti, sicer bo tveganje preveliko. V stavbi so opazili tudi lesno gobbo, kar položaj še slabša. Do-

končno ureditev starega splotja in dozidavo odlagajo že od poteka drugega samopriskupka, ker se je nateklo premalo denarja, zaradi podražitev gradbenega materiala in storitev pa bo potrebnih za ureditev šolstva v tem kraju milijardo starih dinarjev.

RAZUMEVANJE KOLEKTIVOV IN OBČANOV

Odnosi med šolami, krajevnimi skupnostmi in delovnimi organizacijami so v vsej občini vzorni. Največja kolektiva sta prevzela pokroviteljstvo nad šolama: DANA nad šolo na Mirni, TRIMO nad šolo v Trebnjem. Sad vsestranskega razumevanja vseh krajevnih dejavnikov na Mirni je letos zgrajeno igrišče, podobna akcija se pripravlja za gradnjo igrišča pri trebanjski šoli. Razvija se tudi dejansko sodelovanje med interesnimi skupnostmi (temeljna telesnokulturna skupnost), delovnimi organizacijami in krajevnimi skupnostmi pri vsakoletni izvedbi šole v naravi.

Samoupravljanje v šolah in odnosi s temeljno izobraževalno skupnostjo so doživeli vsebinsko obogatitev. V minulem šolskem letu so izvedli 10 strokovnih predavanj za usposabljanje

učiteljev. Ne mine prireditelj brez sodelovanja šol in mladine. Pevski zbori in glasbena šola so izvedli prireditev „Pojemo in igramo za vas“, ugoden odmev je doživela razstava mladih likovnih talentov. Vsi so odnesli dobre vtise z zbora mladih dopisnikov in literatov, lepe uspehe so dosegli mladi v prometnih in telesnokulturnih tekmovanjih ter tekmovanjih iz prve pomoči.

V občini so dosegli lepe uspehe, boljše kot kjerkoli drugod, v težjih razmerah, pri enotnem razmnoževanju učnih listov za vse šole v občini (osnovna šola Mirna), ravno tako pri uporabi in pripravi učnih lističev.

PREPOČASI DO STANOVANJ ZA UČITELJSTVO

Zadnja leta vlada pomanjkanje prosvetnih delavcev. Hudo sta prizadeti osnovni šoli v Mokronogu in na Mirni. Oba kraja ne moreta pridobiti ustreznih kadrov, ker ni stanovanj. Trebanjska temeljna izobraževalna skupnost je med redkimi, če ne edinimi v republiki, ki odvajajo denar za stanovanjsko izgradnjo po 9-odst. stopnji! Vseeno pa se naberejo preskromna sredstva, da bi lahko sami kaj napravili, zato bo potrebna solidarnostna pomoč drugih sta ovanjskih skladov v občini, da bi lahko zapolnili največje vrzeli.

A. ZELEZNIK

Do mosta pri Meniški vasi je prejšnji teden spet pridrla voda. Ker se večkrat dogaja da je most pod vodo, je tudi večkrat potreben popravi. Dotrajane deske so zdaj spet zamenjali. (Foto: R. Bačer)

KRONIKA NESREČ

DOL. TOPLICE: TRK MED VZVRATNO VOŽNJO - 27. avgusta dopoldne je Alojz Okleščič iz Praproč vozil avtobus in v Dol. Toplicah ustavil, da so potniki izstopili. Voznik je nato obračal in med vzvratno vožnjo trčil v avto Alojzije Znidaršič, ki je pripeljal za avtobusom in ustavila. Škode je za 2.000 din.

SENTJURJE: SPET NEPREVIDNO PREHITEVANJE - 28. avgusta popoldne je zdomec inž. Dragutin Gašparac vozil proti Zagrebu in pri Sentjurju hotel prehiteti tovornjak s prikolico. Tedaj je pripeljal naproti z osebnim avtom dr. Marjan Pavlin iz Trebnjega. Gašparac je hitro zavil v desno, avto pa se je prevrnil, pri tem trčil v Pavlinov avto in ga zbil s ceste. Poškodovana vozniška Pavlina ter Gašparca in njegovo ženo so odpeljali v novomeško bolnišnico, gmožna škoda pa znaša 50.000 din.

METLIKA: KARAMBOL MED SREČANJEM - 29. avgusta zvečer je Antonio Filipič iz Radatovičev vozil od Jurovskega Broda proti Metliki, na CBE pa mu je z avtom pripeljal naproti Anton Lozar iz Gribej. Med srečanjem sta trčila in imata za 10.000 din škode.

MIRNA: KAR NA CESTO - Marija Bizjak iz Pugleda pri Mokronogu je 27. avgusta popoldne vozila z avtom skozi Mirno, s stranske ceste pa je zapeljal avtomobil na prednostno cesto domačin Franc Hribar. Voznica je sicer močno zavrla, toda trčenja ni mogla preprečiti. Škoda cenijo na 4.500 din.

CIKAVA: ZAPELJAL V JAREK - Slavko Ilar z Male Cikave je 29. avgusta zvečer vozil kolo s pomožnim motorjem. Na dovozni poti precej razbita.

ČEZ OGRAJO NA DVORIŠČE - Stanko Vidmar iz Krškega je 1. septembra popoldne doživel prometno nesrečo, v katero ga je pripeljala prehitra vožnja. Ko se je peljal z avtom proti Zdolam, ga je pri hiši števil. 18 zaneslo čez ograjo, nato pa je na strehi obstal na dvorišču. Gmožna škoda cenijo na 20.000 din, voznik pa je v bolnišnici.

SABINA JAZBEC-AHLINOVA: „Če bo zakon sprejet v taki obliki, kot je predlagan, bo res veliko ostrije od sedanjega. Samo primer: za vinjenega voznika je zdaj najmanjša kazen 30 dni odvzema vozniške knjižice, nova zakonodaja predvideva najmanj 90 dni. To utegne poklicnega voznika pripraviti ob službo.“

R. BAČER

»Sem jedel zeleno solato...«

V letošnjem letu je organ za kaznovanje prekrškov v Novem mestu obravnaval že 363 vinjenih voznikov, lani v vsem letu pa so imeli le 300 takih primerov. O tej problematiki je tekel pogovor s sodniki za prekrške: Sabino Jazbec-Ahlin (vodja službe), Zvonetom Bečajem in Francem Josipom.

Imeli smo dolgo, vroče poletje, popili smo veliko piva, miličniki so organizirali več akcij za odkrivanje vinjenih za volanom, vse to pa ima za posledico, da je k trem novomeškim sodnikom za prekrške prišlo več predlogov za kaznovanje. Vinjenim imajo pri izrekanju kazni prednost.

— Kakšna starost je med zaloteniimi alkoholiziranimi vozniki največje zastopana?

SABINA JAZBEC-AHLINOVA: „Med vinjenimi je več mladih, žal so zraven celo mladoletniki. Poudariti pa moram, da smo imeli v vsem letošnjem letu opravka le z eno vinjeno voznico.“

ZVONE BEČAJ: „Ljudje se ne zavedajo, da je tudi pivo alkohol. Zelen pije kdo celo steklenico piva, včasih tudi dve, kar pa je v mnogih primerih več kot dovolj, da ob preizkusu z alkotestom balonček pozeleni.“

— Kaj ve povedati v svoj zagovor vinjeni voznik? Je skesan, se protivi?

FRANC JOSIP: „Taki ljudje so navadno preveč korajžni, ko jih zaloti miličnik, medtem ko so pri nas

že popolnoma krotki. Ne protivijo se, pač pa navajajo v opravičilo večsilih prav smešne izgovore: da je balonček pozelenel, ker so jedli zeleno solato; da je najbrž od cigarete ali črne kave itd. Vozniki ne vedo, da po zaužitju pijače alkohol v krvi narasča 12 ur. Lahko je torej kdo vso noč spal, pa so ga zjutraj zalotili vinjenega za volanom. To se dogaja predvsem poklicnim voznikom.“

— Kakšne so povprečne kazni, ki jih izreka zaloteniim za volanom v vinjenem stanju?

ZVONE BEČAJ: Pri vsaki vožnji v vinjenem stanju je obvezen odvzem vozniškega dovoljenja za 30 dni do 1 leta. Povprečno odvzemamo vozniško dovoljenje za tri mesece medtem ko znašajo denarne kazni največkrat od 300 do 400 din — za prvi prekršek. Odvzem vozniškega dovoljenja je huda kazen, saj marsikdo joka in stoka, češ da mora voziti otroka v vrtec, da nima avtobusa itd. Na te stvari bi moral prizadeti prej pomisliti.“

— Oktobra pričakujemo novo zakonodajo o cestnem prometu. Bodo res kazni veliko hujše?

Novoteksu novi točki

V 15. kolu SKL Novomeščanom 16. par točk

V petnajstem kolu slovenske košarkarske lige (1 A), ki je bilo sicer nepopolno, so novomeški košarkarji prepričljivo zmagali, igralci metliške Beti pa so tekmo prelozili.

NOVOTEKS - BRANIK 101 : 90

V prvem polčasu smo gledali zanimivo tekmo, v kateri sta se ekipi v vodstvu ves čas menjavali. Po zanesljivi igri v zadnjih minutah prvega dela igre je domačim košarkarjem uspelo polčas zaključiti s tremi koši prednosti. Takoj v nadaljevanju igre, ko je vstopil Slavko Kovačević, se je igra razžvelela in domači igralci so povedli za 18 košev razlike. Proti koncu tekme so v igro vstopili še nekateri mlajši mladinci, ki so trenerjeva navodila dobro opravili in tekmo zaključili z zmago. V igri so se izkazali Ivančič, Poljšak, Slavko in Zarko Kovačević.

Končar in Ropret

Največja kolesarska prireditelj v zadnjem času na Dolenjskem je bila vsekakor nedeljska tradicionalna dirka „Po Beli krajini“. Tekmovali so najboljši slovenski mladinci in člani, kolesarji iz Pulja, Reke, Zagreba in Beograda. Rezultati dirke so se upoštevali za končni vrstni red v tekmovanju za republiško prvenstvo SRS.

Med mladinci, ki so vozili na 96 kilometrov dolgi progi Metlika-Vinica-Metlika-Vahta-Metlika, je s precejšnjo prednostjo zmagal Ropret iz Kranjske „Save“.

Med člani je bila na startu vrsta najboljših slovenskih kolesarjev, ki so se jim pridružili še Bilič (Siporex), Bobovčan od zagrebškega „Metaliacommerca“, Kunaver od beogradskega „Partizana“ in še nekateri drugi. Člani so vozili na 130 kilometrov dolgi progi: Metlika-Dragatuš-Metlika-Novo mesto-Dolenjske Toplice-N. mesto-Metlika. Na cilj je prvi pripeljal član ljubljanskega „Roga“ Končar.

Dirko so priredili v počastitev obletnice ustanovitve XV. belokranjske partizanske brigade. Za organizacijo so poskrbeli „KK Astra“, veletrgovina „Astra“, obe belokranjski občini, KZS in zagrebške „Sportske novosti“.

Prvi točki Lisce

V Ribnici: »Pavčičeva četa, to je kvaliteta«

V drugem kolu slovenske republiške lige so igralci Sevnice prvenstveno tekmo prelozili, Ribničani in Sevnčanke pa so prepričljivo zmagali.

INLES - ŠOŠTANJ 25 : 18

V tekmi, ki je navdušila več kot 600 gledalcev, so se Ribničani še enkrat izkazali. Igralci Šoštanja so se predstavili z odličnim roketom in so bili domačim roketarjem nevaren nasprotnik. Kar osemkrat so rezultat izenačili, toda povesti jim ni uspelo. Ob koncu sodnikovega žvižga so gledalci zapeli: „Pavčičeva četa, to je kvaliteta!“

ETA - LISCA 9 : 13

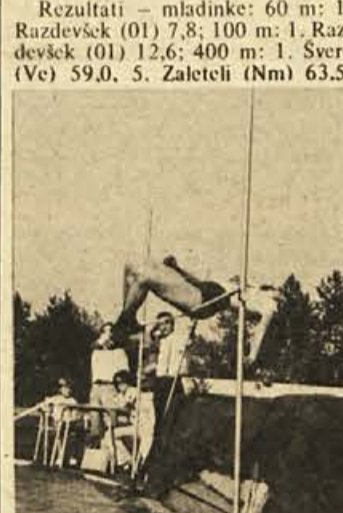
Zlasti po odlični igri v prvem delu tekme so Sevnčanke vedele, da bo-

Novomeški atleti ekipno tretji

Na atletskem prvenstvu SRS za mladince in mladinke nekaj dobrih rezultatov - Novomeškemu atletu Keržanu pet zlatih odličij

Konec prejšnjega tedna je bilo na Stadionu bratstva in enotnosti v Novem mestu atletsko prvenstvo SRS za mlajše mladince in mladinke klubov. Tekmovanje so pripravili novomeški atletski delavci, pokrovitelj prvenstva, ki je privabilo na stadion v obeh dneh okoli 1000 gledalcev, pa je bil predsednik novomeške občinske skupščine Jakob Berič.

Rezultati - mladince: 60 m: 1. Razdevšek (OI) 7,8; 100 m: 1. Razdevšek (OI) 12,6; 400 m: 1. Sverc (Ve) 59,0; 5. Zaleteli (Nm) 63,5;

Mladinke so se v skoku v višino predstavile z novo tehniko, s katero, kot so same dejale, skačejo precej višje.

2:36,1; 1500 m: 1. Škof (OI) 4:41, 6; 3000 m: 1. Štruc (Rav) 9:01,0; 5000 m hoja: 1. Ojsteršek (KI) 27,13,2; 4:100 m: 1. Novo mesto 46,3; 4 x 400 m: 1. Novo mesto 3:43,2; daljina: 1. Čop (KI) 6,32, 5. Krizman 5,80, 6. Kranjčič (oba Novo mesto) 5,69; višina: 1. Čop (KI) 1,92; 4. Rangus (Nm) 1,80; palica: 1. Cvetkovič (Tr) 3,50; krogla: 1. Grozelj (Tr) 13,02, 2. Petek (Kočevje) 12,90; disk: 1. Grozelj (Tr) 42,90; kladivo: 1. Kranj (KI) 42,92; troskok: 1. Čop (KI) 13,04, 2. Krizman (Nm) 12,84; kopje: 1. Ozmeč (OI) 51,16.

Kot je bilo pričakovati, so pri dekletih največ prvih mest osvojile atletinje ljubljanske Olimpije, pri fantih pa so prvo mesto osvojili atleti celjskega Klavdivarja. Pohvalimo lahko tudi domačo vrsto fantov, ki je osvojila odlično tretje mesto in prehitela nekatere ekipe, ki so računale na to mesto. Med posamezniki so se izkazali atleti Olimpije in Klavdivarja, po splošni oceni atletskih delavcev pa je bil novomeški šprinter Keržan najboljši posameznik prvenstva sploh: osvojil je tri prva mesta (100, 200 in 400 metrov) ter

OSTERMAN, PRAZNIK, STOKANOVIČ

Na rednem mesečnem hitropoteznem turnirju novomeškega šahovskega kluba za mesec avgust je nastopilo 10 igralcev. Prvo mesto so si razdelili Osterman, Tone Praznik in Stokanovič, ki so zbrali po sedem točk. Osterman je prvi zato, ker ima boljši uspeh proti zmagovalcem. Vrstni red ostalih: 4. Materni 6, 5. Lubej 5, 6. Škerlj 4,5, 7. Pucelj 4,5; 8. Ščap 1,5; 9. A. Praznik 1,5 in 10. Istenič 1 točko. (J. P.)

NAGODE - NOVOMEŠKI REKORD

Na republiškem atletskem prvenstvu za starejše mladince, ki je bilo v Ljubljani, so nastopili tudi novomeški atleti. Stafeta na 4x100 metrov (Brezovar, Nagode, Bajer in Kramar) je tekla zelo dobro in s časom 45,8 zasedla odlično drugo mesto. Fantje so tekli še na 4 x 400 metrov. Čas 3:37,2 je zadoščal za dobro tretje mesto. V teku na 400 metrov z ovirami je Nagode dosegel nov novomeški rekord (60,6) in zasedel četrto mesto. Na 110 metrov z ovirami je Nagode dosegel 18,3 (četrto mesto), Bajer pa je v tekih na 400 in 200 metrov bil četrti. Prvič je dosegel 52,5, drugič pa 23,8. V teku na 100 metrov je prišel v finale tudi Kramar in se s časom 11,6 uvrstil na peto mesto.

Na republiškem prvenstvu v atletiki za mlajše mladince in mladinke, ki so ga na Stadionu bratstva in enotnosti v Novem mestu v zornem pripravili novomeški atletski delavci, so zmagali atleti in atletinje iz Celja in Ljubljane. Na sliki: prvi z leve Novomeščan Rafko Krizman, ki je pritekel v polfinalni skupini prvi na cilj.

GROŠELJ IN PENCA V MOSTARJU

Prejšnjo soboto je bilo v Mostarju tradicionalno tekovanje letalskih modelarjev za „SOKO KUP“. Zveza letalskih organizacij Slovenije je poslala v Mostar ekipo, v kateri sta bila tudi Novomeščana Janez Penca in Janez Grošelj.

Rezultati: F-1-A: 1. Videmšek (SI) 1200; F-1-B: 1. Pečel (SI) 1228, 3. Janez Penca (SI) 1107; F-1-C: 2. Janez Grošelj (SI) 1207. Skupna uvrstitev: 1. Slovenija 7047. (P. J.)

ODBOJKARSKI REPUBLIŠKI PRVAK GOSTUJE

Jutri, 6. septembra, bo ob 17. uri na Loki odbojkarstva tekma za pokalno prvenstvo Slovenije med republiškim prvakom Slovenije, Savo iz Crnuče, in moštvo Novoga mesta.

do v Cerknem osvojile prve točke v republiški ligi. Morda jih je to pripeljalo k nenapadalni igri in domače igralce in v zadnjih minutah tekme s petimi zaporednimi streli hud poraz ublažile.

ETA - LISCA 9 : 13

Zlasti po odlični igri v prvem delu tekme so Sevnčanke vedele, da bo-

Mladi nadarjeni atlet iz Novoga mesta Keržan je bil med najbolj uspešnimi tekmovalci letošnjega prvenstva.

tekel v zmagovitih novomeških štafetah.

Končni vrstni red: mladinke: 1. Olimpija 91 točk, 10. Novo mesto 9 točk; mladinci: 1. Klavdivar 120 točk, 2. Olimpija 64, 3. Novo mesto 43, 4. Triglav 42 točk itd.

Mladi nadarjeni atlet iz Novoga mesta Keržan je bil med najbolj uspešnimi tekmovalci letošnjega prvenstva.

NAGODE - NOVOMEŠKI REKORD

Na republiškem atletskem prvenstvu za starejše mladince, ki je bilo v Ljubljani, so nastopili tudi novomeški atleti. Stafeta na 4x100 metrov (Brezovar, Nagode, Bajer in Kramar) je tekla zelo dobro in s časom 45,8 zasedla odlično drugo mesto. Fantje so tekli še na 4 x 400 metrov. Čas 3:37,2 je zadoščal za dobro tretje mesto. V teku na 400 metrov z ovirami je Nagode dosegel nov novomeški rekord (60,6) in zasedel četrto mesto. Na 110 metrov z ovirami je Nagode dosegel 18,3 (četrto mesto), Bajer pa je v tekih na 400 in 200 metrov bil četrti. Prvič je dosegel 52,5, drugič pa 23,8. V teku na 100 metrov je prišel v finale tudi Kramar in se s časom 11,6 uvrstil na peto mesto.

Na republiškem prvenstvu v atletiki za mlajše mladince in mladinke, ki so ga na Stadionu bratstva in enotnosti v Novem mestu v zornem pripravili novomeški atletski delavci, so zmagali atleti in atletinje iz Celja in Ljubljane. Na sliki: prvi z leve Novomeščan Rafko Krizman, ki je pritekel v polfinalni skupini prvi na cilj.

Odkupne cene določa tržišče

Sodelovanje med kmetijsko zadrugo in kmeti ima še veliko možnosti
Mesna kriza prizadela živinorejce - Zadruga bo letino odkupila

„Odkupne cene skušamo določiti sporazumno, potem ko se pogovorimo s proizvajalci in kupci. Res je, da kmetje proizvajalci z njimi običajno niso zadovoljni, saj mnogokrat tudi upravičeno zahtevajo pošteno plačilo za svoje delo. A kaj, ko so cene v največji meri odvisne od ponudbe in povpraševanja na tržišču,“ je med drugim povedal vodja pospeševalne službe pri črnomaljski kmetijski zadrugi inž. Niko Požeg.

Kmečka sekcija, ki deluje v okviru občinske konference SZDL, posveča dovolj pozornosti razvoju kooperacijskih odnosov med kmeti in kmetijsko zadrugo. Odnosi naj bi temeljili, tako so poudarili na svoji zadnji seji tudi člani črnomaljske občinske konference ZK, na obojestranskih čistih računih, medsebojnem zaupanju in poštenem poslovanju. Seveda s tem ne nameravamo trditi, da doslej ni bilo tako. Res pa je tudi, da čas znova in znova ponuja nove oblike medsebojnega sodelovanja.

Kmetje, ki so se preusmerili v pitanje goved v sodelovanju s kmetijsko zadrugo, so seveda razočarani. Mesna kriza, za katero pa zadruga nima prav nobenih „zaslug“, je to sodelovanje povsem razdrila. Nekateri živinorejci razmišljajo celo o odhodu v službo... Dobro pa je še naprej sodelovanje med kmeti kooperanti in kmetijsko zadrugo na področju pridelovanja pridelkov, ki jih za svojo proizvodnjo potrebuje „Belsad“. Kooperanti bodo letos pridelali okrog 150 ton rdeče pese, letos pa so pričeli za „Belsad“ gojiti

tudi kumarice na treh hektarjih. Izkazalo se je, da so klimatski pogoji za gojenje kumaric v Beli krajini ugodni, saj bodo nekateri pridelali na hektarju površine kar 30 ton kumaric. Vendar pridelovalci kumar niso zadovoljni z odkupnimi cenami, saj terja gojenje kumar veliko dela. Tistemu, ki ima številno druž-

VDV DIVIZIJA SLAVI

Pred dnevi so se člani odbora za pripravo proslave I. VDV divizije, ki bo 13. in 14. septembra v Črnomlju, domenili za potek prireditve. V petek, 13. septembra, bodo na Golupičevi hiši odprli spominsko ploščo VDV diviziji, zvečer bo slovesnost ob tabornem ognju. Mladinci VDV enot pa bodo ta dan odšli na pohod iz Dolenjskih Toplic preko Baze 20, Mirne gore in Starega vrha v Črnomelj. Naslednji dan bo zborovanje s kulturnim programom v Dolinici, kjer bodo podelili domicil II. bataljona prve brigade I. VDV divizije.

no in mu za obiranje kumar ni treba najemati tuje delovne sile, se pridelovanje plača, drugim ne.

V Starem trgu namerava zadruga s pomočjo kooperantov v prihodnjem letu pričeti gojiti ribez, kasneje pa naj bi ribez pridelovali tudi drugod, seveda če bo občina razveljavila svoj odlok o prepovedi gojenja ribeza. Prihodnje leto naj bi pričeli gojiti tudi jagode.

„Belsad“ bo to jesen v Beli krajini pokupil vse tržne presečke jabolk in sliv. Za proizvodnjo bo namreč potreboval okrog 1.500 ton jabolk in 200 do 300 ton sliv. Kmetijska zadruga pa bo pokupila tudi ves ponujen krompir, vendar bo odkupna cena letos zaradi močnejše konkurence na trgu manjša, kot je bila lani. Kmetje bodo dobili za kilogram krompirja le po en dinar.

B. PODOBNIK

ČRNOMALJSKI DROBIR

MESNA KRIZA - Nekateri kooperanti črnomaljske kmetijske zadruge, ki so se usmerili v pitanje goved, je mesna kriza tako prizadela, da se sedaj kljub urejenim hlevom sprašujejo, če se jim ne bi bolj splačalo vse skupaj pustiti in se zaposliti...

NAJMLAJŠI ŠOLARJI - Malo šolo, ki bo trajala vse šolsko leto, bo letos na Vinici obiskovalo več kot trideset mladih. Starši jih zelo radi pošiljajo v to šolo, saj se je pokazalo, da so otroci, ki obiskujejo ta prostovoljni pouk, potem v pravi šoli uspešnejši.

PREMALO UČENCEV - Osnovno šolo v Ziljah naj bi letos obiskovalo le osem učencev. Ker pa je to le premalo, so se dogovorili, da bodo obiskovali pouk na Vinici, v Ziljah pa bodo šolo začasno zaprli - do tedaj, da se bo nabralo več učencev.

SREČANJE DOPISNIKOV - Na Vinici bo sredi oktobra srečanje pionirjev dopisnikov iz vse Slovenije. Razen njih bodo obletnico ustanovitve Slovenskega novinarskega društva v tem mesecu v Beli krajini proslavile tudi slovenske novinarske hiše.

Črnomaljski poročevalec

Letos obnoviti Šeškov dom

Nova centralna kurjava, oder in streha

Kaže, da bo letos v glavnem zaključena obnova Doma Jožeta Šeška v Kočevju. Predvsem naj bi dokončali urejanje nove centralne kurjave (kombiniran kotel, naprave za tekoča goriva, cisterna, avtomatika), prekrili streho, obnovili oder, uredili dvorano, lutkovno dvorano in garderobo za igralce. Posebno je potreben obnove oder, ker deske na njem škripljejo, zato nastopajoči negodujejo.

Za ureditev vsega naštetega bo zbranih v občini okoli 270.000 din, 200.000 din pa so zaposlili posojila pri republiški kulturni skupnosti.

PREMAJHNE LESTVE

Javno razsvetljavo sta dobila Predgrad in Dol v kočevski občini. V Predgradu luči res svetijo, Dol pa je bil vsi turistično sezono in je še danes v temi. Vzrok je ta, da bi morali žarnice sami namestiti, vendar v Dolu nimajo tako visokih lestev, da bi dosegle do vrha stebrov za javne luči.

SPET CENEJŠI KRUIH

Od 26. avgusta naprej bodo v Kočevju spet pekli kruh iz moke tipa 1000 po 3,60 din kilogram. Doslej so pekli črni kruh le iz moke tipa 800, katerega cena je bila 4 din za kilogram. Kruha iz moke tipa 800 zdaj ne bo več.

Kljub poletni vročini in dopustom ima komisija za opravljanje vozniskih izpitov pri občinski skupščini Kočevje veliko dela. Od 4. junija do 6. avgusta je opravljalo vozniske izpite 309 kandidatov, medtem ko je v vsej prvi polovici leta 1974 delalo izpit 495 kandidatov. Uspešno je opravilo izpit 238 kandidatov ali 47,7 odstotka, ostali pa so padli. Na fotografiji: pred izpitno vožnjo. (Foto: F. Brus)

- Zakaj je izginil iz dvorane komiteja ZK, kjer so pogosto sestanki vodstev raznih organizacij, napis „Zakaj uporabljaj tujko, če imamo zato primerno slovensko besedo“?

- Najbrž je motil nekatere družbeno-politične delavce.

Drobne iz Kočevja

DEŽ - Vreme je na hitro zadržalo vse delo na polju, vrtovih in pri zidanju stavb. Nalivi so zalili nekatera območja, kjer so njive. Grozi nevarnost, da bo pričel krompir gniti. Skodilo bo tudi čebelarjem, ker je naliv spral hojo. V nalivih je bilo uničenih veliko čebel.

TATOVI - Vrtničarji pa tudi drugi se pritožujejo, da jim kradejo pridelke, predvsem fižol v strokih in zelenjate glave. Tudi sadja ne pustijo pri miru. Eno takih skupin so prepodili. Tatovi so hitro zbežali na cesto, kjer jih je čakal fičko, in se odpeljali proti Stari cerkvi.

MRTVILO - Društvenega dela med počitnicami letos skoraj ni bilo, mesto je bilo prazno, vse je bilo na počitnicah. Bile so le razstave v Likovnem salonu in predstave v kinu. Medtem pa je bilo v drugih krajih, celo manjših od Kočevja, precej živahno.

DRAŽJI KINO - Obisk kino predstav je bil kljub počitnicah dober, ker ima kino že stalne in zanesljive obiskovalce. Predvidevajo pa druge težave. Izposojevalnine filmov, ki so bile do sedaj okoli 600 din, so od prvega septembra dalje 1.200 din in več. Podražila se je kurjava, električni tok in drugo. Zaradi tega se bo podražila vstopnina in nikakor ne bi mogla biti nižja od 10 din, kar bo verjetno zmanjšalo obisk predstav.

PREVEČ GOLOBOV - Golobi so se po mestu tako razmnožili, da so že prava nadloga. Posebno se pritožujejo lastniki avtomobilov na parkiriščih.

KOČEVJSKE NOVICE

Dela še za 15 žena

Konfekcija KRIM ima veliko naročil, novih delavk pa ne dobi - Nov obrat v Vel. Laščah?

V obratu konfekcije KRIM v Sodražici so imeli letos tritedenski kolektivni dopust, ki je trajal do 5. avgusta.

Obrat, v katerem delajo lahko žensko konfekcijo (eno in dvodelne obleke, krila, bluze, lahke kostime), ima veliko naročil za domači trg in

Sodraška mreža

JOGURTA NI - Sodraške gospodinjice niso zadovoljne, ker v nobeni trgovini ni mogoče kupiti jogurta. Prilegel bi se vsaj v vročih poletnih dneh.

SPET ZASEBNA - Gostilna Mikolič, ki je do nedavnega poslovala v sklopu podjetja ISTRINA VINO Reka, je spet v zasebnih rokah in obratuje kot bife.

NIC PLOVANJA - Bistrica je zelo onesnažena, plavalni bazen pa je ostal le pobožna želja Sodražanov. Pravijo, da bi bila gradnja predraga, saj ga še nimata niti Ribnica niti Kočevje. Vendar se nekateri ne dajo in pravijo, da bodo naredili kar svoj zasebni bazen.

V Kočevju in okolici je talna voda prenehala ogrožati hiše in delovne organizacije že v četrtek, v petek, ko je sijalo sonce, pa so pridrvele vode iz ribniškega območja. Rinža je narastla in poplavila v Kočevju tudi tržnico, da so prodajalci preselili stojnice kar na pločnik ob cesti, iz skladišča pa so si robovozili s čolnom. (Foto: Primc)

- Zakaj je na proslavi v Dolenji vasi najstarejši gasilec ob predaji starega sokolskega prapora predsedniku mladine dejal, „naj mladi vedno pomnijo, da so pili slovenske matere vino“?

- Ker gasilci ne pijejo mleka.

RIBNIŠKI ZOBOTREBCI

KONTROLA MLEKA - Od 1. avgusta dalje kontrolira veterinarska inšpekcija tudi toploto mleka, ki ga prinesejo gospodinjice na zbiralne odkupne postaje. Če mleko presega toploto 12 stopinj C, se zmanjša odkupna cena za 0,10 din pri litru.

TRAKTORJEV NI - Dobavni rok za traktorje je že zdavnaj minil, traktorje, ki so jih kmetje naročili, pa še ni, čeprav bi morali prispeti že marca.

NI SUROVIN - Destilarna KZ Ribnica slabo posluje, ker ne dobi potrebnih surovin, čeprav se je njihova odkupna cena od lani zvišala za enkrat. Kaže, da bodo destilarno ukiniteli, v njeni stavbi pa naj bi TRIKON Kočevje organiziral proizvodni obrat.

HRANILNE VLOGE - Pri KZ Ribnica hranilne vloge ne naraščajo, kot so pričakovali. Znašajo 4.780.000 din ali 40.000 din več kot pred tremi meseci. Z območja Ribnice je 2.630.000 din vlog. Loškega potoka 1.200.000 din in Sodražice 950.000 din.

SPET PEKARIJA - S 1. oktobrom bo Ribnica spet dobila zasebno pekarijo. Zaradi tega bo morala verjetno KZ zapreti svojo prodajalno kruha in zagotoviti delo dveh prodajalkama.

REŠETO

Gradbišče pri vinski kleti, kjer bo avtomatska polnilnica. (Foto: B. P.)

SPREHOD PO METLIKI

Vsako uro 2.500 litrov

Pri metliški vinski kleti gradijo novo avtomatsko polnilnico - Pocen v vinotoču

Maja prihodnje leto bo v metliški vinski kleti stekel trak polnilnice, ki bo povsem avtomatska in bo polnila ustekleničena vina. Zgradbo, v kateri bodo avtomatska polnilnica, skladiščni prostori, obrat družbene prehrane in poslovni prostori vinotoča, gradijo delavci „TGP“, zgrajena pa naj bi bila do maja prihodnje leto. Stroj za predelovanje grozdja in opremo za polnilnico bodo uvozili, sode za vino pa bodo kupili doma. Celotna investicija bo kmetijsko zadrugo veljala okrog 7 milijonov dinarjev.

V novi zgradbi bodo odprli nov vinotoč. Tako številnim gostom, ki obiskujejo metliško vinsko klet običajno „opremljeni“ s pletenkami, ne bo več treba iskati vina po vsej Metliki. V novem vinotoču si ga bodo lahko kupili po reklamiranih cenah. Prodajali pa bodo odprta in tudi ustekleničena vina.

V sedanjih polavtomatski polnilnici ustekleničijo vsako uro 600 litrov

vina, v novi pa ga bo polovica manj zaposlenih ustekleničilo vsako uro po 2.500 litrov. Stroški polnjenja se bodo zmanjšali za polovico, kar je še posebno pomembno, če upoštevamo vinski zakon, ki bo dovoljeval prodajati „odprta“ vina le v krajih, kjer to vino pridelujejo, vsa druga vina pa bodo morala biti v steklenicah.

V novi zgradbi bodo pridobili 600 kvadratnih metrov vseh prostorov, skladiščne zmogljivosti pa bodo dovolj velike tudi takrat, ko bo vinski klet poslovala samo z ustekleničenimi vini, ki jih bodo v kleti predelovali iz vsega belokranjskega grozdja.

„PROSTOR“ ZA DAVKE

Zadnja seja vseh zborov metliške občinske skupščine je imela dva dela. Prvi/delovni, drugi pa svečani, s katerim so počastili krajevni praznik Gradca. V delovnem delu so delegati sprejeli zaključni račun davčne uprave za lansko leto. Pri tem so menili, da bo davčni službi zato, da bo lahko še naprej uspešno delovala, nujno potrebno urediti vsaj še en prostor.

metliški tednik

Samoupravno zbirajo in trošijo

Zakaj gre v Brusnicah tako počasi?

Medkrajevni svet, in ne občina, odloča o porabi samoprispjevka

Medkrajevni svet krajevnih skupnosti (KS) občine Kočevje je na zadnjih dveh sejah razdelil del denarja, ki se zbira v obliki krajevnega samoprispjevka za območje vse občine. To je eden redkih primerov, če ne edini, da z zbranim samoprispjevkom ne razpolaga občinska skupščina ali njeni organi ampak tisti, ki ga plačujejo, se pravi delovni ljudje in občani, združeni v krajevnih skupnostih oziroma v medkrajevnem svetu KS.

Medkrajevni svet KS financira programe KS po prednostnem vrstnem redu, ki ga določijo sami predstavniki KS v medkrajevnem svetu. Pri tem upoštevajo najnost posameznih del, koliko denarja bodo še občani ali kdo drug dodatno prispeval za financiranje programa, itd. Po teh merilih je medkrajevni svet KS doslej razdelil 510.000

din, in sicer najprej KS Rudnik 50.000 din za vodovod in KS Vas-Fara 110.000 din za televizijski pretvornik, nato pa še KS Vas-Fara 250.000 din za asfaltiranje cest skozi naselja, KS Predgrad 50.000 din kot sofinanciranje za elektrifikacijo naselij in KS Livold 50.000 din za komunalno urejanje na območju KS. J. PRIMC

Ustavo tudi uresničevati

Do konca meseca ugotoviti, kako uresničujemo ustavo v TOZD in KS

Na nedavni seji usklajevalne komisije za spremljanje in uresničevanje ustave pri občinskem komiteju ZK Kočevje so spreje-

li akcijski program, ki zajema predvideno delo komisije do novembra letos.

Po tem programu bo komisija v prvi polovici tega meseca razpravljala o uresničevanju ustave na področju združenega dela, v drugi polovici meseca pa o uresničevanju ustave na področju samoupravljanja v krajevnih skupnostih. Oktobra bo razprava o uveljavljanju delegatskega sistema, usposabljanju delegatov in izgrajevanju sistema obveščanja ter ocena združenja v TOZD in OZD. Konec oktobra pa bo še razprava o spremembah in dopolnitvah občinskega statuta.

LETOŠNJE ASFALTIRANJE

V Kočevju bodo prihodnji mesec predvidoma zaključili asfaltiranje in urejanje cest ter ulic. Asfaltiranje na Trati, Podgorska-kamnolet, Roška-AMD, osnovna šola Reška-dom upokojencev (odcepi) bo veljalo okoli 1,9 milijona dinarjev. Od tega bo dobro polovico prispevalo gospodarstvo, ostalo pa krajevna skupnost, in sicer lastna sredstva in dodatne prispevke občanov.

NOV MOST

Most čez Rinžo na Marofu pri Kočevju, ki ga je odnesla zadnja poplava, bodo zgradili povsem na novo. Načrt za gradnjo bo končan v teh dneh, novi most pa bo veljal okoli 500.000 din. Krajevna skupnost in Združeno KGP se dogovarjata, da bi plačala vsak polovico te gradnje.

POMOČ FILATELISTOM

Društvo filatelistov v Kočevju je zelo razširilo svojo dejavnost, predvsem med mladino. Vendar je v glavnem prepuščeno sebi, saj ne dobiva od nikoder pomoči. Krajevna skupnost Kočevje pa je uslišala prošnjo društva za denarno pomoč, ker menijo, da je dolžna pomagati koristnim dejavnostim, ki zanimajo občane in še posebno mladino.

Tuje perje

Krajevna skupnost Kočevje-mesto zelo uspešno dela, odkar jo vodi predsednik Stane Ottoničar. Ze predlanskim pa so pri KS ugotovili, da je pametneje, včasih pa celo nujno reševati oziroma urejati nekatere zadeve skupno z eno ali več sosednimi krajevnimi skupnostmi. Zato so 25. oktobra lani tudi ustanovili medkrajevni svet krajevnih skupnosti, v katerem je danes včlanjenih 8 KS iz mesta in okolice, pa tudi nekaj bolj oddaljenih.

Postopoma pa so ugotovili, da je treba nekatere zadeve urejati enotno za vso občino oziroma v soglasju z vsemi KS, zato so že letos pozimi in spomladaj pripravljali ustanovitev Skupnosti krajevnih skupnosti občine Kočevje, ki so jo 16. maja tudi ustanovili. Vse te organizacijske oblike so uvedli na osnovi izkušnje uspešnega dela, ne pa jih prekopirali pri sosedih.

Zanimivo pri vsem tem pa je, da so nekatere krajevne skupnosti iz drugih občin zaprosile KS Kočevje za osnutek statuta in ga nekatere celo v skoraj enakem besedilu, kot je kočevski, že sprejele. Nekateri predsedniki KS zdaj dajejo izjave za tisk, televizijo o organiziranju krajevne skupnosti in krajevnih skupnosti, kot imajo to urejeno v Kočevju.

Razveseljuje jo, če so vsi ti res sami prišli do podobnih zamisli kot v kočevski KS, če je njihova organizacija plod lastnega dela in izkušnje. Narobe pa je, če se nekateri kitijo s tujim perjem. In prav to se dogaja.

J. PRIMC

Kolpa čaka svoj trenutek

Vedno večje zanimanje za Kolpo pa hkrati pomeni tudi vedno večjo nevarnost, da bo onesnažena

V Dolu ob Kolpi je bilo to poletje le dve nedelji veliko kopalcev. Tudi mnenjih članov taborniške organizacije ni bilo. Pač pa je tudi letos tu spet taborilo več posameznikov, nekateri še vse do zadnje nedelje v avgustu, čeprav jim je že nagajalo slabo vreme.

Kaže, da v Dolu še precej časa ne bo ne pravega vikend naselja, ne šotorenja. Tu imata nekaj vikend hišic sicer kemična tovarna Kočevje in INLES Ribnica, ob njih in še dalje proti Lazom pa postavijo posamezniki še nekaj šotorov, vendar je to malo za turizem.

Vikend hišice imajo tudi pitno vodo, elektriko in stranišče, taborniki pa se morajo za vse to po svoje znajti. Vsi pa se oskrbujejo s hrano pri kmetih v Dolu in trgovini v Predgradu.

Največ ljudi prihaja na dopust v Dol zaradi kovanja. Ta vrst turizma pa je za ta kraj precej negotova, saj dež hitro ohladi Kolpo, ki se potem kar po 10 do 14 dni ne segreje.

Vendar bo tudi to območje sčasoma le postalo zanimivo za turizem, saj je Kolpa še edina reka v Sloveniji, ki skoraj ni onesnažena. Zanimiva bo postala, ko bodo ljudje likali čisto, neoskrunjeno naravo in razen kovanja še kaj drugega, na pri-

mer ribolov, izlete, sprehode, lov in podobno. Do takrat pa je naša dolžnost, da ohranimo Kolpo, se pravi vsaj eno reko, neoskrunjeno za nas ali za zanamce.

J. PRIMC

Kopalšče na Rinži so uredili prebivalci Mahovnika v sodelovanju s krajevno skupnostjo Kočevje-mesto. Postavili so več miz in klopi, uredili dostope v vodo, skakalnico in drugo. Posebno ob vročih sobotah in nedeljah se tu hladi precej domačinov, na parkirišču pa ne manjkajo tudi avtomobili s tujimi registracijami. (Foto: J. Prime)

KOČEVSKÉ NOVICE

Grozi, da bo izkopane jarke prej zalila voda, preden bodo vanje položili vodovodne cevi - Ljudje plačujejo, pitne vode pa od nikoder

Dela pri brusniškem vodovodu počasi napredujejo, ker - tako trdijo - novomeško podjetje Vodovod ne izpolnjuje obljub. Kar dva-meseca so morali čakati na Vodovodnega strokovnjaka, pod čigar nadzorstvom so lahko položili cevi v prostovoljno izkopane jarke. V krajevni skupnosti se boje, da jim bo jesensko deževje podrlo načrte in zalilo jarke, če ne bodo iz pristojnega novomeškega podjetja pravočasno poslali ljudi.

Vodovod so začeli graditi v letošnjem maju. "Vlečejo" ga iz Izvirkov pri Bendjih, zaselku Velikih Brusnic. Po načrtu naj bi do jeseni zgradili

zajetje, črpališče in zbiralnik ter položili cevi med temi objekti. Rezervoar je predviden na Drascih, vzpetini pri Brusnicah. Do zdaj je urejen le cevovod med črpališčem in rezervoarjem, skopani pa so tudi vodovodni jarki od zajetja do črpališča.

CESTNO PODJETJE DOBILLO DIREKTORJA

Delavski svet novomeškega Cestnega podjetja je prejšnji teden izvolil za direktorja Andreja Grčo, ki je do zdaj vodil Zavod za izobraževanje v Novem mestu. Do Grčevega prihoda je bil v. d. direktorja v Cestnem podjetju Miro Thorževski.

Brusniški vodovod bo za več kot 120 gospodinjstev. Vsaka hiša mora za gradnjo do jeseni plačati po 3.500 din, hkrati pa opraviti še po 100 brezplačnih delovnih ur. "Ljudje so akcijo vzeli resno, obveznost v glavnem v redu opravljajo. Je pa še nekaj takih, ki imajo slab posluh za to našo skupno pridobitev: pogodbe

Rast pred vsemi Iskrami

Odkar sta Iskra in Ela skupaj, so samo s skupnimi službami prihranili 15 odst. denarja

"Rasti in širitve za TOZD Ela bo konec, če ne bo družbene pomoči za novo gradnjo," je teni povedal inž. Marjan Henigman, direktor novomeške Iskre, ki je letos vzela pod streho Elo. Pripravljeni so vse - od načrtov do lokacije, le denarja ni. Nova tovarna naj bi stala poleg Iskrine v Bršlinu, Ela pa bi v njej nadaljevala svojo dejavnost.

Kajpalk kolektiva Iskre in Ele nista tako ločena. Kot bi bilo razbrati

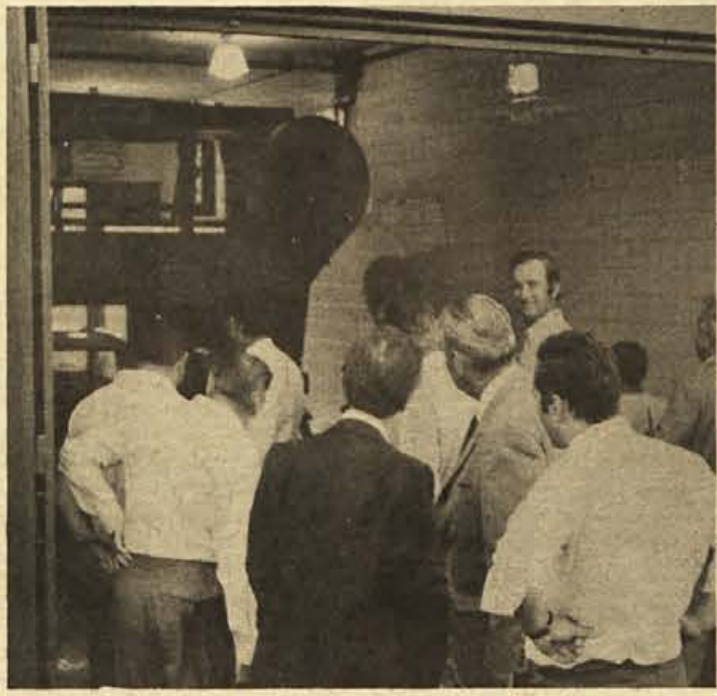
Suhokrajinski drobiž

TRASA ZA TELEFON V ŠMIEHEL PRI ŽUŽEMBERKU je zakoličena. Tudi drogove bodo v kratkem nabavili, zatem pa bodo pričeli koptati jame za drogove. Napeljavo telefona bo financirala delna krajevna skupnost Žužemberk, delno pa občani iz tamkajšnjih 5 vasi, ki bodo opravili težakša dela in prispevali tudi material. Pravijo, da bo telefon do konca oktobra letos že napeljan.

ZADNJE DEŽEVJE je močno uničilo lokalne ceste in vaške poti. Iz cestišč je odnesla voda nasipni material, nanela pa razno navlako. Ponekod je na ceste odtrgalo tudi kamenje iz bregov.

REZERVOAR ZA VASKI VODNJAK na Plešivici pri Žužemberku bodo v prihodnjih dneh zabetonirali. Za betoniranje imajo že pripravljen ves material od železa in peska do cementa. Strokovnjaka za vodenje dela in mešalec ter vibrator bo poleg materiala prispevala krajevna skupnost Žužemberk, težakša dela bodo opravili občani iz Plešivice, ki jim bodo prišli pomagat tudi iz sosednih vasi.

NA DESNEM BREGU ŽUŽEMBERKA so imeli pred nedavnim sestankom občanov, ki ga je sklical predsednik skupščine krajevne skupnosti inž. Peter Štor. Na tem sestanku so se pogovorili o vrstnem redu reševanja komunalnih problemov v bodoče, obvezali pa so se tudi, da bodo redno plačevali prispevek za mestno zemljišče. Na sestanku so med drugim imenovali odbor, ki bo organiziral manjša komunalna dela. Kot prvega se bodo lotili urejevanja ceste z odprtimi prečnimi kanali. M. S.

Slabih pet minut traja, da se "tuš" v novi avtomobilski pralnici v bazi AMZS "sprehodi" dvakrat v to in dvakrat v drugo smer - in vozilo je čisto, kot bi ga vzel iz škatlice. Prednost pralnice je, da naprava umije tudi kolesa in zavesice. (Foto: I. Zoran)

so podpisali, denarja pa ne pokažejo," pravi predsednik KS Ivan Perhaj.

Brusnice ponoči tudi niso več v temi: na stroške krajevne skupnosti so nedavno namestili v vasi 14 živo-sebrnih svetil.

IZLET NA MIRNO GORO

Novomeško planinsko društvo vabi ob letošnjem dnevu planincev na tradicionalni izlet na Mirno goro. Potovali bomo z vlakom do Semiča (odhod vlaka z železniške postaje v Kandiji ob 6.48) in se vrnili z vlakom še isti dan (ob 20.17). Izlet bo v soboto, 7. septembra. Hoje bo za 4 oziroma 6 ur. (Inačica: Uršna sela - Mirna gora.) Vabljeni!

MINI ANKETA:

S hitrimi koraki prihaja v deželo jesen, ki bo prav zaradi pisanih darov prinesla v marsikatero hišo skrb, kje stakniti denar in si nakupiti nekaj jesenskega bogastva za dolgo zimo. Po mestu že "poje cirkularka", kako pa bodo poskrbeli za shrambe in kleti, so nam nekateri občani povedali naslednje:

Ozimmnica

Jože KIRN, komercialist v KZ "Krka": "Kot vsako leto bo tudi to jesen pri nas na voljo precej pridelkov. Dovolj bo krompirja; medtem ko smo imeli jabolka iz drugih republik, bomo letos prodajali naša iz nvsada v Sentjerneju. Poskrbeli bomo tudi za hruške iz Struge, pri nas pa se bo lahko kupilo tudi grozdje za mošt."

Marija PLUT, prodajalka: "Zgodnje sadje imajo ljudje večinoma doma, zimskega pa še ni na trgu. Čas za vlaganje paprike in pod, bo šele septembra, zato zdaj še ni večjega povpraševanja po pridelkih za ozimmnico." Alojz KLOBUČAR, kmet: "Njega dni je bilo tako, da sem mnogim priskrbel ozimmnico s svojih njiv, dandanes pa iste nje vržejo ravno toliko, da se sam prebijem čez zimo in mi ni treba drago kupovati po trgovinah."

Marija MAHNE, gospodinja: "Vsakoletno dviganje cen še najbolj občutimo jeseni, ko je na kupu šola in pripravljane ozimmnice. Posebno zadnje izsuši žepa, pa je vseeno bolje naenkrat si narediti zalogo, imamo vsaj pozimi mir." D. R.

Novomeška kronika

ROMI NA POHODU - Zlasti ob ponedeljskih in petkih, ko je na novomeških trgovinah veliko ljudi, mladoletni Romi izkoriščajo gnečo in izmikajo razstavljene predmete. Le redkokdaj se zgodi, da prodajalke zasajo spretno pri delu. Če jih že, se začne dirka po trgovini in pred njo. Tako so bili prejšnji teden občani priče brezuspešnega lova pred Mladinsko knjigo, ko se je peščica Romov v trenutkih razpršila med ljudi in izginila.

MAROF RASTE - Kot kaže, bo Marof, ki postaja vse bolj priljubljena sprehajalna pot, kmalu višji od Gorjanecv. Ker nimajo sprehajalci kam odvreči odpadkov, se ti nabirajo kar ob cesti in stezicah in kazijo podobo Marofa.

TRŽNICA - Tudi prejšnji petek je bila tržnica dobro založena, prevladovali pa so predvsem prodajalci kiča. Razen kičastih izdelkov so gospodinjke lahko izbirale še med številnimi prodajalci lončenih izdelkov, suhe robe, poletnih sandal in cokol, peče in tekstila. Cene: hruške po 7 dinarjev kilogram, banane 7 din, grozdje po 8 do 12 dinarjev, jajca po 1,30 do 1,50 dinarjev, krompir po 2 do 2,50 dinarja kilogram, fižol po 6 do 7 dinarjev, paprika po 8 dinarjev in fižol po 5 do 7 dinarjev kilogram.

POGREBI - Umrli so: Ana Verce, upokojenka v 91. letu starosti, iz Regerče vasi 11; Anton Anžiček, upokojenec v 77. letu starosti, Nad mljini 28; Jožeta Štine, gospodinja v 74. letu starosti, iz Stranske vasi 11, in Julijana Čučnik, gospodinja v 48. letu starosti, iz Regerče vasi 95.

Ena gospa je rekla, da ji ni treba prebirati Agate Christie. Že ob prebiranju gospodarskih vesti o podražitvah se ji dovolj jeziijo lasje in sploh ne more zaspati...

Ognjeni krst prve čete Gorjanskega bataljona

15. septembra bo imela Črneča vas svoj praznik. Odprli bodo vodovod in asfaltirano cesto, Gorjanski bataljon pa bo imel tovariško srečanje. Ob tej priložnosti objavljamo nekaj spominov na akcije prve čete tega bataljona spomladi 1942.

Enote Gorjanskega bataljona so v začetku maja 1942 vedno bolj prehajale v javno delovanje in začele ofenzivne akcije. Obroč okoli okupatorskih postojank se je začel stiskati.

V noči od 21. na 22. maj je bila prva partizanska akcija na Kostanjevico. Partizanske patrle so od cerkve Slinovc in Strsnice od časa do časa oddale nekaj strelcev v smeri hiš, v katerih je bila italijanska posadka. Patrolam je bilo naročeno, da morajo varčevati z municijo. Italijani so odgovarjali z intenzivnim puškinim in strojničnim ognjem na vse strani. Streljanje je trajalo dobro uro.

22. maja je zaseda, močna približno pol voda, ki jo je vodil Jože Colarič-Nelson s Prekope pri Dobravi, napadla italijansko kolono pehote in 6 kamionov. Italijani so imeli po njihovih poročilih pri tem 3 mrtve in 3 ranjene.

Po tem napadu je partizanska borbenost še bolj narasla.

24. maja je močnejša skupina partizanov pri Sv. Križu odstranila vse dvojezične napise z občine, pošte itd. in prerezala telefonske zice.

Iz gub, ki so jih Italijani imeli na Dobravi, in sramote pred svojimi zavezniki Nemci, ki so z drugega brega Krke opazovali, kaj se pri njih dogaja, pa le niso mogli kar tako pogoltniti. 27. maja so naredili močan izpad proti partizanskim položajem na Dolščah in v Avguštinah. Zajeli so štiri člane narodne zaščite, ki so kopali položaje za partizansko zasedo. Ujeti so bili Marjan Jordan, Jože Koračin, Janez Sintič in Jože Žarn. Vse štiri so mesec dni kasneje v Prečni pri Novem mestu ustrelili kot talce. Partizanska zaseda je Italijane zadrževala nekaj ur. Vendar je bila italijanska

premoč več kot desetkratna in jim je uspelo ob desnem boku zasede prodreti proti Oštrcu, kjer so zažgali nekaj zidanic in hiš. Tedaj pa je prišla partizanom pomoč, sestavljena iz borcev, ki so bili v taborišču čete, in iz patrol, ki so se vrnile. To skupino je vodil Franc Kovačič (partizansko ime Bomba) iz Orehovca. Skupina je z vso silo udarila na Italijane, uničila z bombo mitralješki položaj, ki je bil partizanom najbolj nevaren, in jih pognala v paničen beg proti Kostanjevici. Kostanjevčani so kasneje pripovedovali, da je bila na mostu prava gneča.

Ta dan je padel prvi borec te čete Alojz Matjašič, doma iz Karelj pri Kostanjevici.

Ta boj predstavlja za prvo četo, lahko rečemo, ognjeni krst.

Kakšno je bilo v tem času vzdušje v italijanski posadki v Kostanjevici, dobro ponazarja poročilo fašističnega komisarja (capocentro) Laurija svojemu predstojniku: „12 dni nas uporniki oblegajo, stalno se gibljejo v oddaljenosti kakih 100 metrov od Kostanjevice. Ne dobivamo nobene pošte in dnevnic nisem prejel že od 1. aprila. Pri meni je moja žena in lahko si misliš, v kakšnih križih in težavah sem. Dobro, da je pogumna, in kadar streljajo, kar se dogaja skoraj vsak dan, se ne boji preveč... Prosim te, sporoči našemu poveljstvu, da ne morem nič delati, ker smo popolnoma obkoljeni na otoku. Napraviti en sam korak z njega je nevarno, ker takoj streljajo.“

Za ta poraz so se Italijani maščevali z bombardiranjem Dolšč, Oštrca in Črneče vasi. Iz Kostanjevice pa se kot organizirana vojaška enota preko mostu na južni strani niso upali več do 19. septembra, ko so spet prodrli proti Sv. Križu. To je bilo potem, ko so 14. in 15. septembra ustaši uprizorili pokol na Planini in v bolnici na Priški in so se enote gorjanskega bataljona v celoti umaknile z vzhodnega področja Gorjanec.

JOŽE PENCA

V ponedeljek, 19. avgusta, zjutraj se je na ljubljanski železniški postaji začela okoli Novomeščana Danila Kovačiča in njegove žene Ruže zbirati kaj čudna družina. Nekateri med njimi so bili podobni športnikom, drugi turistom, vsi pa naj bi bili - planinci. Ta dan je namreč odšla na Triglav 24-članska delegacija „Zleta bratstva in enotnosti“, ki so jo sestavljali predstavniki družbenopolitičnega življenja iz Novega mesta, Banjaluke, Prijedora, Gospića, Karlovca, in Siska.

Na tradicionalni pohod na Triglav, osmi po vrsti, je takrat krenila res „izbrana“ družina. To se je videlo že po prvih minutah potovanja, ko je vsa družina zapela: „Oj drugovi, jel vam žao, što na Triglav idemo...“ Prav gotovo si ne bi nihče mislil, da znajo biti naši prosvetni delavci, ki so na pohodu prevladovali, tako sproščeni. Po naporni vožnji se je avtobus ustavil najprej v Prešernovi rojstni hiši in nato v Kropi. Zletna delegacija je že kot osemkrat prej pred spomenik padlih borcev položila venec, si nato ogledala vse znamenitosti starega žebljarskega mesteca in po obilni malici odšla na pot.

PEŠAČENJE, PEŠAČENJE

Že v avtobusu je organizator pohodov tov. Kovačič vsakemu poklonil knjizico „Hodi“, v kateri so vsi napotki, kako se pravilno hodi. Oboroženi z novim znanjem smo pogumno izstopili na Rudnem polju in se odpravili proti 1138 metrov visoki Uskovnici, kjer nas je čakalo prenočišče. Nekam slovesno smo oprtali nahrbtnike in tiho krenili na pot proti našemu staremu očaku, ne da bi se pravzaprav zavedali, koliko ur hoje je še pred nami.

Sonce je radodarno sijalo po dolinah, ko se je družina zbirala pred kočjo na Uskovnici, kjer je prvič prespala. Prav gotovo si bodo vsi obiskovalci te prijazne kočice zapomnili večer, ki so ga preživeli z udeleženci pohoda „Triglav 8“. Delegacija je namreč pripravila edinstven večer, v katerem so nastopili predstavniki Hrvatske, Slovenije ter Bosne in Hercegovine.

Pot se je vila proti Vodnikovi kočji, razpoloženi planinci pa so klepetali, da je bilo veselje. Toda čim bolj se je sonce dvigalo, vse manj besed je bilo slišati: Po nekajurni naporni hoji je bilo slišati samo še dihanje, kajti steza je postajala vse bolj strma in zahtevna. Oči vseh so bile uprte v pot, misli pa so bile že daleč naprej - pri kočji, kjer je vodja poti obljubil enourni počitek.

ČE BI JUGOSLAVIJO ZLIKALI

Vodnikova kočja in počitek sta bila že daleč za nami, toda nihče ni hotel prvi odnehati. Vsakdo je v mislih premleval isto: „Če zdrži Danilo, ki ima dva nahrbtnika, bom tudi jaz.“ In zakaj je imel tov. Kovačič dva nahrbtnika? Že v Ljubljani je nekdo omenil, da s svojim trebuhom ne bo prišel daleč. Izkazalo pa se je, da se je krepko zmotil, prav tako kot tisti, ki je tov. Koščevo zamenjal za potnico, ki bo izstopila že na prvi postaji.

Sonce se je začelo počasi spuščati, mi pa smo še vedno rinili proti Triglavu. Ob 5-minutnem počitku je vse razvedril tov. Papič iz Banjaluke, ko je v pristnem materinem jeziku

vzkliknil: Joj, kako velika bi bila naša mati domovina, če bi vse te vrhove zlikali!“

Pogled na Triglav je bil obetajoč. Jutro je bilo kristalno čisto, brez vetra. Vzpon je potekal mirno. Vsi smo se oprijemali klinov, da se je okoli členkov delala belina, na pozdrave planincev, ki so se spuščali, pa smo odgovarjali hitro in odsekano. Najvažnejša je bila koncentracija. Le ob kratkih počitkih smo se drznili pogledati v silne globine in takrat so pesti še bolj pobledle, prav tako pa tudi obrazi.

Končno smo pridihali na vrh 2863 metrov visoke gore. Sicer brez enega udeleženca, ki je obtičal z vrtoglavo na Malem Triglavu. Šele takrat so se naši najbolj zvesti „kofetarji“ udarili po glavi. Na Kredarici in še prej so vsem obljubili, da bodo na vrhu vsem skuhalo bosansko kavico. S seboj so prinesli vse, tudi na žličke so pomislili, ob hudi tremi pa so pozabili v koči vodo. Da bi se odkupili, so okoli Aljaževega stolpa zavrteli kolo in z njimi še mi. Nekateri obiskovalci so nas najprej začudeno gledali, nato stopili v kolo in z nami zapeli pesem o Titu. Takoj po plesu smo razvili še pozdravne zastave XIII. zletu bratstva in enotnosti, ki bo prihodnje leto v Prijedoru.

Pot nazaj je bila za vse lažja, pa čeprav pravijo, da je običajno napornejša. Še najbolj so se „triglavani“ počutili tisti trenutek, ko so se na Kredarici obrnili proti Triglavu, ki je bil tedaj že v oblakih, in rekli: „Hja, pa ti žena le ne bo verjela, da si bil s svojimi kilami in leti...“

Po enournem počitku se je skupina odpravila proti Doliču, vmesna postaja pa je bila Planika, kočja, kjer je prijetno dekletce v zapeljivem mini krilcu „maks“ računalo. Tako je nekoga veljal golaž 27, drugega pa 20 dinarjev.

Pot proti Doliču je bila prijetna. Motila nas je le nesnaga ob stezi in marsikdo se je spomnil na polnilnico v Rogški Slatini, ki je v težavah s steklenicami.

Na Doliču so nas prijazno sprejeli, zato so bratje sklenili pripraviti „gala večer“. Uspelo jim je, kot verjetno še nobenemu. Po dveh urah: petja in pitja so plesali vsi v koči, prepevali pa so nam trije Nemci, ki so se brez težav vključili v našo družbo.

DEŽJANI

Pred nami sta bila še dva cilja: Triglavska jezera in dom na Komni. S hripavimi glasovi smo se poslovili od Nemcev in ostali gostov. Kljub temu da nas je čakala naporna pot čez Hribaiće, je kolona pospešila korak. Nekaj se jih je ustilo, da

Polona Valentinčič s predstavnikoma bratskih republik obeša venec na spomenik padlim borcem v Kropi.

Janez Slapnik je imel z žigovanjem kartic na vrhu „očaka“ kar precej dela, prav tako pa tudi drugi udeleženci pohoda.

Ruža Kovačič je bila do Vodnikove kočje, kjer jo je začela boleti poškodovana noga, gonilna sila kolone. Na sliki: „Ajde, družo, pozabi se glavo...“

V kolo bratstva in enotnosti so razen udeležencev pohoda bratstva in enotnosti pristopili tudi drugi planinci.

Tovariši iz Banjaluke so ob vsakem počitku iz natrpanih nahrbtnikov privlekli „kofetarške“ potrebščine in okoli njih so se takoj zbrali ljubitelji črnega poživila.

Spuščanje proti Doliču je bilo na nekaterih mestih sila težko, zato so si nekateri pomagali kar z zadnjo platjo.

Pot proti Kredarici je bila naporna, zato so novopečeni planinci večkrat zahtevali počitek.

Ženski del odprave se je vztrajno hojo izkazal. Na sliki manjkata samo še Kovačičeva in predstavnica Siska.

Na vrhu Triglava: priprave za slovesnost, na kateri so se udeleženci izkazali s kolom bratstva.

Ada Klanjšek je na koncu pohoda vsem udeležencem čestitala in jih povabila, naj prihodnje leto zopet obišejo Gorenjsko.

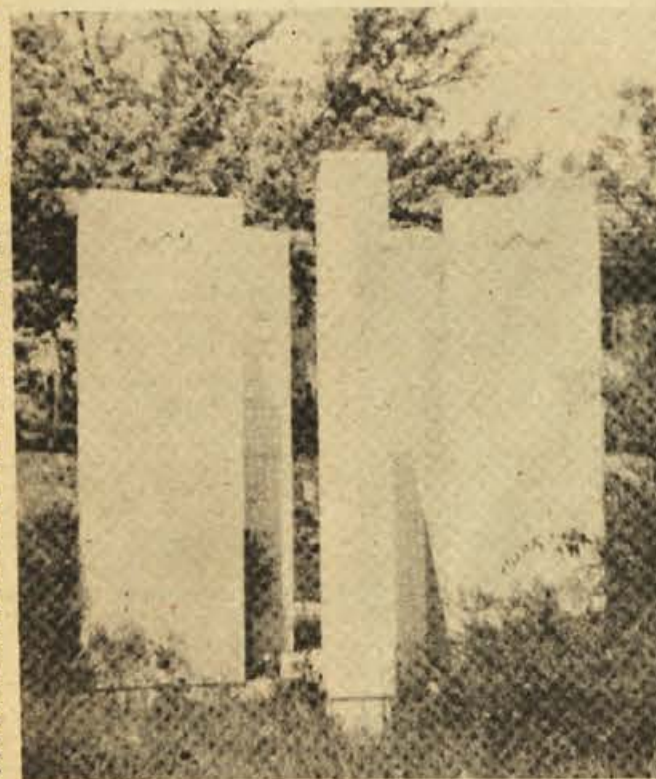
bodo zaplavali po triglavskih ledenicah. Toda takoj ko smo prišli na cilj, so se junaki izgovarjali, da se morajo ohladiti. Senco so poiskali v sobah in zaspali. Kljub temu smo bili priča kopanju. Danilo Kovačič je, kot že vrsto let poprej, s pravim obredom zaplaval po ledeno mrzli vodi in obrnil vso moško čast tistih, ki so smrečali v koči.

Pot proti Komni je bila prijetna. Ker se je tura približevala koncu, smo si zaželeli še dežja. In res, še preden smo prišli do izvira Savice, je nebo postalo črno, v dolini pa nas je ujela ploha.

DRUGO LETO ŠE ENKRAT

V Hotelu Staneta Žagarja nas je sprejela predsednica slovenskega Partizana Ada Klanjšek. V krajšem govoru nas je lepo pozdravila, nam čestitala zaradi uspešno opravljene ture in zaželela, da bi se v še večjem številu srečali tudi naslednje leto. Kolo, ki smo ga začeli okoli Aljaževega stolpa, smo zaključili v hotelu. Slovo je bilo težko, spomin na prelepe dneve v gorah in na Triglav pa močno živ, da ga bomo prihodnje leto vsi, vsaj takoj smo si obljubili, ponovno obiskali.

JANEZ PEZELJ

Spomenik v Gorenjem Vrhpolju, postavljen ob 25-letnici Gorjanskega bataljona. Na njem piše: Zdaj pa preliz se mi pesem - v rahel, prerahel dih - čez gomile zaplavaj - da komaj zgane se sapica pomladanja - in s tiho solzo orosi spomin - vseh njih - ki duša pod trdo rušo v svobodo jim sanja.

Po uspešnem spustu s Komarče so se vsi udeleženci tradicionalnega pohoda na Triglav, ki sodi v predzletne akcije „Bratstva in enotnosti“, za spomin še slikali.

ODLIČNO za organizatorje in tekmovalce

PIONIR
NOVO MESTO

Športne igre gradbenih delavcev Slovenije so brez dvoma največja vsakoletna športna prireditev v Sloveniji, saj na njih že nekaj let nastopa preko 2000 tekmovalcev. Letošnje 24. so bile spet rekordne. Iz 66 organizacij združenega dela s skupno 367 ekipami je sodelovalo več kot 2400 tekmovalcev. Pomerili so se v sedmih panogah: odbojki, malem nogometu, namiznem tenisu, streljanju, kegljanju, balinanju in šahu.

Organizator letošnjih iger je bil kolektiv SGP PIONIR iz Novega mesta. Častno razsodišče ŠIG-74 je v svojem zaključnem poročilu zapisalo: „Organizator letošnjih športnih iger je izvedel svojo zahtevno nalogo v organizacijskem in tehničnem pogledu nadvse vestno, prizadevno in izredno kvalitetno ter se mu iskreno zahvaljujemo.“

Da je prireditev tako lepo uspela, je zasluga vseh Pionirjevih delavcev, ki so delali pri organizaciji. Pokrovitelj je bil glavni direktor Ivan Kočevar, organizacijski komite je vodil komercialni direktor Slavko Guštin, delalo pa je še pet posebnih komisij. Priprave so potekale več mesecev, največ dela pa je bilo zadnje dni pred tekmovanjem.

Pri slavnostni otvoritvi – zaradi slabega vremena je bila v pokriti dvorani, a zato prav nič manj slovesna – so se organizatorji opravičili udeležencem, ker prireditve niso mogli organizirati v Novem mestu. Hkrati so prebrali pozdravno pismo iz Novega mesta in Dolenjske, ki so ga pripeljali s športnim letalom, ker Darinka Uhan zaradi slabega vremena ni mogla skočiti s padalom in na ta način pozdraviti udeležence iger.

Pokrovitelj in predsednik organizacijskega komiteja sta v svojih govorih pozdravila športnike in goste ter jim zaželela obilo športne sreče in športnega užitka. Zatem je delegacija odnesla k spomeniku pri Urhu venec, športniki pa so pričeli s tekmovanji. Do sobote zvečer, ko je bila razglasitev rezultatov in podelitev priznanj, je bilo v športnem parku na Kodeljevem v Ljubljani živo kot malokdaj. Tekmovanja so potekala na več igriščih, povsod pa so živahno spodbujali nastopajoče.

TRETJE MESTO

Letošnje tekmovanje pa ni uspelo le v organizacijskem pogledu, ampak so pionirjevci tudi na športnem polju dosegli velik uspeh. V ekipni razvrstitvi so zasedli odlično 3. mesto za

zmagovalcem INGRADOM iz Celja in drugouvrščenim GRADISOM iz Ljubljane. Če ponovimo, da je nastopilo 66 ekip, je tretje mesto res pomemben športni dosežek Pionirjevih delavcev. Hkrati je to priznanje za ves trud, ki ga pri Pionirju posvečajo športu med letom.

PIONIR je imel zastopstvo v vseh panogah. Ženska ekipa je osvojila dve zlati plaketi: v kegljanju (Kop – Vaš, Antič, Sofronov in Oražem) streljanju (Bračko, Šega in Bračtoš). V odbojki je zasedla tretje mesto in prejela bronasto plaketo (Antič, Bračko, Božovič, Gostiša, Henigman, Pilič, Skaluševič, Tojagič in Kopp). V namiznem tenisu je bila 10. (Srovin, Bračko). Med posameznicami se je najbolje uvrstila strelka Štefka Šega, osvojila je srebrno kolajno. Med moškimi ekipami so se najvišje povzpeli strelci: osvojili so tretje mesto (Kos, Fink, Čelesnik, Ribič in Židanek). Odbojkarji so v hudi konkurenci zasedli peto mesto (Duh, Suštar, Polanko, Babnik, Židanek, Brajev, Jožef, Masnik in A. Jožef). Peto mesto so osvojili tudi šahisti v postavi: Matjašič, Filipčič, Skube in Sedlar. Nogometiši (I. Verjuč, M. Verjuč, Ivanovič, Deskar, Pobi, Hasanovič, Skuje, Injac in Šiška) so bili osmi. Osmo mesto so osvojili tudi kegljači (Rovan, Židanek, Đordevič, Fabjan, Arh in Hren). Bogdan Hren je med 356 kegljači osvojil drugo mesto. V namiznem tenisu je ekipa (Čelesnik, Jevšek, Romih, Injac in Vertuš) zasedla 12. mesto, balinarji (Venta, Vovko, Djodjevič, Fabjan, Hren, Horvat in Sajevec) pa 19. mesto. m. v.

Tretje mesto v skupni razvrstitvi

Zlato za strelke in prisrčna čestitka

Zlata plaketa za kegljačice

Odbojkarice so osvojile tretje mesto

Bronasta plaketa za strelce (Foto: M. Vesel)

Slavko Guštin, predsednik organizacijskega komiteja, pozdravlja tekmovalce in goste na ŠIG-74

Pokrovitelj, glavni direktor Ivan Kočevar, v razgovoru s tekmovalci in člani organizacijskega komiteja

Odbojkarji med tekmo

Spodbujanje sotekmovalcev

Požirek po naporni tekmi

Bogdan Hren je bil drugi med 356 kegljači

L I C I T A C I J A

pri
cari-
narnici
Ljubljana
dne
15. 9.
1974

Carinarnica Ljubljana bo 15. 9. 1974 prodajala na javni dražbi os. avtomobile in blago široke potrošnje.

Javna dražba bo v prostorih TVD Partizan v Ljubljani, Pokopališka 35, od 8. ure naprej.

Ogled vozil in ostalega blaga s plačilom kavcij bo možen samo v soboto 14. 9. 1974 od 8. do 13. ure in od 14. do 17. ure v carinarnici Ljubljana, hala E, vhod z Letališke ceste.

SEZNAM BLAGA ZA PRODAJO NA JAVNI DRAŽBI DNE 15. 9. 1974

Zap. št. - blago	zač. cena.
1. OPEL REKORD 1900, nevozen, 1970	25.000
2. CHRYSLER SIMCA 180, zaleten, 1972	20.000
3. OPEL REKORD CARAVAN, zaleten, 1969	16.000
4. DATSUN DE LUXE, zaleten 1400, 1971	15.000
5. OPEL REKORD 1900 L, nevozen, 1969	15.000
6. OPEL ASCONA 16 S, zaleten, 1973	15.000
7. VW K 70, zaleten, 1972	15.000
8. FORD CAPRI 1600, zaleten, 1970	10.000
9. FORD CAPRI 1300, zaleten, 1972	10.000
10. MERCEDES 190 D, nevozen, 1964	10.000
11. OPEL REKORD 1500, zaleten, 1971	9.000
12. AUDI 80 LS, reg. motorja, 1973	9.000
13. VW 1300 AUTOMATIK, zaleten, 1968	9.000
14. FORD ESCORT, zaleten, 1972	9.000
15. FORD 20 M, zaleten, 1968	9.000
16. OPEL REKORD 1700, zaleten, 1967	8.000
17. FORD 17 M, zaleten, 1970	8.000
18. OPEL REKORD 1700, zaleten, 1971	8.000
19. FIAT 124 S, zaleten, 1970	8.000
20. FORD TAUNUS 17 M CARAVAN, nevozen, 1966	8.000
21. FORD TAUNUS 15 M, nevozen, 1968	8.000
22. FORD CAPRI, zaleten, 1969	8.000
23. AUSTIN MORIS 850, zaleten, 1973	7.000
24. LANCIA FULVIA COUPE RALLY, zaleten, 1971	7.000
25. VW 1300, zaleten, 1968	7.000
26. VW 1200, zaleten, 1970	7.000
27. FORD TAUNUS 17 M, zaleten, 1965	6.000
28. FORD TAUNUS 15M, zaleten, 1967	6.000
29. FIAT 850 SPORT COUPE, zaleten, 1971	6.000
30. VW 1300, nevozen, 1966	5.000
31. FORD TAUNUS 20 M, zaleten, 1965	5.000
32. FORD TAUNUS 17 M, zaleten, 1965	5.000
33. OPEL KADET COUPE, zaleten, reg. motorja, 1971	5.000
34. OPEL REKORD 1900 L COUPE, zaleten, 1966	5.000
35. FIAT 850 SPECIAL, zaleten, 1968	5.000
36. PEUGEOT 404 CARAVAN, zaleten, 1966	5.000
37. VW 1200, zaleten, 1965	5.000
38. FORD CORTINA, zaleten, 1966	5.000
39. FORD TAUNUS 17 M, zaleten, 1966	5.000
40. V= 1200, nevozen, 1964	5.000
41. VW 1200, nevozen, 1961	5.000
42. SIMCA 1501 SPECIAL, zaleten, 1965	5.000
43. VW 1500-VARIANT, zaleten, 1966	5.000
44. OPEL REKORD, zaleten, 1963	5.000
45. ALFA ROMEO GIULIA GT SPRINT, zaleten, 1966	5.000
46. OPEL REKORD 1500, nevozen, 1966	5.000
47. FORD TAUNUS 12 M, nevozen, 1965	4.000
48. FORD TAUNUS 17 M, nevozen, 1961	4.000
49. VW 1200, nevozen, 1964	4.000
50. FORD TAUNUS 20 M, zaleten, reg. mot. 1966	3.000
51. VW KARMAN GHIA, nevozen, 1963	3.000
52. VW 1200, nevozen, 1962	3.000
53. OPEL REKORD 1500, nevozen, 1964	3.000
54. VW 1200, zaleten, 1963	2.000
55. PEUGEOT 404, nevozen, 1963	2.000
56. OPEL KADET, zaleten, 1964	2.000
57. VW 1200, nevozen, 1962	2.000
58. FORD TAUNUS 17 M, CARAVAN, zaleten, 1966	2.000
59. CITROEN DS 19, zaleten, 1962	2.000
60. VW 1200, nevozen, 1960	500
61. RENAULT DAUPHINE, reg. karoserije, 1962	500
62. OPEL REKORD, nevozen, 1959	300
63. OPEL REKORD COUPE, zaleten, 1962	100
64. OPEL REKORD CARAVAN, zaleten, 1961	1.000
65. OPEL REKORD COUPE, reg. motorja, 1965	1.000
66. OPEL REKORD, zaleten, 1964	1.000
67. FORD TAUNUS 17 M CARAVAN, nevozen, 1963	1.000
68. FORD, reg. motorja, 1967	1.000
69. CITROEN DS 19, zaleten, 1963	1.000
70. FORD CORTINA, nevozen, 1962	1.000

PONOVRNO NA JAVNI DRAŽBI:

71. seznam blaga po roku ležanja in carinskih prekrških št. 1983/74 z dne 27. 5. 1974	100.000
72. poškodovana sušilnica za sušenje žitaric iz nerjaveče pločevine	10.000
73. cca 3.550 kg valovite pločevine	10.000
74. VW poltovorni - keson, nevozen, 1966	15.000
75. OPEL KADET, zaleten, 1967	8.000
76. ALFA ROMEO GIULIA, nevozen, 1965	8.000
77. FORD TAUNUS 20 MTS, zaleten, 1967	8.000
78. OPEL REKORD 1700, zaleten, 1965	6.000
79. FORD TAUNUS L, reg. motorja, 1971	6.000
80. VW KOMBI poltovorni, zaleten, 1968	6.000
81. FORD TAUNUS 17 M, zaleten, 1966	6.000
82. FORD CAPRI 1600 KL, reg. motorja, 1973	6.000
83. OPEL REKORD 1700, zaleten, 1966	6.000
84. VW KOMBI BUS, reg. motorja, 1972	5.000
85. FIAT 124 A, zaleten, 1966	5.000
86. MERCEDES 220 S, zaleten, 1963	5.000
87. OPEL COMMODORE, zaleten, 1968	4.000
88. OPEL REKORD 1700, zaleten, 1966	4.000
89. FIAT 1100, nevozen, 1962	3.000
90. OPEL REKORD 1900, zaleten, 1965	3.000
91. OPEL REKORD, nevozen, 1964	2.000
92. ŠKODA 1000 MB, nevozen, 1966	2.000
93. VW 1500, nevozen, 1963	2.000
94. VW 1200, nevozen, 1958	2.000
95. FORD TAUNUS 12 M, zaleten, 1968	1.000
96. CHEVROLET CORVAIR, nevozen, 1968	1.000

Seznam ostalega blaga, ki ni objavljen v tem oglasu, bo objavljen na oglasni deski carinarnice Ljubljana. Ostalo blago in blago objavljeno v tem oglasu, bomo prodajali samo v nedeljo 15. 9. 1974.

Pravico udeležbe na javni dražbi imajo vse pravne in fizične osebe. Blago pod zap. št. 71 lahko kupijo samo OZD, ki so registrirane za kupoprodajo blaga široke potrošnje. Vse nadaljnje dajatve pri nakupu tega blaga plača kupec.

Oznaka reg. motorja in reg. karoserije pomeni, da bo za kupljeno vozilo izdano potrdilo samo za registracijo motorja, oz. karoserije. Udeleženci javne dražbe morajo v soboto dne 14. 9. 1974, ki je določena za ogled blaga, plačati 10 % kavcijo od začetne cene pri blagajni carinarnice Ljubljana, v hali D, predstavniki podjetij pa morajo poleg tega predložiti še pooblastilo svoje OZD.

Najmanjša kavcija za avtomobile in ostalo blago je din 500,00, najmanjši dvig je din 50,00. Vsak kupec avtomobila oz. motorja mora na svoje stroške izvršiti ev. vtisnjenje siferskih števil motorja oz. karoserije pri podjetju VIATOR v Ljubljani.

Prodano blago bomo izdajali iz carinskega skladišča po naslednjem razporedu: v torek 17. 9. 1974 od zap. št. 1 do 33, v sredo 18. 9. 1974 od zap. št. 33 do 66, ter v četrtek in petek za zamudnike. Zadnji rok za dvig in plačilo kupljenega blaga je petek 20.9.1974. Po dvigu blaga iz carinskega skladišča carinarnica Ljubljana ne bo priznavala reklamacij v pogledu kvantitete in kvalitete blaga.

V nedeljo 15.9.1974 ne bomo sprejemali vplačil kavcij temveč bo možno vplačilo samo v soboto 14.9.1974.

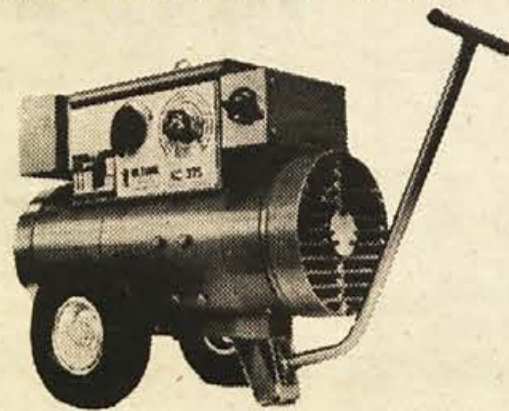
Vse informacije o javni dražbi lahko dobite po telefonu 44-578 int. 52 od 9.9.1974 dalje.

IZ CARINARNICE LJUBLJANA

ULJANIK

KC 375 - PRETVORNIK ZA ROČNO VARJENJE, ZANESLJIV IN PREPROST ZA UPRAVLJANJE

KC 375 je moderni pretvornik za električno varjenje, preprost za uporabo in upravljanje. Je tako izdelan, da ustreza težkim delovnim pogojem in ima zato odporno in trdno konstrukcijo.

KC 375 omogoča širok obseg dela od 30 do 375 A in so v teh okvirih njegove karakteristike varjenja odlične. Omogoča lahek vžig in prožnost delovnega dosega z minimalnim brizganjem ter je tako usedanje kovine zelo dobro.

Poganja ga trofazni dvopolni asinhroni stroj, katerega rotor je na skupni osi z rotorjem štiripolnega generatorja z neodvisnim zagonom. Celotni pretvornik ima skupno ohišje.

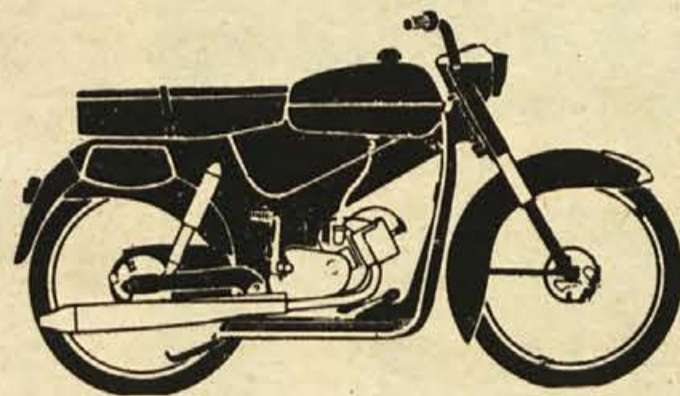
VSESTRANSKO — PRIPRAVNO — EKONOMIČNO

Brodgradilište, tvornica dizel motorja i tvornica električnih strojeva i uređaja — Pula

P P ŠTEV 208, TELEFON: CENTRALA (052) 22-322
TELEX: 25 252 YU ULJTES

vsak četrtek
DOLENJSKI LIST

MOPEDISTI!

PRIPRAVITE MOPEDE ZA REDNI TEHNIČNI
PREGLED IN PODALJŠANJE VELJAVNOSTI
PROMETNIH DOVOLJENJ!

AVTOSERVIS » PIONIR«, NOVO MESTO

BO IMEL REDNE LETNE TEHNIČNE PREGLEDE V

- ŠENTJERNEJU 9. septembra ob 15. uri
- ŽUŽEMBERKU 10. septembra ob 15. uri
- METLIKI 11. septembra ob 15. uri
- ČRNOMLJU 12. septembra ob 15. uri
- NOVEM MESTU vsak dan razen sobote

SCHIEDEL — YU —

Kamin, dimnik št. 1
v Evropi

PGP

GRADNJA ŽALEC

ZA MILIČNICE

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT
ZA NOTRANJE ZADEVE
SR SLOVENIJE

SPREJME VEČ MILIČNIC ZA DELO NA POSTAJAH MILICE IN VABI K SODELOVANJU KANDIDATKE, KI IZPOLNJUJEJO TELE POGOJE:

- da niso stare nad 25 let,
- da so moralno in politično neoporečne,
- da imajo končano 4-letno srednjo ali poklicno srednjo šolo,
- da so moralno in politično neoporečne,
- da so telesno in duševno zdrave,
- da obvladajo slovenski jezik,
- da izpolnjujejo pogoje iz 71. člena zakona o notranjih zadevah.

Izbrane kandidatke bodo začele delo kot miličnice—pripravnice in bodo morale nositi uniforme. Med enoletno pripravniško dobo si bodo pridobile dopolnilno strokovno izobrazbo v šolskem centru za izobraževanje delavcev organov za notranje zadeve.

Delovna mesta za miličnice so v Ljubljani ter v drugih večjih mestih in turističnih krajih v SR Sloveniji ter na postajah mejne milice. Opravljale bodo naloge iz pristojnosti postaj milice s splošnim in posebnim delovnim področjem.

Samska stanovanja bodo zagotovljena. Vse, ki jih delo v milici zanima in veseli, naj vložijo prijavo na najbližji postaji ali oddelku milice, kjer dobijo tudi natančnejše informacije.

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT
ZA NOTRANJE ZADEVE
SR SLOVENIJE

PROSTA DELOVNA MESTA

„SLOVENIJALES — STILLES“

Tovarna stilnega pohištva in
notranje opreme
SEVNICA

OBJAVLJA
prosti delovni mesti:

1. KONSTRUKTORJA
2. KURJAČA

Pogoji:
Pod 1. srednja strokovna izobrazba lesne stroke z najmanj 3 leti delovnih izkušenj v pohištveni industriji.
Pod 2. KV kurjač za nizkotlačne kotle z najmanj 2 letoma izkušenj pri kurjenju nizkotlačnih kotlov.

Kandidati naj svoje vloge naslovijo na naslov podjetja v 10 dneh po objavi.

SMREKOVE VEJICE!

Gozdno gospodarstvo
Novo mesto
— Destilarna
v Podturnu (Obrh)

ODKUPUJE JELOVE IN SMREKOVE VEJICE.

Cena za 1 kg jelovih vejic: 0,27 din
Cena za 1 kg smrekovih vejic: 0,18 din.

ZA VOZNIKE

ZDO TRANSTURIST,
TOZD potniški promet
Škofja Loka

objavlja prosta delovna mesta

- 1 AVTOBUSNEGA ŠOFERJA za progo Šentrupert — Ljubljana (Litostroj)
- 1 AVTOBUSNEGA ŠOFERJA za progo Vransko — Ljubljana (Litostroj)

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom, poskusno delo 2 meseca.

POGOJ: KV voznik motornih volil D kategorije.

Kandidate vabimo, da pridejo osebno v kadrov. socialni oddelek v Škofji Loki na razgovor.

MERCEDES

Prodajamo osebno vozilo „MERCEDES“, tip 200, letnik 1966. Vozilo je v voznem stanju. Izklicna cena je 16.000 din. Ogled vsak dan od 6h — 14h do 15. 9. 1974 na upravi podjetja NOVOLES, transportni oddelek v Straži.

GENERATOR

Prodajamo trofazni sinhroni generator „LTD“ moči 250 KVA, 1000 vrt/min, z dvema vzbujevalcema 100 V. Vsi stroji so v obratovalnem stanju. Ogled vsak dan od 6h — 14h do 15. 9. 1974 v NOVOLESU — TOZD TES — elektro oddelek v Straži.

DIMNIK!

Prodajamo tovarniški dimnik 0 750 m/m, dolžina 30 m. Dimnik je na novo prebarvan. Debelina pločevine 10 m/m. Prodajamo po zelo ugodni ceni. Ogled vsak dan od 6h — 14h do 15. 9. 1974 v NOVOLESU v Straži.

PROSTO DELOVNO MESTO

GLASBENA ŠOLA KOČEVJE

razpisuje mesto

ADMINISTRATORJA IN RAČUNOVODJE

na šoli za 2 ali tri ure dnevno za nedoločen čas.

Pogoji: vsaj srednja izobrazba in nekaj prakse. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. Prijave z opisom dosedanjega dela pošljite Glasbeni šoli Kočevje.

PROSTA DELOVNA MESTA!

Komisija delavskega sveta
pri Trgovskem podjetju

PRESKRBA KRŠKO

razpisuje (reelekcija)
vodilna delovna mesta:

1. VODJE KOMERCIALNEGA ODDELKA
2. VODJE RAČUNOVODSKEGA ODDELKA

Pogoji:
pod 1: ekonomist ali komercialist z višjo ali srednjo šolo in 10 let delovnih izkušenj ali priznana strokovna izobrazba komercialista v trgovini in 15 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih;
pod 2: ekonomist ali komercialist z višjo ali srednjo šolo in 10 let delovnih izkušenj ali priznana višja strokovna izobrazba komercialista v trgovini in 10 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih v računovodski službi.
Kandidati morajo poleg navedenih pogojev izpolnjevati še pogoj, da so moralno-politično neoporečni.

Kandidati naj pošljejo svoje pismene prijave s potrebnimi dokazili najkasneje v 10 dneh po objavi razpisa na naslov: Trgovsko podjetje „Preskrba“ Krško — komisiji Delavskega sveta. O izbiri bomo kandidate obvestili v 20 dneh po preteku prijavnega roka.

PROSTA DELOVNA MESTA!

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST
OBČINE METLIKA

RAZPISUJE
prosta delovna mesta:

1. RAČUNOVODJE
2. KNJIGOVODJE
3. BLAGAJNIKA — ADMINISTRATORJA

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- pod točko 1: srednja ali višja izobrazba ekonomske smeri in 4 leta delovnih izkušenj,
- pod točko 2: srednja strokovna izobrazba in 3 leta delovnih izkušenj,
- pod točko 3: dveletna administrativna šola in 2 leti delovnih izkušenj.

Nastop službe s 1. 10 1974 oziroma po dogovoru. Kandidati naj pošljejo prijave in dokazila o izpolnjevanju pogojev na SAMOUPRAVNO STANOVANJSKO SKUPNOST občine Metlika v roku 15 dni po objavi razpisa.

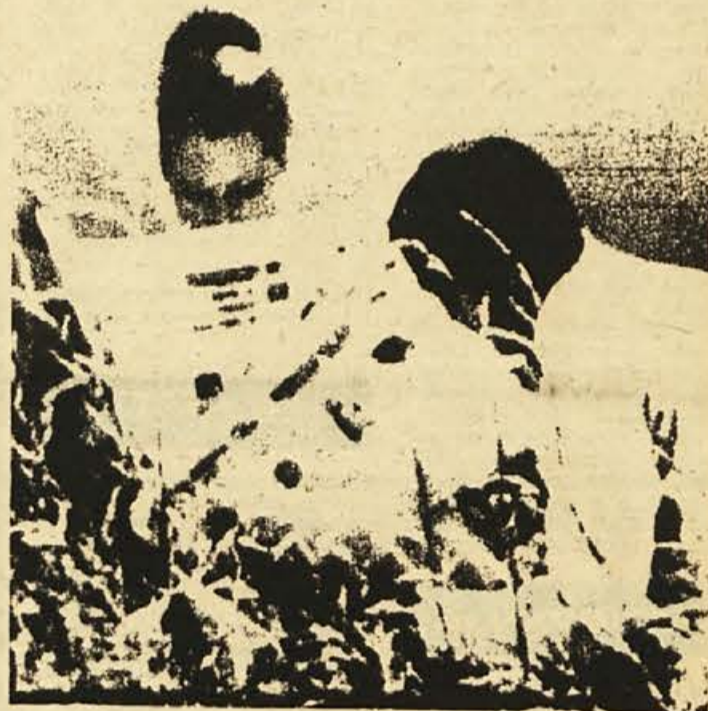
PROSTO DELOVNO MESTO!

TEMELJNA IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST
SEVNICA

RAZPISUJE
delovno mesto

SOCIALNEGA DELAVCA

Pogoji: višja izobrazba — diploma šole za socialne delavce. Nastop po dogovoru. Osebn dohodek po sporazumu o delitvi dohodka in osebnega dohodka. Stanovanja ni. Pismene ponudbe z dokazili je treba poslati v 15 dneh po objavi na TIS Sevnica.

VSAK ČETRTEK BOLJŠI DOLENJSKI LIST!

POMURSKA ZALOŽBA

bo oktobra izdala zanimivo knjigo

KROJENJE

Knjiga obsega 400 strani večjega formata,
v njej je nad 350 skic in risb

NAROČILNICA

Nepreklicno naročam en izvod knjige

KROJENJE

Naročnino 150,00 din bom poravnal(a) takoj,
po povzetju, v treh zaporednih obrokih
po 50,00 din, po prejemu računa.

Priimek in ime:

Bivališče (kraj, ulica)

Pošta:

Zaposlen(a) pri:

Datum:

Podpis:

Izpolnjeno naročnino pošljite POMURSKI ZALOŽBI,
69000 Murska Sobota Kocjevera 7.

Časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST

objavlja prosto delovno mesto

stavca /moški/ na IBM Composerju

Pogoj je končana osemletka. Prednost imajo učenci poklicne šole grafične, administrativne ali tehniške smeri, oziroma tisti, ki so odslužili vojaški rok in imajo stanovanje na področju Novega mesta. Prijavite se pismeno ali osebno na upravi ČZP Dolenjski list, Glavni trg 3, Novo mesto (telefon 21-227).

Objava velja do zasedbe delovnega mesta.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Cetrtek, 5. septembra – Lovrenc Petek, 6. septembra – Ljubas Sobota, 7. septembra – Regina Nedelja, 8. septembra – Marija Ponedeljek, 9. septembra – Peter Torek, 10. septembra – Dan mornarice Sreda, 11. septembra – Erna Cetrtek, 12. septembra – Gvido

KINIO

BRESTANICA: 8. in 9. 9. ameriški barvni film „Orli nad Londonom“.

BREŽICE: 6. in 7. 9. angleški barvni film „Dekameroni“. 8. in 9. 9. španski barvni film „Umor na vikendu“. 10. in 11. 9. ameriški barvni film „Mortadela“.

maliglas

SLUŽBO DOBI

VAJENCA KOVAŠKE STROKE sprejemem. Plača po dogovoru, stanovanje in hrana v hiši. Jože Zeleznik, kovaški mojster, Brestanica.

ISČEM DEKLE za varstvo otrok in pomoč v gospodinjstvu. Lahko je tudi starejša ženska. Slavka Bučar, Irča vas 75, Novo mesto.

MLADA DRUŽINA išče starejšo žensko za varstvo 15-mesečnega otroka. Na razpolago opremljena soba brez stanarine. Možnost stalne nastanitve. Majda Auer, Savska cesta 23, 68290 Sevnica.

JE KJE kakšna upokojenka, ki zna ravnati z otroki in ki jih ima rada? Imamo petinpolmesečnega fantka, ki potrebuje skrbno varuhinjo v dopoldanskem času. Sobote in nedelje proste, nudimo hrano, stanovanje in nagrado. Martin Klobočar, Hrušica 34, Stopiče.

TAKOJ SPREJMEM fanta, ki ima veselje do lesne stroke. Lahko ima 6 razredov osnovne šole. Stanovanje preskrbljeno. Vinko Kamin, Ljubljana, Avsečeva 24 c.

BRIVSKO POMOČNICO ali pomočnika sprejemem takoj. Možnost tudi prevzem dobro vpeljanega lokala. Prednost imajo dobri delavci. Rudi Marovič, Ljubljanska 16/a, 61330 Kočevje.

STANOVANJA

DIJAKINJA ISČE v Novem mestu sobo s centralno kurjavo. Naslov v upravi lista (2162/74).

ISČEM DVOSOBNO STANOVANJE v Novem mestu. Za uslužno pomagam v gospodinjstvu. Plačilo po dogovoru. Naslov v upravi lista (2157/74).

MLADEMU ZAKONSKEMU paru oddam v bližini Novoga mesta dve sobi s souporabo kopalnice v zameno za varstvo otroka ali po dogovoru. Naslov v upravi lista (2166/74).

Motorna vozila

PRODAM motor in menjalnik za ZASTAVO 750. Naslov v upravi lista (2169/74).

UGODNO PRODAM VW 1200, registriran. Franc Jordan, Drnovo 57, Leskovec pri Krškem.

PRODAM avto ZASTAVO 750, dobro ohranjen. Martin Čehić, Senovo 139.

PRODAM FIAT 850 Special, letnik 1969-70. Oglej vsak dan popoldne. Vinko Kulovec, Vavta vas 69, Straža.

PRODAM dobro ohranjen Warthburg, letnik 1957. Cena 10.000 din. Naslov v upravi lista (2177/74).

POČENI PRODAM avto FIAT 750. Potočna vas 17, Novo mesto.

UGODNO PRODAM FIAT 750, letnik 1969. Informacije v trgovini „Lovec“, Cesta herojev, Novo mesto.

PRODAM

PRODAM nov pony ekspres, majhen štedilnik na olje, tri železne postelje na vzmeti, električno brizgalno za barve in lake, električno peč, kalorifer in gibljivo os za brušenje ali vrtnje. Selo 5, Podbočje.

PRODAM kobiljo z zrebdom, staro 7 let. Martin Kastelic, Brežovica, Šmarjske Toplice.

PRODAM nov stroj za izdelavo strošne opeke po zelo ugodni ceni. Rogelj, Rdeči kal, Dobrič.

KOSTANJEVICA: 7. 9. ameriška komedija „Sten in Olio“. 8. 9. ameriški barvni film „Divji človek“. 11. 9. španski barvni film „Njena poslednja pesem“.

KRŠKO: 7. in 8. 9. ameriški barvni film „Vreli diamant“. 11. 9. jugoslovanski barvni film „Moja nora glava“.

MIRNA: 7. in 8. 9. „Črni panterji v Harlemu“.

METLIKA: od 6. do 8. 9. ameriški barvni film „Mladi maščevalci“. od 6. do 8. 9. angleško-ameriški barvni film „Demoni“. 11. in 12. 9. ameriško-italijanski barvni film „Django ne pozna milosti“.

SEVNICA: 7. in 8. 9. francoski film „Zaklad na vrhu nebotičnika“. 11. 9. ameriški film „Poljub smrti“.

RIBNICA: ameriški barvni film „Vampirjeve ljubavnice“.

SENTJERNEJ: 7. in 8. 9. „Majerling“.

TREBNJE: 7. in 8. 9. angleški barvni zgodovinski film „Maria Stuart“.

RAZNO

DAM OTROKA, starega 3 mesece, v vso oskrbo. Naslov v upravi lista. (2168/74).

POROČNI PRSTANI! Če želite osrečiti in razveseliti svoje dekle, ženo ali nevesto, ji kupite lep prstan! Dobite ga pri Otmarju Zidarču, zlatarju v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze). Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

VZAMEM dva otroka v varstvo. Naslov v upravi lista (2175/74).

PREKLICI

FRANC HUTEVEC, Gor. Lakovnice 7, Novo mesto, sedaj stanujoč v Birčni vasi 41, opozarjam vsakogar, ki bi od mojega sina Jožeta Hutevca, Gor. Lakovnice 7, kupoval les iz mojega gozda, da ga bom sodno preganjal.

ZAHVALA

Namesto venca na grob pokojnemu Feliks Šenici iz Gor. Straže poklanja Društvo upokojencev Straža-Toplice 200,00 din Zvezi slepih Novo mesto. Za poklonjeni znesek iskrena hvala! Zveza slepih Novo mesto.

Ob nenadni izgubi našega dragega moža, očeta in brata

FRANCA ZUPANČIČA iz Vel. Brusnic

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, znancem in sorodnikom, ki ste ga spremili na zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter nam izrazili sožalje. Posebna hvala kolektivu in delavcem IMV za podarjene vence, pevcem in župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: žena Marija, brata Jože in Valentin, sin Tone z družino in drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše dobre mame, stare mame, prababice in tete

IVANE ŽNIDARŠIČ iz Preske pri Dobriču pokopane v Trebnjem

se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem, ki so jo počastili, nam izrekli sožalje in darovali cvetje. Posebno zahvalo smo dolžni sosedom iz Trebnjega za nudeno pomoč ob težkem trenutku ter za podarjeno cvetje in venec. Iskrena hvala dekanu za lep obred in pevcem. Še enkrat hvala vsem, ki ste pokojnico spremili na njeni zadnji poti!

Zalujoči: sin Lojze z ženo, hčerka Milka z možem, vnuki Stanko, Milena in Ljuba, pravnuki Maša, Aljoša in drugo sorodstvo. Trebnje, Ljubljana, Belgija

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše drage mame in stare mame

MARIJE ŽOKALJ iz Krškega, Rostoharjeva 6

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, ji poklonili vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo SGP Pionir Novo mesto-TOZD sektor Krško, predsedniku osnovne organizacije sindikata tov. Zlatku Kuševiču za njegov trud ter župniku za opravljeni obred.

Zalujoči: sin Milan z ženo Ljubico, vnuka Milan z ženo Zdenko in Stanko ter drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob prerani izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

JANEZA LUZARJA iz Gor. Suhadola

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in vence ter v tako velikem številu spremili pokojnika na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo obč. odboru ZB Novo mesto, krajevnim org. ZB Gabrje, Orhovicha, Brusnice in Sentjernerj, govornikom za poslovilne besede, kolektivoma KZ „Krka“ Novo mesto, IMV Novo mesto, tovarni zdravil „Krka“ iz Novoga mesta, novomeški godbi in pevcem.

Zalujoči: žena Tončka, sinovi Ivan z ženo, Mirko, Tone in Milan, hčerke Joža z družino, Majda in Milka, brata Albin in Martin z družinama, sestre Marija, Nežka in Lojzka z družinami ter drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega dragega moža, očeta in starega očeta

FELIKSA ŠENICA iz Straže pri Novem mestu

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, darovalcem vencev in cvetja, ki so z nami sočustvovali in nam izrekli sožalje ter nam nesebično pomagali v najtežjih trenutkih. Posebno zahvalo pa smo dolžni sosedom, predvsem družinam Puhar, Barbič in Sporar. Nadalje se zahvaljujemo govornikom za poslovilne besede, godbi na pihala „Novoles“ in pevskemu zboru „Gorjanci“, organizacijam združenega dela „Novoles“ Straža, „Mladost“ Ljubljana, „Color“ Medvode, „Labod“ Novo mesto ter organizaciji ZB Straža za darovane vence, kakor tudi vsem, ki ste pokojnika spremili v tako lepem številu do preranega groba. Istočasno se iskreno zahvaljujemo vsem zdravnikom in strojnemu osebju nevrološkega oddelka bolnice Novo mesto za nego in lajšanje bolečin.

Zalujoči: žena Jožica, hčerki Bronka in Milena ter sinova Milan in Branko z družinami.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

JOŽETA FORTUNA iz Damlja 2

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki so pokojnega v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se zdravstveni postaji Vinica, posebno medicinski sestri Marici Hudelja, SO Črnomelj, obč. konferenci ZK, ZB, SZDL Črnomelj, osnovni organizaciji ZK, ZB Vinica, PGD Sinji vrh in CIMOSU iz Kopa za darovane vence, govornikom in črnomeljski godbi.

Zalujoči: žena Marija, sinovi Jože in Jure z družinama, Peter ter hčerka Štefka z družino.

ZAHVALA

Ob težki in boleči izgubi moje ljube žene in naše mame

OLGE TOMC roj. Glavan

ki nas je zapustila na 25. obletnico poroke, se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti in ji darovali vence in cvetje. Posebno se zahvaljujemo našim prijateljem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani.

Zalujoči: mož Franc, hčerka Olga in sin Branko.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Marija Martini iz Bizeljskega – dečka, Berica Đurdek iz Samobora – deklico, Anđela Šinkovec iz Jesenic – dečka, Eda Zokalj iz Brežic – dečka, Nada Vogrinc iz Sp. Pohance – Lidijo, Bernardka Krošelj iz Gor. Lenarta – dečka, Marija Čurič iz Artič – Borisa, Bernarda Presker iz Pišec – deklico, Silva Novak iz Ljubljane – Lidijo, Marija Sibilja iz Sentlenarta – De-

jana, Marija Pešec iz Stojanskega vrha – Martino, Dragica Radovanič – Maršal iz Velike Jazbine – Gordana, Anica Kirin iz Gradne – Gordana. – CESTITAMO!

UMRLI SO

Pretekli teden so v brežiški bolnišnici umrli: Dočmenz Alzttin iz Turčije, star 24 let; Mato Petravčič, upokojenec iz Strmca, star 51 let; Ana Cizel, žena kmeta-borca NOV iz Piršembrega, stara 50 let; Marija Bogovič, žena upokojena iz Brežanskega sela, stara 57 let.

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Casopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto – USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Lojzka Potrč (predsednica sveta), Franc Beg, Viktor Dragoš, Tone Gošnik, Jože Jeke, Vlado Silvester, Franc Lapajne, Tine Molek, Slavko Smerdel, Franc Stajdohar in Ivan Živič

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Milan Markelj, Janez Pezelj, Branko Podobnik, Jože Primec, Jože Splichal (urednik priloge P), Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Zeleznik. Fotoreporter Šandi Mikulan, oblikovalec priloge Peter Simič.

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 3 din – Letna naročnina 119 dinarjev, polletna naročnina 59,50 din, plačljiva vnaprej – Za inozemstvo 240 din ali 15 ameriških dolarjev oz. 45 DM (oz. ustrežna druga valuta v tej vrednosti) – Devizni račun: 52100-620-107-32002-009-8-9

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 45 din, 1 cm na določeni strani 68 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 90 din. Vsak mali oglas do 10 besed 17 din, vsaka nadaljnja beseda 1,50 din. Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 6 od 1.1.1974 – Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov

TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-601-10558 – Naslov uredništva in uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 oz. poštni predal 33 – Telefon: (068) 21-227 – Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo – Casopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list, Novo mesto – Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana

»Dosleden bodi...«

Karte, ki so prikazovale Dolenjsko kot nerazvito in z revščino prežeto deželico na jugu Slovenije, smo že davno zavrgli. Razvoj je tu začuda hitro shodil. Zdaj je tako, da si z večerajšjo statistiko komaj še pomagamo pri prikazovanju današnjega napredka.

Razlike med razvitimi in nerazvitimi v dolenjski regiji so se zmanjšale. „Ponosni smo lahko, da se je Dolenjska v slovenskem policijskem razvoju povzpela na četrto mesto,“ pravi Lojze Šterk, od maja medobčinski sekretar ZK v Novem mestu. „Kajpak je to mesto zasluženo in je hkrati dober start za v prihodnje, ko bo Dolenjska nosilka nekaterih osrednjih gospodarskih panog v Sloveniji.“

Tako kot mnogo drugih tudi Šterk meni, da na vse to ni računati, če ne bomo kmalu dobili enotnega dolenjskega razvojnega programa. Šterk se posebej poudarja pomen enotnosti v besedah in dejanjih, pa naj to velja za gospodarstvenike ali politike. „Samo enotni bomo še bolj močni in kaj pomenili, enotnost pa se mora začeti že najmanj na ravni krajevne skupnosti. Ko bodo odpravljene sedanje meje med občinami, mislim razločke, ki jih v razpravah in dejanjih še pestujemo, tudi uglasenosti v regiji ne bo težko doseči.“

Komuniste čakajo pri vsem tem še posebno odgovorne naloge. „Izmikanja ne bo smelo biti. Prihajamo v obdobje selekcije med članstvom. To poletje bo vrglo na površje prvo pošiljko tistih, ki so člani ZK le po besedah, ne pa tudi po dejanjih. Taki so vsepovsod, od TOZD do KS. Partijo moramo skristalizirati, to pa bomo napravili s programom, Program ni brezvreden kos

papirja, ampak nekaj, kar obvezuje.“

Lojze Šterk dela tako, kot zahteva od drugih: pridno, dosledno, brez izmikanja, brez ostajanja na površju. Karieri, omahljivci, molčečiči, izmikavci in podobni med člani ZK so mu trn v peti.

„Odkar je odšel zdoma, je tak,“ pravi. „Dosleden bodi, kakor mi tu, da kaj iztisnemo iz te kamnite belokranjske zemlje,“ so mu rekli, ko je kot mlad fant, eden od štirih Šterkovih otrok, spravljal svoje stvari v kovček in se poslovil od domačin v Butoraju. V Mariboru je končal srednjo kmetijsko šolo, leto dni jedel zdomski kruh na enoletni praksi v Švici, bil nekaj časa vodja kooperacije v Šoštanjnu, potem pa več let v Krasincu vodja obrata. „Steljniki so pozrli toliko stroškov, znanja, volje in žuljev ljudi, da me še zdaj boli, kadar se spomnim, da ni bilo nič od tega, da zdaj propada.“

Potem je prišla politična kariera. Iz šole se je Lojze vrnil že kot preizkušen družbenopolitični delavec. Ko je prišel leta 1963 na mladinski komite v Črnomelj, je imel partijsko legitimacijo že v žepu. Od mladine, kjer je bil sekretar in predsednik, je preseljal na Socialistično zvezo, bil tudi občinski sekretar in predsednik, od tam je šel na občino za tajnika, junija pa so ga izvolili za sekretarja medobčinskega sveta ZK za Dolenjsko.

„Zavedam se, da mi tu ne bo lahko, vendar se funkcije ne bojim. Enotnost regije je moj načrt, moja glavna skrb, kar sem tu in dokler bom tu. Predvsem družbenopolitična enotnost, h kateri pozivajo vsi pomembni dokumenti – od ustave do resolucij partijskih kongresov.“ I. ZORAN

Na prvem državnem prvenstvu v plavanju s plavutmi za mladince in pionirke so bili najboljši plavalci novomeškega Kluba za podvodne aktivnosti. Na sliki: druga in peta tekmovalka z leve sta članici KPA Novo mesto Majda Kušar in Meta Novak. (Foto: J. Pezelj)

Novomeške »plavuti« najhitrejše

28 odličij za Klub podvodnih aktivnosti iz Novega mesta na prvem državnem prvenstvu za pionirje in mladince v plavanju s plavutmi

V Kranju se je v nedeljo popoldne končalo dvodnevno mladinsko in pionirsko državno prvenstvo v plavanju s plavutmi. Na tekmovalcu, ki so se ga udeležili plavalci iz šestih klubov (Ljubljane, Rijeke – dve ekipi, Novega mesta, Kranja in Pirana), so bili najboljši predstavniki novomeškega Kluba za podvodne aktivnosti, ki so v ekipni konkurenci brez težav osvojili obe prvi mesti in dosegli vrsto republiških ter osebnih rekordov.

Že prvi dan tekmovalca so Novomeščani napovedali, da je njihova ekipa za državno prvenstvo dobro pripravljena. V zanimivi ženski disciplini, 25 metrov na vdih, je edina predstavnica Novega mesta, državna prvakinja Meta Novak,

plavala najhitreje. Progo je premagala v 12 sekundah, medtem ko je nekaj tekmovalk predčasno prišlo iz vode.

V ostalih disciplinah, ki so bile za gledalce bolj zanimive, so Dolenjci prav tako osvojili precej prvih mest. Zanimivo je, da športniki v tej novi panogi, ki pri nas še ni tako razvita, nimajo enakih športnih rekvizitov – to so plavutke. Še na najboljšem so

Dane Vohar

bili tekmovalci iz Reke, ki so bili zelo dobro opremljeni. Novomeščani so imeli nekaj težkih italijanskih plavuti, nekaj pa so jih naredili doma. Kot pri drugih športih, so si mladinci pomagali tudi pri tem kar med sabo, s posojanjem plavuti. Z boljšimi so naši predstavniki plavali odlično in dosegli nekaj dobrih rezultatov:

50 m pionirji: 1. Dane Vohar 25,7; 100 m mladinci: 2. Roman Sušteršič 54,6; 100 m mladinke: 1. Meta Novak 1:08,0, slovenski članski in državni mladinski rekord; 100 m pionirke: 1. Meta Vodičar 1:25,0, slovenski pionirski rekord; 200 m pionirji: 1. Dane Vohar 2:20,0, slovenski pionirski rekord; 800 m mladinke: 1. Meta Novak 10:10,9, mladinski in članski republiški rekord. Razen teh tekmovalcev so za novomeško ekipo nastopali še: Matjaž Cerkovnik, Dušan Gorenje, Jože Zupanc, Toni Strniša,

NOVA DELA NA OGLEDU

V Gorjupovi galeriji v Kostanjevici so pripravili te dni novo postavitev razstave (120 slik in plastik) iz zbirke, ki šteje že okoli tisoč likovnih del. Med tokrat razstavljenimi deli so umetnine Božidarja Jakca, Toneta Kralja in drugih likovnikov iz domovine.

MEDNARODNI SEMINAR O BIOFIZIKI NA OTOČJU

Številni znanstveniki svetovnega slovesa se udeležujejo petdnevnega seminarja o perspektivah v biofiziki in molekularni biologiji na Otočju, ki ga je priredilo jugoslovansko društvo za biofiziko iz Ljubljane v sodelovanju z IUPAB s sedežem v Angliji. Prvi dan, v ponedeljek, je predaval nemški nobelovec prof. Manfred Eigen. Do konca se bo zvrstilo še več priznanih znanstvenikov.

VETERANI NA JEKLENIH KONJIČKIH

V Krškem bo v soboto in v nedeljo, 7. in 8. septembra, druga dirka v speedwayu za letošnje prvenstvo Jugoslavije. Že prva dirka v Osijeku, na kateri je odlično vozil Krčan Bregant, se je razlikovala od lanskoletnih. V letošnjem letu se bodo tekmovalci vozili po spremenjenem načinu: tekmovali bodo v ekipni konkurenci, posamezno in v parih.

Da bi bila druga dirka za gledalce kar najbolj zanimiva, bo organizator AMD Krško pripravil tudi vožnjo veteranov, ki bo kot preddirka v nedeljo dopoldan. Nastopili bodo skoraj vsi vozniki, ki so z dirkanjem prenehali pred tremi leti.

Majda Kušar, Gorazd Perme, Janez Turk. Ekipo je vodil predsednik Kluba Drago Les.

Ob koncu dobro pripravljena tekmovalca so domačini, organizatorji prvega državnega prvenstva za mladince in pionirje, podčlani še odličja. Kar 28 so jih odnesli Novomeščani: Meta Novak – 6 zlatih, pionirka Dane Vohar – 6 zlatih, pionirka Meta Vodičar – 3 zlate, Roman Sušteršič – 3 srebrne in 1 bronasto, Jože Zupanc – dve srebrni, eno bronasto, Toni Strniša – dve srebrni, Gorazd Perme – 1 srebrno, Matjaž Cerkovnik – zlato in srebrno in Dušan Gorenec – zlato. J. P.

Spet poplave

Voda je vdiralala celo v stavbe, kamor doslej sploh še nikoli ni prišla

„V Dolgi vasi vdira voda v kleti. Preseljujejo kmetijske pridelke, kure, zajce,“ je prišlo prvo obvestilo v sredo, 28. avgusta popoldne, ko je zaradi dolgotrajnega deževja Rinža začela nevarno naraščati.

Tudi z ribniške strani so prihajala obvestila, da je most v Lipovščici pod vodo, da sta Bistrica in Ribnica nevarno narasli in poplavili, da je na cesti Ribnica-Kočevo v Prigorici 10 cm vode.

Kočevske gasilce so črpali vodo iz prostorov LIK in kemične tovarne. V TEKSTILANI so sami črpali. Voda je vdrla v „nebotičnik“ in še nekatere druge stavbe v Kočevju in okolici, ki so na višjih območjih in ob dosedanjih, celo hujših poplavih sploh še niso bile ogrožene.

Do 29. avgusta so dežurni štabi civilne zaščite v Kočevju, Ljvoldu, Dolgi vasi in še kje, čeprav so vode začele upadati že prejšnji dan.

Skoda, ki so jo napravili poplava in vdori vode, še ni ocenjena.

J. PRIMC

LOVSKA PRIREDITEV NA TURJAKU

Lovska družina Turjak in turistična organizacija Alpe Adria bosta priredila v nedeljo, 8. septembra, na Turjaku veliko lovsko prireditev z razvitem lovskega prapora in lovskim krstom v dopoldanskih urah popoldne pa bo glasbeno zabavno prireditev, na kateri bo nastopil Franc Mihelič s pevci, spored pa bodo obogatile še srečeval in pečeno lovsko specialitete. Vabljeni!

VLOMI NA VEČ KRAJIH

2. septembra so v Rudniku Kanizarica ugotovili, da je bilo vlomljeno v mehanično delavnico, kamor je vlomilec vdrl skozi vhodna vrata. Iz kovinske omarice je odnesel 3 komplete ključev, vrednih 2.000 din.

V noči na 2. september so imeli vlomilski obisk tudi na železniškem postajališču v Šentrupertu. Iz kovinske omarice za vozovnice je neznanec odnesel 380 din in 9 voznih kart ter prazno ročno kovinsko kaseto. Tat je bil tudi v prostorih

novomeškega Novoteksa. Bogomirju Kocjančiču iz Zužemberka je iz pisalne mize izginila denarnica s 1.500 dinarji in osebno izkaznico.

SAMA ZAŽGALA

31. avgusta okrog 15. ure je začelo goreti v gospodarskem poslojpu 70-letne Marije Podgoršek iz Drame pri Šentjerneju. Zenska je že prej večkrat grozila, da bo ožen sama podtaknila, tega dne pa je grozilo tudi uresničilo.

Podgorškova se je sprla s sinom, nato pa vzela vžgalice in podtaknila ogenj v otep slame. Plamen se je naglo razširil na leseno gospodarsko poslopje. Ogenj je naredil za 20.000 din škode.

(Kozerija)

V OBJEMU MATERE NARAVE

Zrak moje sobe je bil nasičen s cigaretinim dimom, da je moral človek dobro napeti oči, če je hotel v okviru na steni prepoznati Franceta Prešerna. Pokašljeval sem, gledal krvavo, zato sem poslal vse skupaj k vragu, zakoračil čez prag in objelo me je toplo sonce. Pljuča so mi svobodneje zadihala, možgani so dobili več krvi in vrnil se mi je optimizem. „To je nekaj!“ sem skorajda kriknil, potegnil dober zalogaj svežega zraka in si prizgal filter 57.

Močno je potrkalo na moja vrata, in preden sem lahko rekel „naprej,“ je planil

v sobo prijatelj, naveličanega obraza in jeznelega pogleda: „Dosti mi je vsega! Pojdiva kam.“ Razveselil sem se ga, saj sem bil tudi sam potreben poštenega sprehoda, zelenih trat z marjeticami in travami, tankolasih brez in ščegetajoče praproti. Oblekel sem se primerno za v naravo: poguljene kavbojke, vetrni jopič in srajco divje barve. Pot naju je peljala iz mesta, na robu katerega stoji čedna gostilna z izzivalno natakario. „Stopiva pogledat, kaj počenja Marička.“

Počila sva se za šank, kjer sva namigovala Marički, nato sva sedla za mizo, od katere je kmalu teklo. Malo je

manjkalo, pa bi sosedov petelin naznanil, kdaj sem se primajal domov.

Drugi dan sem sklenil, da tako ne bo šlo več dalje. Kadar se bom odpravil kam ven, bom šel po poti, ki nima ob sebi gostiln, iz katerih moli nevidna roka, ki ti namiguje, da vstopiš. Moja pot bo v prihodnosti vodila med tratami, njivami, gozdiči, po kolovozih, po zapuščenih nasadih akacij, po vinogradih, kjer tolčejo klopčoti, odganjajoč tečne vrabce in druge škode željno perjad.

Tako je tudi bilo. Sonce je razdajalo žarke in rahel

vetrič je mršil lase in pridigoval najstnicam prekratka krila. Klopčoti pa so klopčotali, da je pokalo po kolih. Počutil sem se svežega kot jutranja rosa in glej čudo: celo na cigarete se nisem spomnil, ko je nekdo zatulil: „Hej, dragi moj, mimo moje zadnice pa ne boš šel žejem!“

Izza bližnjih gora je sonce že kazalo svojo rumeno glavo, ko sem iskal luknjo v ključavnici svojega stanovanja in zvedava sosedja je glasno pripomnila: „Tega bodo pobrali sami sprehodi.“

TONI GAŠPERIČ

Škatlica vžgalic je prava pritlikavka v primerjavi s krompirjem poleg. Ta velikan med krompirji se je zredil na njivi Vide Kerin, gostilničarke iz Podbočja. Ko ga je izkopala, je tehtal nič manj kot 1,30 kg. (Foto: I. Zoran)

Letošnja letina krompirja ni dobra samo po številu izkopanih gomoljev, ampak tudi po teži in debelini posameznih krompirjev. Takale dva kosa je izkopala na svoji njivi Tilka Tori iz Ivanje vasi pri Mirni peči. (Foto: Polde Pungercar)

V okviru prireditev Pomurskega sejma je bila na hipodromu na Tratah v Gornji Radgoni sklepna prireditev ob 100-letnici kasaskega športa v Ljutomeru. Nastopilo je 37 kasacev in 5 galoperjev, tretji dirki za prvenstvo Slovenije pa je startala tudi državna prvakinja Peli, ki jo je vodil 27-letni Šentjernejčan Jože Antončič. Peli je kot favoritinja startala z druge pozicije. Kljub temu je 1.400 metrov dolgoj progo pretekla prva (1:31,9) in dokazala, da je med dveletniki kasaci najboljša.

UMETNOST V HRASTU KER JE PEŠČENEC PREKRHEK

Mnogi ste že bili v kostanjevskem samostanu, v „gradu“, kot pravijo domači. Številni ste si že ogledali v les vklesane podobe, ki so nastale na kiparskih srečanjih, imenovanih Formaviva. Žive oblike nastajajo pod dleti kiparjev iz vsega sveta. Z vseh kontinentov so že prišli kiparji, vsak je pustil tam svoja doživetja, svoj način dela, svoje dožemanje umetnosti. Vsaj po ena skulptura vsakega kiparja je postavljena v Kostanjevici . . .

Mar veste, da so hoteli najprej kipuriti v peščencu, pa so analize pokazale, da je preveč krhek? Sele potem so se odločili za hrastov les,

ki ga je v bližnjem Krakovskem gozdu ničkoliko!

Doslej je bilo v Kostanjevici 68 kiparjev, ki so ustvarili 94 del. O namenu, načrtih in izpolnitvah dosedanjega dela na Formi vivi govorimo na tretji strani P v zapisu, ki nosi naslov ŽIVE OBLIKE FORME VIVE, hkrati pa poročamo tudi o tem, kaj so povedali kiparji na letošnjem simpoziju, ki se je končal zadnjega avgusta. Pri našamo izjave kiparjev Shimade, Waltersa, Marianova, Kesslerja in Zorka, o Zorku, rojaku iz sevniške okolice, ki že desetletje živi in ustvarja v Parizu, pa pišemo še posebej na drugi strani P.

DANES

NA ZNAMKAH
BEETHOVEN

KAJ JE NOVEGA

DANES

GRADOVI IN
USODE
KOSTANJEVICA

TRDINOV
NOTESI

DANES

5. IX. '74

20

PRILOGA

na naših platnih: 'pomladni veter'

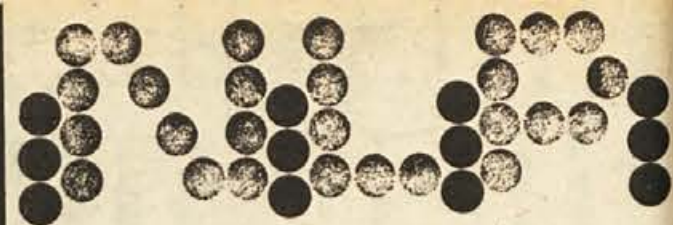
Slovenska filmska ustvarjalnost je tako majhna, da predstavlja nov film že pravi dogodek. Prav zdaj je v zaključni obdelavi novi celovečerni film Rajka Ranfla, „Pomladni veter“, za katerega je scenarij napisal sam režiser.

Na predzadnji strani P, kjer tudi tokrat objavljamo novosti s knjižnih polic, zapise o novih ploščah in drugih kulturnih dogodkih na Dolenjskem in tudi po Sloveniji ter Jugoslaviji, objavljamo danes zapis o „Pomladnem vetru“. Kdo so glavni igralci, kdo je napisal glasbo, o čem govori film – na to odgovarja zapis, ki nosi naslov „POMLADNI VETER“ PRIHAJA JESENI. Opozorimo naj vas le na to, da mnogi računajo, naj bi „Pomladni veter“ postal nekakšna slovenska „Love story“. Če se bo filmu to res posrečilo, bomo morali počakati do takrat, ko bo prišel na platna naših kinematografov . . .

SAMORASTNIŠKA TRDNJAVA

SAMORASTNIŠKA TRDNJAVA

SAMORASTNIŠKA TRDNJAVA

ognjeni curki pri pretoriji

Ze več desetletij prihajajo iz vseh koncev sveta vznemirljive novice o opažanih neznanih letečih predmetov. Očitno je naš planet zelo vznemiril bitja iz vesolja, saj iz vsega, kar so očitniki poročali do sedaj, lahko sklepamo, da tuja bitja načrtno raziskujejo Zemljo. Žal pa so le redki primeri, ko so ljudje pokazali pripravljenost, da bi miroljubno sprejeli vesoljska bitja in se skušali z njimi pogovoriti in zvedeti, od kod prihajajo in kaj jih je pripeljalo k nam. Res pa je, da so bila v večini primerov tudi bitja iz vesolja precej napadala in da so ljudi napadala z različnim, nam nepoznanim orožjem. Tako se je na obeh straneh rodilo nezaupanje, ki pa prav gotovo ne pomaga k temu, da bi prišlo do miroljubnih stikov med Zemljani in bitji iz vesolja. V zadnjem času se zanesenjaki po vsem svetu prizadevajo, da bi stopili v stik z obiskovalci iz vesolja. Upajmo, da jim bo to uspelo, saj bi imeli koristi le mi. Štoto je, da so bitja, ki obiskujejo Zemljo, na višji razvojni stopnji, sicer ne bi mogla iz vesolja prileteti s svojimi čudnimi plovili do nas. Mi si na sedanjih stopnjah razvoja ne moremo niti predstavljati, kako bi človek lahko prišel do nam najbližje zvezde Alfa Centauri.

Eden od zelo zanimivih primerov, ki so ga opisale in potrdile tudi verodostojne priče, se je pripetil 16. septembra 1965 blizu Pretorie v južni Afriki:

Nekaj minut po polnoči sta se dva izkušena policaja, John Lockem in Coss, z avtomobilom počasi peljala po asfaltni cesti od Pretoria do Bronkhorstspuitu. To je bila njuna vsakdanja pot. Vse je bilo kot ponavadi. Potem pa sta se pripešala do ovinka na delu ceste, ki jo obeh strani obrašča gozd. Zarometi avtomobila so osvetlil velik svetleč predmet, ki je ležal sredi ceste.

„Pritisnil sem na zavore, sicer bi se zaletela,“ je kasneje pripovedoval Lockem. „Predmet je bil bakrene barve — to se je v soju žarometov jasno videlo — diskaste oblike, v premeru pa je imel kakšnih deset metrov. — Približno deset sekund sva zaprepadeno in brez besed strmela v to čudo. Sploh nisva mogla verjeti, da je res, kar vidiva,“ je povzel besedo njegov kolega de Clerck. „Tedaj pa je najino pozornost priklenil presunljivo in uho parajoče žvižganje. Neznani leteči predmet je poskočil v zrak in se začel strmo in hitro dvigati in dveh ognjenih curkih, ki sta bruhala iz kratke cevi na spodnji strani predmeta.“

Vročina ognjenih curkov je bila tako velika, da sta policaja videla, kako delci asfalta lete na vse strani. Še potem, ko je neznan leteči predmet že izginil, so se iz razrite ceste dvigali meter visoki plameni.

Uradni preiskovalci tega primera so dopuščali možnost, da sta policaja v noči narobe videla in da je kdo razlil po cesti bencin ter ga zažgal, ko je videl, da se bliža policijski avtomobil. Vendar so to majavo teorijo ovrgli strokovnjaki, ki so pregledali del cestišča, kjer sta policaja videla neznan leteči predmet: asfalt je bil tam stlačen in razlomljen, kot bi na padel zelo težak predmet. Asfalt je bil v premeru dveh metrov tako stopljen, da je prod, ki so ga mešali v asfaltu, maso, odstopil. Strokovnjaki so se strinjali, da goreči bencin tega ne bi mogel povzročiti.

Poškodovani del ceste je videlo kakšnih tristo ljudi, nekateri so ga tudi fotografirali. Časopis Die Vaterland je na podlagi opisa policajev objavil risbo neznanega letečega predmeta. Ta primer je v javnosti naletel na veliko zanimanje. Časopisni poročevalci so začeli oblegati policaja, vendar so naleteli na gluha ušesa: policaja nista dala nobene izjave več. V ta primer je namreč posegla južnoafriška vlada in ukazala policajema, da ne smeta več govoriti o tem.

Podpolkovnik J. B. Breets, komandant vojnega okrožja Severna Pretoria, je novinarjem izjavil: „Mislimo, da naravnega dogodka zahteva, da ga držimo v strogi tajnosti. Najvišji organi vodijo temeljito preiskavo.“ Preiskava pa očitno še ni končana, saj se od takrat o tem primeru ni izvedelo nič več.

Neznane leteče predmete so „spoznali“ tudi na Japonskem. 21. marca 1965 je pilot Joshiakhi Inada v dvornem letalu, v katerem je bilo še 40 potnikov, letel nad mestom Himeji, ko je nenadoma zagledal „neki svetel, reč predmet, ki se nenadoma pojavil pred letalom.“ Nekaj časa je letel vzporedno z letalom, potem pa je nenadoma izginil. Inada pravi: „Kmalu nato se je spet pokazal in letel enakomerno kot naše letalo kakih 100 metrov nad letalno krilom letala. Spremljal nas je približno 55 milj.“

Ko je bil neznan leteči predmet blizu letala, so se nekateri instrumenti v komandni kabini letala „čudno vedli“. Odpovedal je tudi avtomatski pilot. Sopilot je skušal vzpostaviti radijsko zvezo z letališčem v Osaki, ki je bila le nekaj milj pred njimi, vendar radio ni delal. Ko je predmet izginil, so vse naprave spet začele normalno delati. Potem je sopilot dobil zvezo z letališčem v Macujami. Hotel je povedati, kako se je bilo zgodilo, ko je nenadoma zasilil pilota sosednjega letala letel zelenkast predmet diskaste oblike in dvakrat obkrožil letalo. Letali sta bili približno 20 milj narazen, piloti so bili pripravi, da je isto neznano plovilo obletelo, zato zdaj eno, zdaj drugo letalo.

O tem dogodku sta poročali tudi tako ugledni agenciji kot sta Reuter in United Press. Ekipa ameriških preiskovalcev je takoj krenila na pot v Osako, da bi se pogovorila s vsemi piloti, ki so bili vpleteni v ta dogodek. Preiskovalci so mislili, da bodo lahko pojasnili nekatere nenavadne letalske nesreče, ki naj bi jih povzročili neznan leteči predmet. Tudi z rezultati teh preiskav javnost ni bila nikoli seznanjena.

Trebnje je s svojim Taborom likovnih samorastnikov ob organizacijsko usposobljeni in delovni ekipi postalo središče samorastništva na Slovenskem. Od 1968. leta, ko so se v Trebnjem prvič zbrali slovenski likovni samorastniki, pa do letos, ko so prišli že sedmič, se je samorastništvo razmahnilo, Trebnje pa je v svojem salonu dobilo že množico del, saj velja — podobno kot v kostanjeviški Formi vivi — načelo, da vsak umetnik, ki ustvarja na Taboru, pusti tam vsaj eno svoje delo.

Predsednik upravnega odbora Tabora, sicer predsednik občinskega sodišča v Trebnju, Janez Gartnar, pravi: „Ko smo ustanavljali v Trebnjem naš Tabor, smo imeli pred očmi predvsem uveljavitev kakovostnih stvaritev likovnih samorastnikov pri nas in hkrati tudi odkrivanje novih talentov. Mislim, da smo z dosedanjim delom dokazali, da je bil načrt posrečen, ker je delo Tabora oplemenitilo tudi kulturno življenje vse občine.“

Beseda samorastništvo dobiva v Sloveniji vedno bolj ozko začetan pomen. Dr. Mirko Juteršek sodi: „Takoj vemo, da ne zadeva akademsko neizšolanega umetnika, temveč se nanaša predvsem na določeno likovno smer. Bistveno zanjo je obvezna povezanost z izročilom ter z uveljavljenimi in globoko ukoreninjenimi vizualnimi spoznanji najširših množic. To je nedvomno živa umetnost, v svojih vrhovih enakovredna ostalim težnjam v umetnosti. Brez pretiravanja smemo trditi, da je danes najbolj vsesplošno opazna likovna smer ter ima tako kot sicer vsaka druga svoje privržence in nasprotnike.“

V slovenski likovni umetnosti predstavlja samorastništvo s svojimi najboljšimi deli že samostojno vejo bogate likovne umetnosti. In čeprav je naše samorastništvo svoje oblike, se vendar navezuje na tisto splošno ustvarjalnost, ki je v svetu že obveljala kot jugoslovanska naiva.

Pametna zamisel, po kateri je Trebnje postalo središče slovenskega samorastništva, pa kajpak prinaša mestu in občini ter vsej Dolenjski obilne sadove.

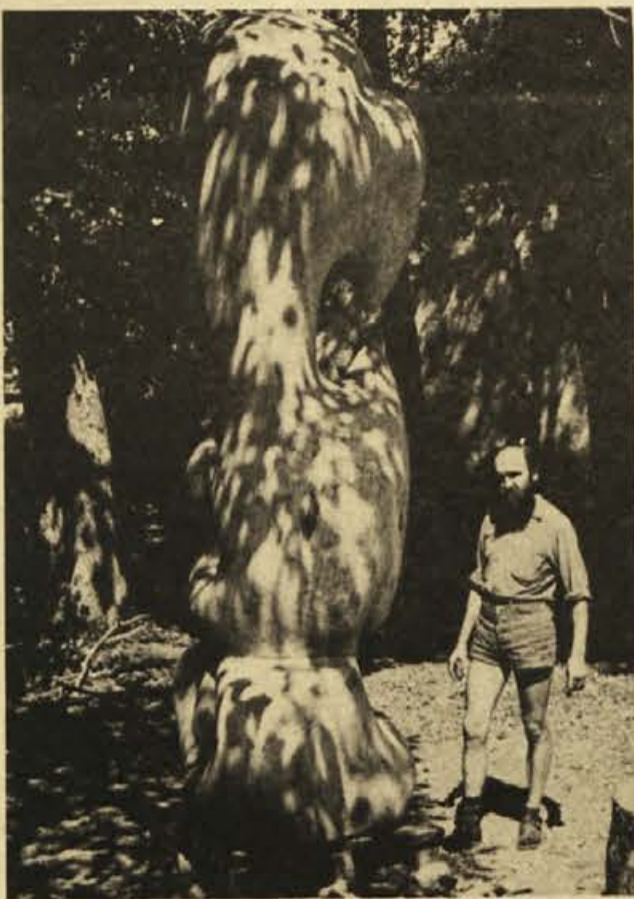
Poglejmo samo, kaj pripravljajo za jesensko samorastniško žetev. Za občinski praznik pripravljajo v teh dneh razstavo hvrškega slikarja Pintariča in kiparja Franca Tavčarja, letošnjega udeleženca Tabora, ki sicer živi v Čabračah nad Škofjo Loko. Potem se bosta predstavila Dolenjcem znani slikar Viktor Magyar, ki je zdaj učitelj

v Grosupljem, in kipar z Unca pri Rakeku Etbin Puntar, za konec sezone pa se bo s svojimi protivojnimi izpovedmi predstavil še Tone Svetina z Bleda, ki je širši javnosti dosti bolj znan kot pisec Ukane.

Seme, ki so ga posejali pred sedmimi leti, je torej dobro vzklilo. Doslej so imeli že 26 razstav, kar je zgovoren dokaz, da se tudi ljudje živo zanimajo za umetnost in da jim je samorastništvo blizu.

Ob tej priložnosti opozarjamo bralce, da bomo v naslednjih številkah P začeli objavljati serijo zapisov in pogovorov s slovenskimi samorastniki; ne zgoj o njihovem umetniškem izživljanju, pač pa tudi o njihovem življenju in vsakdanjem delu. Na ta način bomo skušali samorastništvo približati gledalcem tudi s strani, ki je na razstavah ni mogoče spoznati.

SLOVENEK V PARIZU

Šest skupinskih razstav, na katerih je razstavil od ene do pet skulptur, ter ena samostojna, na kateri je pokazal 104 dela, nekakšna njegova pariška retrospektiva — to je letošnja bera kiparskega udejstvovanja Janeza Zorka.

Zorko je eden izmed 10.000 umetnikov, ki pridejo iz vsega sveta poskušat srečo v umetniško Meko. Nepravilno bi bilo reči, da je imel srečo in da je danes eden izmed 500 tistih, ki so uspeli, kajti uspe se lahko samo z znanjem, talentom in garanjem. Zorko je doma iz Podgorja pri Sevnici, in preden je pred desetimi leti odšel v Pariz, se je poskušal v slikarstvu. Sodeloval je v klubu Klas.

„Toda v Sloveniji nisem mogel študirati, zato sem odrinil v Pariz, kjer sem se vpisal v večerno šolo s predmeti: risanje, gravura in skulptura. Moj profesor je bil Francois Villon in 1968.

leta sem dobil diplomu, po končani šoli pa tudi prostor na Montparnassu, kjer sem si uredil atelje.“

To je bil začetek strme in težke poti navzgor, ki si jo je Zorko usodil v lesu, marmorju in kovini. Francoski kritiki pravijo — kritike njegovih razstav je mogoče zaslediti v vseh pomembnejših časopisih — da obvlada vse materiale in vse tehnike. Nič čudnega ni torej, da je Zorko, ki je sicer svoboden umetnik, hkrati tudi predavatelj realizacije, praktičnega dela v kiparstvu, na oddelku za likovno vzgojo na pariški Sorbonni.

Deset let je iz domovine; zanima me, če bi razstavljaval tudi doma. „Kajpak,“ odgovori, „toda težave so s časom prevozi in tudi z denarjem. Da pa bi se vrnil, za enkrat ni misliti, ker sem se zasilal v Parizu. Tu imam dva ateljeja, tretjega, za delo v marmorju, pa sem si uredil v Pirenejih. Vsaj posre-

dno, če že ne tudi neposredno, sem povezan z vsemi, ki delajo tu ...“

Pravi, da se ne sme pritoževati, ker je zdaj v sedlu, kljub dolgi in naporni poti. Misli, da je čvrsto zategnil vajeti. Zorko je namreč eden izmed tistih, ki sicer priznavajo, da je mogoče uspeli tudi na mah, da pa se takim rado zgodi, da na mah tudi potonejo. Tisti pa, ki se s talentom, voljo in delavnostjo dokazujejo, še preden zares in v celoti uspejo, imajo po njegovem večje možnosti, da dlje časa uspevajo.

„Ko sem bil še v Klasi, sem zvečine slikal, zdaj pa že osem let samo kiparim. Kljub temu da sem v Parizu, se ne počutim daleč od Slovenije. Mislim, da lahko Slovenijo enako dobro zastopam v Parizu, sicer pa imam neposredne stike z domovino, ker vsakih nekaj let prihajam domov na dopust. In ko smo že pri tem: kje naj bi de-

lal? Mar ni še bolj učinkovito, če v tujini, kjer ne razstavljam malo, vedno poudarjajo: Zorko, Jugoslavija? Tudi to je zastopanje domovine, kajne?“

37-letni kipar iz Podgorja, ki doma ni imel možnosti, da bi se izšolal v smeri, ki mu je ležala in ki mu je bila pri srcu, dela, zdaj z vso verno, kot da bi hotel nadomestiti čas, ki ga je izgubil nekoč. To dokazujejo njegove številne razstave, najsi gre za skupinske ali samostojne, to dokazuje ne nazadnje tudi njegova retrospektivna razstava, na kateri je pokazal kar 104 kipe.

In kaj bo počel jeseni? Pripravljajo štiri skupinske razstave s pariškimi kolegi. „Mislim, da je ena samostojna razstava na leto dovolj, ker bi sicer ponavljal samemga sebe. Tako počutje pa publika hitro opazi — in takega nima rada. Vedno je pač potrebno postreči z novim ...“

J. S.

ŽIVE OBLIKE FORME VIVE

Lado Smrekar, ravnatelj kostanjeviške osnovne šole, je duša kulturnega življenja „Dolenjskih Benetk“. Povsem razumljivo je, da je eden od glavnih organizatorjev tradicionalne Forme vive in človek, na katerega se umetniki obračajo z vsem mogočim: od želja po zdravih, če so bolni, do zahtev po takšnih ali drugačnih orodjih, ki jih potrebujejo za svoje delo v hrastovini.

Prepustimo torej njemu besedo o zgodovini in nastanku te „žive oblike“, edinstvenega kiparskega simpozija v svetu. „Po zamisli Jakoba Savinška smo nameravali v Kostanjevici pripraviti srečanja kiparjev, ki naj bi delali v peščencu, ki ga je v bližini dovolj. Ko smo dali peščenec analizirati, smo žal ugotovili, da je v zaprtem prostoru sicer obstojen, na prostem pa postaja vse bolj krhek, in da je nasploh premehak za kiparsko oblikovanje. Ko smo že razmišljali, da bi kamen vozili od drugod, je Franc Pirkovič prišel na misel, da bi v Kostanjevici lahko delali v lesu. To je utemeljilo s tem, da imamo v bližnjem Krakovskem gozdu 2.000 hektarov hrasta, pa tudi plastika v lesu je zelo intimna in za kipe privlačna.

Povedati moram, da je Forma viva institucija, ki združuje Kostanjevico, Sečo pri Portorožu, Maribor in Ravne. V Seči je bil pobudnik kipar Janez Lenassi in tako sta 1961. leta začela delati hkrati oba simpozija. Prvi udeleženec v Kostanjevici je bil Indijec Sankho Chaudhuri, ki je prišel že 26. junija, nekaj dni pred uradnim začetkom kiparskega srečanja.

Prvotni namen je bil spodbujati mlade kipe različnih narodov, da uresničijo svoje zamisli v neomejenih dimenzijah in da lahko izpovedujejo svoja doživljanja svobodno v duhovnem in materialnem smislu. Vedno smo namreč zaupali v njihovo pošteno izpoved. Od vsakega smo pričakovali takšno moralno zavest, da se bo znal vključiti v tokove naše sodobne družbe in da bo s svojim delom prispeval k ideji dveh galerij na prostem.

izreden odmev

Že prvo leto je simpozij naletel na izreden odmev v javnosti in potrdil, da je bila zamisel srečna. Končno naj poudarim, da smo ves čas dobro sodelovali, tako nekdanja okrajna Novo mesto in Koper, kot tudi občini Krško in Piran. Gre torej za lep primer dolgotrajnega medobčinskega sodelovanja.

Zamisel o delu v lesu je bila zanimiva. Ne samo da gre za prav intimen material, gre tudi za snov, ki nas spremlja od rojstva (zibel) do smrti (krsta)! Les je torej prvina, ki je vseskozi prisotna v človekovem življenju. Srečna je tudi izbira prostora: opuščeni samostanski vrtovi. Tako se nov medij lepo povezuje s staro arhitekturo. Novo naj torej ponese dediščino v prihodnost.

In kakšne uspehe so dosegli kipe v teh letih? Kot se lončarju ne posreči vsak lonec, tako se kipe ne posreči vsaka zamisel. Marsikatera bo šla v pozabo, toda prenekatere bo ostala v naši zavesti. Pametno se mi zdi, da smo vključili v tok Forme vive tudi naše klasike, denimo Toneta Kravca, ki je po lastni izjavi čakal pol stoletja, da je lahko uresničil svoj mladostni načrt iz Prage in v Kostanjevici ustvaril „Tri dobe“. To je samo en primer, ki dokazuje pravilnost odločitve, da ob mladih kiperih vabimo tudi starejše.

Letošnja Forma viva je že enajsta prireditelj kiperjev v Kostanjevici. Organizatorji slavijo torej pomemben jubilej prireditve, ki je ime tega kraja

ponesla po vsem svetu. Doslej je sodelovalo v Formi vivi že 24 držav iz vseh kontinentov. Prvo leto je prišlo 8 kiperjev, naslednje leto 11, leta 1963 10, leta 1964 je delalo 6 umetnikov, 1965. leta pa 4, enako tudi naslednje leto, 1968 jih je prišlo 6, enako leta 1970, predlanskim jih je bilo 8, letos pa jih je pet. Vseh skupaj je bilo 68, ustvarili so 94 skulptur. Na vsej Formi vivi – štete so tudi portoroške, mariborske in ravenske prireditve – pa je bilo 148 umetnikov, ki so pustili v spomin na svoje delo 180 skulptur. Medtem ko so bile prireditve v začetku vsako leto v Kostanjevici in v Seči, so bili organizatorji zaradi pomanjkanja denarja prisiljeni, da so od 1966. leta menjavali simpozije: eno leto so delali v Kostanjevici, naslednje leto so prišli kiperji v Sečo.

Simpozij vodi upravni odbor, ki skrbi za organizacijske zadeve, medtem ko umetniški svet, sestavljen iz strokovnjakov, izbira najboljše in najbolj zanimive kipe izmed prijavljenih. Kakšen dober glas uživa prireditelj v očeh kiperjev po vsem svetu, priča podatek, da je vsako leto več prijavljenecov od sprejetih, ker enostavno ne morejo ustreči vsem. Škoda je le, da je manj prijavljenih iz vzhodnih držav, čeprav jih vabijo tudi preko naših uradnih predstavništev. Zlasti veliko zanimanje je pri Japoncih, čeprav si morajo sami plačati dolgo pot!

Izbrani kiperji delajo dva meseca (julija in avgusta), nastalo delo pa morajo pustiti v galeriji Forme vive. Kiperji dobijo za svoje delo le simbolično nagrado 5.000 dinarjev, s čimer jim je omogočeno tudi kratko potovanje po Jugoslaviji in spoznavanje naše domovine ter njenih kulturnih in umetniških spomenikov.

Zanimivo je, da so tudi obiskovalci, podobno kot kiperji, iz vsega sveta. Računajo, da obišče Formo vivo vsako leto 50.000 obiskovalcev.

Letošnja kostanjeviška prireditelj se je končala zadnjega avgusta s slavnostnim koncertom Slovenskega okteta v cerkvi kostanjeviškega samostana. Letošnji ustvarjalci so bili: Koichiro Shimada iz Japonske, Avstrijec Karl Kessler, Britanec Ian Walters, Romun Bata Marianov in Jugoslovan Janez Zorko.

shimada

Koichiro Shimada je učenec Eisaka Tanake, udeleženca prvega kostanjeviškega simpozija, ki je v Kostanjevici po mnenju mnogih ustvaril doslej najboljše delo. Molčeči Japonec je po vsem sodeč odlični zastopnik japonske kiparske šole; človek z odlično organizacijo dela, s poznavanjem in obvladanjem tehnike, vendar pa preseneča tudi s svojo skromnostjo. Razen japonsčine praktično ne govori nobenega tujega jezika, pa vendar je odlični prijatelj z mladimi Kostanjevičani. Zanimalo naju je, kaj pomeni sodobnemu japonskemu kiparstvu Forma viva, še zlasti, ker je Japonska izredno zastopana na simpozijih in je imela na dosedanjih prireditvah v Kostanjevici za Jugoslavijo največ udeležencev. Takole pravi: „Forma viva pomeni mednarodno afirma-

cijo za naše mlade ustvarjalce, ki vidijo v tem potrditev talenta in okno v svet. Prav zato je pri nas Forma viva tako popularna in prav zato je odziv iz naše dežele tako velik.“

Shimada je povedal še, da mu je pri nas izredno všeč, da imamo prekrasno pokrajino in tudi čudovita dekleta.

walters

Angleškega kiperja sva dobila, ko je iskal izraze na maketi, da bi bila zamisel njegovega dela bolj jasna. „Ne bi mogel najti boljšega prostora za delo in tudi kiparska družba je odlična,“ pravi avtor najbolj družbeno angažiranega dela v letošnji Formi vivi. „S skulpturo hočem opozoriti svet na dogodke, ki ga obkrožajo. Sporočil bi rad svoje občutke in na meni lasten način bi se rad boril proti tiraniji in fašizmu. Idejo sem prinesel iz domovine, svojo zunanjo obliko pa je dobila tukaj, v Kostanjevici. Rad bi, da bi ljudje razumeli moje delo. V centru moje skulpture je Čile, ker so me tamkajšnji dogodki najbolj prizadeli. Poznam ljudi, ki so po udaru vojaške hunte prbežali v Anglijo. Fašizem ima veliko izrazov in dosti oblik, toda en sam cilj: potlačiti ljudi in ubiti svobodo. In prav proti temu se mora svet boriti! Jaz kot kiper se bojujem na svoj način...“

marianov

Romunski kiper, ki bo po kostanjeviški prireditvi razstavljal v Italiji, ima dela čez glavo, ker mora dokončati tudi italijansko razstavo. „V Kostanjevici delam skulpturo, katere delovni naslov je ‚Časovni stroj‘. Nikoli ne vem, kaj bo nastalo, kako se bo ideja preobrazila v prostoru. Mene zanimajo oblike v naravi. Zato imam kroge, zato ima moja skulptura sedem zob, ki ponazarjajo sedmero dni v tednu, zato je moja skulptura usmerjena iz vzhoda na zahod, kakor gre pot sonca.“

Moderna skulptura ni kot nekoč, ko je morala zasledovati eno idejo. Gledalec si lahko, hvala bogu, razlaga delo po svoje. Jaz ga ne silim, da mora razumeti po moje. Toda to ni abstraktnost, mislim, da je to druga vrsta izražanja v realizmu. Sicer pa ima Forma viva čudovit namen; dokazuje mecenstvo socialistične družbe kot celote. To je zelo socialna poteza. Zame je to dobra preizkušnja. Resnične vrednosti našega dela pa se

bodo seveda pokazale šele čez leta. Vedno namreč čas pokaže, kaj je dobrega in kaj ne!“

kessler

Avstrijec je s svojim psom Jakobom, ki radovedno povoha vsakega tujca, nekako omejen od ostale četverice. Njegov projekt skulpture narave, napada civilizacije na naravo, ki ga je odvil v poliestru, je bil namreč premaknjen na Gungo stran samostanskega obzidja. „Fascinira me prablika drevja, na to sem čustveno vezan. Drevje obdelam kot figuro, kot plastiko. Poskušam se z različnimi odlitki in plastičnimi formami, ki jim daje drevo. V Kostanjevici imam prvič priložnost, da podam geometrično obliko v živi formi. Skušam podati naravo in človekov poseg vanjo, kakršna sta na primer regulacija vode ali stavbarstvo.“

Civilizacija s svojimi posegi iz dneva v dan spreminja naravo. Moj namen je pokazati, da se moramo boriti, da bi naravo spreminjali estetsko, ne pa da bi povzročali zgolj nasilje nad njo. Posegi ljudi so gotovo nujni, pa počnimo to s premišljenostjo. Moja skulptura pa bo na absurdnem primeru potencirala poseg v naravo bolj kondenzirano, kot se izraža recimo v gradbenih zadevah.“

zorko

„Meni pomeni skulptura isto, kar glasbeniku glasbena kompozicija, le da gre pri kiparstvu za kompozicije forme v prostoru. Rad bi podal sedanjost, prisotnost današnjega časa, kakor se kaže do mene, oziroma prisotnost človeka v prostoru. To je moja usmeritev, cilj, ki ga zasledujem že desetletje. Mnogo raziskujem, da bi lahko misel podal čim pristneje.“

Tako kot zadnje čase nasploh tudi v Kostanjevici gradim humano obliko v prostoru, ki pa ji dodam kovinski del, ki naj simbolizira nenehno prisotnost stroja v človekovem življenju. Temu se enostavno ne morem izogniti.

Kostanjevico poznam že od prej, prav tako Formo vivo. V tem sem imel prednost pred kolegi, saj sem vedel, kam grem. Pripravil sem več študij, ker dolgo razmišljam o obliki, preden jo uresničim.“

A. BARTELEJ
J. SPLICHAL

„Menda ne bo kar naprej deževalo? Rada imam lepo jesen.“ Ivanka Kirar, delavka tovarne zdravil KRKA, doma iz Čadraž.

PO DOPUSTU

Poletje se polagoma poslavlja, bivanje na morju pa nam ostaja morda le lep spomin. Ste opazile, da so vam sonce, morje in veter kožo močno izsušili, posebno okrog ust, nosu, na podbradku? Ni prav, če se s tem kar tako sprijaznite, ne da bi skušale okvare na koži popraviti, če že ne izbrisati.

Na najbolj prizadeta mesta nanesite debel sloj hranljive kreme, predvsem hidratantne, in pustite, da jo koža vpije. Nanesite hranljivo kremo tudi na vrat. Da bi koža dodobra vsrkala kremo, ji pomagajte s tem, da jo masirate z roko, in sicer vedno navzgor.

Za elastičnost tkiva priporočajo nekaj vaj: obračajte lice v desno in levo – vsaj desetkrat. Spustite glavo, kolikor le morete, da se z brado dotaknete vratu. Vrzite glavo vznak, kolikor morete. Tudi ta vaja naj se desetkrat ponovi.

Če ste se zgrozile nad kožo okrog oči, ki je postala zgubana kot harmonika, jo natrite s kremo proti gubam. Dobi se posebna krema, ki preprečuje očesne gube. Tudi jogurtova maska je zelo koristna. Imejte jo na obra-

zu dvajset minut, potem jo nalahko odstranite s tonikom ali mlačnim kamilničnim čajem.

Zvečer, preden greste spat, očistite trepalnice in jih natrite z navadnim ricinusovim oljem. Tako jih boste okrepile. Ščetkajte lase pogosto in krepko v vseh smereh, perite lase z nevtralnimi šamponom neglede na to, ali imate mastne ali suhe lase. Najbolje je, da začasno nosite tudi enostavno pričeksko, da bi se lasje lahko odpočili in nadihali.

Bodite vztrajne pri negi po dopustu, sicer vam bo vsako prijetno poletje pustilo vidno sled na obrazu, lasje kot slama pa vas bodo vsako jutro znova spravljali v slabo voljo.

R. B.

MODA

MODA

IZDAJALSKA KOMBINEŽA

Hkrati z modo, ki se čisto menja, napreduje tudi moda spodnjega perila, tako za žene, kot za moške. Ni še dolgo tega, ko si nismo mogli misliti, da bi šle lahko poletni na cesto brez kombineže in nedrčka. Danes vse manj žensk poleti oblači kombineže. Nedrček in hlačke so popolnoma dovolj, če obleka ni prozorna. Ob letošnji modi golih hrbtov pa smo poletni videli tudi precej žena in deklet brez nedrčkov.

Pod dolgimi hlačami, ki jih še vedno rade nosimo, kombineže tudi ni mogoče obleči, zato so modni kreatorji ustvarili nov kos ženske garderobe: neke vrste kopalni kostim, ki ga nosimo pod obleko. Sestoji se iz hlačk in nedrčka, ki sta med seboj povezana. Vse to je narejeno iz čipkastega materiala ali v kombinaciji čipka – jersey.

Za poletje in zimo je zlasti praktično spodnje perilo iz bombaža, kajti praksa je pokazala, da sintetičnih materialov nekatere ne prenašajo in da se v sintetičnem perilu tudi mnogo bolj znojimo, ker običajno ne prepusti zraka.

Za spremembo si omislite kombinežo iz šifona ali svile,

pa boste videle, kakšna razlika je v počutju. Pa tudi čez noč se boste poletni veliko bolj počutile v spalnici ali pižami iz tkanine, v kateri je bombaž vsaj dobro zastopan.

Po obliki se kombineža in nedrček bistveno ne spreminjata, pač pa je jasno, da bo zdajšnja daljša moda zahtevala tudi daljše kombineže. Boljše in dražje kombineže so zdaj okrašene z azurjem ali vezom, lahko tudi z drobnimi čipki, medtem ko bogate čipkaste naborke trenutno opuščamo.

Vsaka žena bi morala vedeti, da jo po perilu pravzaprav spoznaš. Če ceneno in izprano kombinežo in ves zašit nedrček oblečete pod obleko, v kateri greste v službo, na sprehod ali celo na prireditve, potem ste tiste vrste, o kateri pravijo: „Zgoraj huj, huj, spodaj fuj.“ Povrh vsega izdaja to še vaša stiskaško naravo. Če ste si privoščile že dobro obleko, bi si najbrž lahko še lep komplet spodnjega perila.

Po možnosti kupujte spodnje perilo v isti barvi in glejte, da se vam izpod lahko prozorne svetle obleke ne sveti temna kombineža.

R. BAČER

Iz izkušenj vemo, da en dober konec avgusta navadno ozračje povsem spremeni. Poletje se prevesi v zgodnjo jesen in temu primerno spreminjamo oblačila. Na sliki sta dva moda la za nadih prvih jesenskih dni.

TORBICE

Cekarčke in bele torbice bodo ob koncu poletja spravile omaro, hkrati pa se bomo ozirali po torbica, ki letošnjo jesen veljajo za moderne. Žal so najbolj čislane v modnem svetu torbice iz kačje ali krokodiljeve kože, te pa so večini žena voljo cene nedostopne. Lahko si jih ogledujemo le na sliki. Sicer pa: letošnje torbice imajo dosledno podolgovato obliko, nosimo jih s kratkim ročcem pa pod pazduho.

dekoracija dekoracija dekoracija

Ko kupimo pohištvo in ga razporedimo v prostoru, ugotovimo, da stanovanje še ni lepo. Lepo postane, ko ga opremimo z zavesami, preprogami, s stenskimi dekoracijami, svetili in cvetjem. Dekoracija je tista, ki daje stanovanju toploto, lepoto in prijetno vzdušje.

Nedolgo tega je za lepo dekoracijo veljala edinole slika priznane umetnika, perzijska preproga, dragocen svečnik ali lesteneč itd. Danes si lahko vsak privoščijo svojo dekoracijo. To so lepaki, fotografije, otroške risbe, lepo oblikovani predmeti vsakdanje rabe za stene in police, talne obloge iz rafije, slame. Stene obarvamo z intenzivnimi barvami, vendar nikoli ne prezirimo kombinacij. Prostor ne sme postati bojišče barv!

Vzorec tapetniškega blaga, če je vzorčasto, naj postane izhodišče za glavno bavo sten, za barvo preproge in zaves. Vsako oko ima občutek za sozvočje barv in tudi novo obdobje, ki prinaša nova merila, še vedno zahteva, da hladen, na sever obrnjen prostor opremimo s toplimi barvami in obratno. Visoko sobo navidez znižamo, če jo oblepimo s tapeto, ki je vodoravno črtana, nizek prostor pa „povišamo“ s tapeto, ki ima podolžne črte.

To so osnovni nasveti, ki jih lahko najdete v vsakem priročniku. Vsak prostor pa je vreden, da ga povsem individualno obravnavamo in opremimo. Vse prostore lahko opremimo, kot se nam najbolj zdi prijetno, le pri opremitvi dnevnice smo dolžni pomisliti na prijetno počutje vse družine in gostov.

Merila za lepo se spreminjajo. Naše obdobje je obdobje funkcionalnosti – uporabnosti. Kar je uporabno, pa mora biti ob pravilni izbiri materialov tudi lepo. Fotografija predstavlja opremo pripisane stene v spalnici. Stena, ki je največkrat prazna in je je resnično škoda, bo tako zaživela. Na temno ozadje je prislono svetlo pohištvo, ki ima tudi primerno dekoracijo.

ARH. MARTA RAČEČIČ

Imate umazano torbico in bi jo radi sami očistili? Vse usnjene torbice čistimo enako, ne glede na to, kakšne barve so. Če na njih ni madežev, jih najprej drgnite z gazo, namočeno v mleku, nato namažite s kremo in čevlje v ustrezni barvi in drgnite z mehko krpo. Če so na torbicah madeži, ki jih niste mogli odstraniti z mlekom, jih poskušajte očistiti z mehko gobo in milnico. Potem dobro sperite vodo. Če pa kljub vsemu madeži trdovratno vztrajajo, je bolje, da jih pustite pri miru in torbico odnesete k strokovnjaku za čiščenje.

tako
bo
bolje

DELA V TEM ČASU

vrt
vinograd
sadovnjak

VRT. Prišel je september, modrikasto cvetje jesenskega podleska prvo naznanja jesen. Nanjo in na zimo, ki sledi, se je že treba začeti pripravljati. Prenehamo dognojevati, izjema je zimska zelenjava, ki še dalj časa raste. Ob koncu avgusta in v začetku septembra je čas za presajanje jagod. Zdaj je mogoče presajati vse vrtno trajnice, le drobnocvetnih krizantem ne. Za presaditev so v tem času hvalni tudi iglavci, z izjemo mecesna in močvirske ciprese, prav tako pa tudi nekatere lončnice, kot so pelargonije in vodenke. Kot v zelenjavnem tudi v okrasnem vrtu gnojenje ni več potrebno. Enako velja za cvetice lončnice, ki jih prenehamo zalivati z močnimi gnojilnimi zalivki, da ne rastejo in cvetijo pretirano, ker bi bilo to navzkriž z njihovim življenjskim ritmom.

VINOGRAD. Še dober mesec do bratve, tega imenitnega kmetijskega opravila, je. Ne bodimo nestrpni! Da se bo nabralo kar največ sladkorja v jagodah, je treba trgatve odpraviti, kolikor le dovoljuje vreme. Sicer pa zahteva trgatve temeljite priprave, zato vinogradniku v sепembру ne manjka dela. V vinogradu popravlja žično ograjo ali prevrjeno kolje oziroma trse, odstranjuje zalistnike in vrščke, da bo dozorevajoče grozdje deležno sonca, pokosi travo in plevel, da se ne bo zadrževala vlaga in z njo širila gniloba. Pripraviti je treba posodo, da bo čista in zdrava, kakršna naj bo tudi vinska kapljica, ki se bo mlatila v njej. Red in čistoča sta pravzaprav kletarjevo sprečevalo.

SADOVNJAK. Letošnja sadna letina je obilna, zato je treba biti pri sadežih, namenjenih za prodajo, še bolj pazljiv. Obrati jih je treba ob pravem času, sicer bodo manj vredni, v času tako imenovane trgovske zrelosti. Trg zahteva sortirano in okusno pakirano sadje, take so zahteve posebnih standardov. V razsutem stanju se prodaja in prevažajo le še sadje za industrijsko predelavo. Plodovi, ki so namenjeni za prodajo, morajo biti povsem zdravi in nepoškodovani, le taki smejo v zimsko klet. Pred skladiščenjem jih še enkrat preberemo in sortiramo ter takoj spravimo v klet. Dobra sadna klet ima 1 do 3 stopinje Celzija toplote in 85 do 90- odstotno relativno vlago.

Inž. M. LEGAN

BALKON

V bloku lahko poleti majhen balkon uredite v prijeten bivalni prostor. Med ograjo napnete slamo, da se skrijejo pred radovedneži, na čista tla položite vzmetnico in jo lepo prekrijete. Zraven sodi še nekaj mizic in okraskov pa imate košček narave sredi mesta, kamor povabite znance na kavico.

Liptavski sir, okrašen s čebulo in paradižnikom, lahko naredite doma po receptu iz kuharske knjige. Za poletne večere lahko to jed ponudite za večerni obrok pred spanjem, gostom pa lahko liptavski sir namažete na toast, pa bo imenitno videti. In še dobro!

STARA NAVADA – ŽELZNA SRAJCA

Ob pasjih dneh, kakršni pri nas že dalj časa trajajo, moramo organizmu dodajati večje količine tekočin, da bi regulirali telesno temperaturo, ki se menja s spremembo temperature zraka. Če več pijemo, se bolj znojimo, z izparevanjem pa tudi telo izgublja toploto s površine.

Povečano znojenje povzroča večjo žejo, zaradi čezmerna ga pitja pa lahko izgubimo apetit. Kako torej ob vročih dneh krotimo žejo?

Organizem potrebuje okrog dva litra tekočine v 24 urah, kar je dovolj tudi v največji vročini in pri najhujših telesnih naporih. Da bi se manj znojili in ne pretirano pili, je treba uživati take pijače, ki imajo osvežilni učinek, hkrati pa vsebujejo hranljive snovi. To so vitamini, mineralne snovi, sadne kisline in podobno.

Sadni sokovi, razredčeni z vodo ali mineralno vodo, odlično gasijo žejo, mnogo bolje kot alkoholne pijače. Razen tega ti napitki krepijo apetit, ki poleti često ugaša, posebno pri otrocih. Limonade s sladkorjem imajo močan osvežujoč učinek, lahko pa jih delamo tudi z mineralno vodo.

Tudi mleko je hranljiv napitek, ki osvežuje telo, če ga osladimo in pijemo hladnega. Jogurt pa je koristen tako za zdrave, kot za bolne in otroke. Mlečnokislinske bakterije namreč preprečujejo razvoj škodljivih mikroorganizmov, zato jogurt zaščiti črevesje.

Hladen čaj in sladka turška kava sta prav tako prijetni pijači ob vročem dnevu, medtem ko mrzla lubenica ali breskev lahko nadomestita vsak napitek, posebno če vemo, da imata v sebi vitamine in sadni sladkor.

Naravne mineralne vode so poleti priporočljive. Delujejo osvežljivo, razen tega imajo nujno potrebne mineralne soli natrija, kalija, kalcija, klora itd.

DR. JOVAN VOJNOVIČ

KAKO UKROTIMO ŽELJO?

Z eno mislijo in besedo se ustavimo še ob tako imenovanih drugotnih pridobljenih osebnih težnjah in motivih. Med te štejemo tiste motive, ki nimajo svojih korenin v globinah človeške telesne, duševne in družbene narave, temveč vznikajo in se oblikujejo iz sprejetih navad in zadržanj, ki si jih človek prisvoji in katere postanejo bolj ali manj neločljiva sestavina njegovega doživljanja in vedenja.

O teh motivih bi ne bilo potrebno kaj več govoriti, če ne bi ravno iz njih vznikali mnogi, prej kvami kakor oblikujoči vplivi na mladostnikovo vedenje.

Vsi vemo, kako mladostnikovo vedenje nemalokrat nezmagljivo kroji težnje po kajenju, po lenobnosti, po pijači, po spolnem izživljanju, po nerazumni napadalnosti, po bahanju in razkazovanju, po bolestem samotarnenju in enako bolestem „fičfiričastem“ izživljanju v bučni družbi, po spolzkem in ogabnem govorjenju, po rušenju vseh moralnih zahtev in meril, po zaničevanju vsega plemenitega, po preziranju vseh tradicionalnih vrednot itd.

Nihče ne more trditi, da so ti motivi, ki nemalokrat tako do konca prevzamejo doživljanje in vedenje nekaterih mladostnikov in mladostnic, po svoji naravi prvinski, vznikajoči iz človekove „bivajoče nrave“, to je iz njegovih za življenje nujnih potreb in nagibov. Nikakor. Ti motivi imajo korenine v plitvi zemlji mladostnikovih navad, ki si jih je največkrat prisvojil s pospnejanjem svoje vrstniške ali odraslejšje okolice.

In prav v tem je stvar, na katero moramo opozoriti. Osebnosti ali pridobljene težnje so namalokrat nevarnejše silnice mladostnikovega vedenja kakor pa prvinske, ker dostikrat tako prevzamejo mladostnikovo vedenje, da se ob njih zares uresničuje ljudska modrost: Stara navada – železna srajca.

Pri vsej vzgoji mladostnikovega vedenja pa gre za to, da to „železno srajco“ povzgetih teženj kos za kosom slečemo z mladostnika in ga oigramo s plaščem prvinsko življenjskih in sožitvenih teženj ter ga pustimo še naprej v železnem oklepu le tistih osebnih nagnenj, ki nam pomagajo oblikovati njegovo doživljanje, vedenje, naravo, osebnost.

DR. FRANC PEDIČEK

pozabljeni grob oboževanke pesnika S. Jenka

Pa bodi tako ali tako, eno je gotovo: kljub svoji mladosti je Leopoldina zapustila globoko sled v Jenkovem življenju in v njegovem literarnem delu, kakor je razvidno iz naslednjega: 17. februarja 1862 se je Leopoldina poročila z dvajset let starejšim sodnim svetovalec Ivanom Logerjem v Črnomlju. Ko je vst o tem prebral v Novicah 27-letni pesnik, tedaj študent prava na Dunaju, je pretresen zapisal v svoj dnevnik: „Sam se moram čuditi, da me je ta novica tako prišla. Bog jej daj srečnih dni, meni pa, da bi jo lahko pozabil! Pozabiti! čudna beseda! Moje najboljše pesni mi je navdihnila in če hočem zaljubljeno pesen napisati, je vedno ona, na katero mislim! — Enkrat samkrat bi jo rad še videl in vedel, kaj bi mi srce občutilo; morebiti, da je vse vkup le fantazija, ki bi se izgubila, ko bi jo videl, morebiti pa tudi ne. Prva, dasi otroška ljubezen, je več vredna, nego vse poznejše.“

Tako je z dovolj avtoritativne strani potrjeno, da je bila za Jenkovo ljubezensko pesem Leopoldina

S. Jenko
OBUJENKA IX

*Tak si lepa kakor zora,
ko pripelje beli dan,
da zbudi zelena gora
se iz težkih nočnih sanj.
Da glave dviguje cvetje
in obrača v njo oči;
da po vejah glasno petje
o ljubezni zadoni.
Draga! bodi zora meni,
oznanjaj mi lepši čas;
žalost mi iz prs odženi,
zbudi v ustih pesmi glas!*

(15. januarja 1857)

dina isto, kar za Prešemovo Primčeva Julija ali za Ketteja nedavno umrla Angela Smolova. To pa nas gotovo dovolj zavezuje, da ohranimo njen grob našim potomcem tako, kot smo Julijinega ...

Sodobni časniški viri kažejo, da je bila Kuraltova rodovina, čeprav graščaška, narodno zelo zavedna. Po mnenju dr. Zupaniča gre tudi v tem pogledu za Jenkov vpliv. Zato naj spregovorim še nekaj besed o Leopoldininih bratih:

Edvard, ki je za očetom prevzel posest, je bil krajni šolski nadzornik in predsednik krajnega šolskega sveta v Semiču. Kot semiški župan — tako poudarja sodobni časopisni vir — je prišel k cesarjevemu sprejemu v Ljubljano v narodni noši.

— Teodor je bil sodni pristav. Kot predsednik črnomeljske čitalnice je močno razgibal društveno življenje, prirejal ljudske veselice in uprizarjal v čitalnici celo operete. — Franc je bil dober igralec. Posebno se je odlikoval v vlogi Glažka (verjetno v Linhartovi Županovi Micki), tako da se ga je od takrat prijelo kar ime „Glažek“.

Pri Kuraltovih na Turnu so se zbirali belokranjski domorodci, sami pa so se udeleževali vseh narodnih svečanosti, naj si bo v Črnomlju, Semiču, Metliki ali Gradcu. Shajali so se z drugimi domoljubi zlasti na godovanjih narodno zavednega semiškega dekana Antona Aleša, pa tudi na volitvah so pogumno kazali svojo narodno zavest.

Franc, zadnji graščak, je bil poročen z učiteljico Kristino Železnik (1861 — 1915). Po moževi smrti se je Kristina ponovno poročila z deželnosodnim svetnikom dr. Edvardom Volčičem (1858 — 1911), pravnim pisateljem in ustanoviteljem novomeške glasbene šole. Kristina je turnsko posest prodala trgovcu Kavšku iz Ljubljane, ta pa potem drugim in grad so 1902 podrla, tako da so od njega danes ohranjene samo razvaline, edinole stari grajski kozolec še krepko kljubuje času, ker je kamnit. Kljub povpraševanju na raznih koncih in krajih se mi do danes še ni posrečilo dobiti slike nekdanjega turnskega gradu, če je sploh kdaj eksistirala ...

Leopoldinin mož Ivan Loger se je rodil 1820 v Ortneku. Kot pravnik je služboval na Hrvaškem, v Črnomlju in Novem mestu. Tu je umrl kot upokojeni sodni nadsvetnik v 84. letu. Bil je mirne narave, priljubljen družabnik, poln ribni-

škega humorja, in ustrežljiv, zlasti do kmečkih ljudi. Z Leopoldino sta imela več otrok. Prvorojenka Klotilda je postala na Dunaju uršulinka, Miroslav je bil, kakor smo že omenili, okrajni glavar, Cenko pa je umrl 12. oktobra 1919 kot artilerijski major.

Nazadnje še nekaj besed o Leopoldininem grobu samem. Prvotno je bila pokopana na starem novomeškem pokopališču, za današnjim avtobusnim postajališčem. Tam je imela grob s kapelico in nagrobnikom. Napis na njem je bil nemški. Potem so dali svojci napis izbrisati in vklesati slovensko besedilo:

LEOPOLDINA LOGAR
roj. Kuralt 11/11 1840 + 26/3 1876
JANEZ LOGAR
c. kr. deč. nadsvetnik v p.
10/4 1820 + 4/5 1903

Dr. Zupanič, ki je ta napis objavil l. 1924, sporoča, da je bilo pod njim še mogoče razločiti sledove prejšnjega nemškega besedila. Tudi vestni literarni zgodovinar dr. Alojz Turk si je prepisal to besedilo, vendar z nekaj nebitnimi razlikami. Toda primerjava z današnjim nagrobnikom (glej tekst na začetku tega članka) kaže, da tudi pri drugem zapisu ni ostalo. Ob prekopu na novo pokopališče so dali svojci napraviti ali povsem nov kamen ali pa vsaj nov napis, na katerem so vklesani najprej moževi podatki, šele nato ženini, dasiravno je ona umrla skoraj trideset let poprej. Potemtakem je grob doživljal od nekdanjega svojvrstno usodo, kakor jo doživlja še danes ...

Uporabljeni viri in literatura: Matrike in župna kronika v Semiču (podatke mi je poslal 28. 8. 1969 dr. Vinko Bevk, takratni župnik). Šolska kronika osnovne šole v Semiču (na voljo mi je bila po prijaznosti tov. ravn. Metoda Pluta). Gimnazijski katalogi v Novem mestu (zdaj v Dol. muzeju) za leta 1847 — 68. Zupanič Niko: Nepoznani podobi Janeza Trdine in Leopoldine Kuraltove. Dom in svet 1924. Zapuščina dr. A. Turka v ŠK Mirana Jarca (Ms 1, št. 5 e). Dolenjske novice 1903, str. 95, in Slovenski narod 1903, št. 101 (podatki o Ivanu Logerju). Slovenski narod 1884, št. 169 (osmrtnica Terzije Kuralt). Slovenski narod 1888, št. 133 (osmrtnica Franca Kuralta). Dolenjske novice 1915, str. 47 (Kristina Volčič—Kuralt). Ljubljanski zvon 1912, str. 55 (nekrolog dr. Volčiču). Jenko I.: Iz zapuščine Simona Jenka. Kres 1886. Dolenec I.: Moja rast, str. 110 (smrt Friderika Logerja). Nagrobnik Martina Kuralta na semiški cerkvi in dr. Volčiča na novomeškem pokopališču.

*Sinfonia
in G major, Op. 80
für große Orgel, 4 Violinen
u. 4 Celli, 2 Bassen,
2 Hornen, 2 Fagotten,
2 Trompeten, 2 Pauken,
2 Becken, 2 Harfen,
2 Violoncelli,
2 Kontrabässe,
2 Hörner, 2 Fagotten,
2 Trompeten,
2 Pauken,
2 Becken,
2 Harfen,
2 Violoncelli,
2 Kontrabässe.*

BEEHOVEN

Življenje Ludviga van Beethovna (1770 — 1827), cesarja kontrapunkta v glasbi, je bilo dolgo komaj 57 let. Od tega je skoraj polovico časa preživel v lastnem peklu tišine. Ostal je brez zvokov, ki so mu vse življenje predstavljali edini vir sreče, zadovoljstva in genialnega glasbenega ustvarjanja.

Psihologi pravijo, da človeku z dobrimi dednimi lastnostmi in harmoničnim genetskim mozaikom ni težko uresničiti pozitivnega življenjskega programa. Danes, skoraj 150 let po Beethovnovi smrti, se moramo pokloniti pred tem nelepim človekom, ki pa je imel izrednega duha in ki je bil nepopustljiv, ko je bilo treba premagovati svoje slabe lastnosti. Čeprav nizozemskega porekla, je bil rojen v Nemčiji. Oče in stara mati sta bila alkoholika, nekateri biografi pa trdijo, da tudi mati ni imela pravih norm glede morale.

Majhen, čokat in nepazljivo oblečen, gotovo ni bil podoba lepota. Toda njegove oči so izžarivale poseben čar, ki je privlačil številna dekleta, ne glede na poreklo. Še posebno nežen in dober je bil z otroki. Rad jim je igral z vso umetniško predanostjo, medtem ko filistrom ni bil naklonjen. Največkrat je bil jedek, včasih tudi skrajno nevljuden. Rad je uporabljal reklo: „Knezi so vsepovsod, Beethoven pa je samo eden!“ ali pa:

„Takim praščem ne igram!“ Ko so postali očitni prvi znaki gluhosti in ko je zvonjenje v ušesih postalo nezno, je Beethoven večkrat padel v depresijo. Zdravniki so mu predpisovali vse več alkohola, zaradi česar je dobival črevesna obolenja in driske, te pa so zdravili z novimi količinami alkohola. Beethoven se je začel izogibati ljudem, posedal je v mračnih kotih gostiln z dolgo pipo v ustih, s kozarcem pijače in časopisi.

Ze pri 25 letih so se začeli pojavljati prvi znaki otoskleroze. Visoki in nizki šumi so mu močno nagajali in kmalu ni mogel več slediti diriganja lastne simfonije, ker je dirigiral v prazno. Tudi posebne slušalke, ki so jih naredili nalašč zanj, mu niso pomagale, zato, je moral ta genij od svojega 30. leta pa do smrti občevati z okolico le s papirčki in konverzijskimi zvezki, ki se jih je do njegove smrti nabralo 400.

Beethoven je vse večkrat padel v depresije. Nekajkrat je pomislil na samomor; napisal je celo oporoko, toda vedno znova je premagal svoje težave. Iz tistih časov so ostale besede, napisane prijateljem: „Usodo bom zgrabil za vrat! Ne bo me do kraja potolkla in kljub vsem težavam telesa naj gospodari moj duh.“ Za življenja je večkrat nevarno zbolel: imel je vnetje pljuč, razkroj jeter, nekateri pa so trdili, da je imel tudi sifilis. Njegovo glasbeno delo je ogromno, za gluhega človeka naravnost nerazumljivo. Bil je močno

raznovrsten, čeprav spominja njegov glasbeni izraz zdaj na Mozarta, zdaj na Haydna ali Schuberta. Toda njegova glasba, zdaj resna in trda, ponekod lirski in razigrana, je tako specifična, da je ni bilo nikoli mogoče posnemati ali zamenjati z drugo. Naziv „božanski kovač“ mu torej pristojni z vsemi pravicami.

Kot večina genijev je bil na strani socialno ogroženih, bogataše pa je mrzil. Plemiški naslov „van“, ki ga je dobil, naj bi po njegovem predstavljal plemstvo duha. Za Napoleona je, dokler ga je smatral za svetilnik francoske revolucije, skomponiral III. simfonijo, imenovano Eroica. Toda odzvel ji je posvetilo in zasovražil Napoleona zaradi njegovih imperialističnih pohodov in izigravanja pričakovanj, ki so jih gojile napredne sile podjarmljenih narodov Evrope.

Živel in delal je na Dunaju. Nikoli ni zapustil Avstrije, čeprav se je često selil z enega konca Duñaja na drugi. Toda mesta ni nikoli zapustil, ker so tam živeli njegovi prijatelji in oboževalci.

O glasbi je imel najlepše mnenje in je rad rekel, da nima smisla razpravljati o bogovih in kontrapunktu. Čeprav so ga častili, mu podeljevali odlikovanja in ga pozdravljali s topovskimi salvami, ni nikoli dobil enakovredne materialne nagrade. Trije dunajski plemiči so mu skupaj dajali letno rento. Podobno kot Michelangelo se je tudi Beethoven vse življenje pritoževal nad revščino,

čeprav bi po današnjih merilih lahko oba šteli v vrsto dobro stoječih ljudi.

Komponiral je eno samo opero, Fidelio. Pozneje se ji je odrekel in je trdil, da lahko najbolj čista glasbena doživetja izrazi le v simfoniji. Bil je izrazit človek doživlja. Kadar je bil v denarnih težavah, je dunajskim gledališčem ponujal scensko glasbo, češ da jo bo napisal po njihovem naročilu. Kljub temu pa kaj takega ni nikoli napisal in zato ostaja njegov opus kristalno čist. Nič ni napisal mimo svojih želja, če seveda izvememo opero Fidelio.

Ob Beethovnovem koncu so bili pri njem vsi njegovi prijatelji, med njimi tudi njegov naslednik Schubert, ki pa je kmalu po Beethovnovi smrti tudi sam umrl. Beethovnov pogreb je bil konec marca v izredno slabem vremenu, toda kljub temu je več kot 20.000 Dunajčanov spremilo svojega glasbenega boga na zadnji poti.

Zalostno je končala njegova zapuščina. Mestni očetje so dopustili, da so starinarji in mešetarji na improvizirani licitaciji pobrali vso Beethovnovo imovino, pohištvo, garderobo, knjige, pisma in vse partiture za bedno vsoto 918 forintov in 37 krajcarjev. Samo za primerjavo: trije plemiči so dajali Beethovnu po 4.000 forintov na leto! Toda cesarji so odšli, pomrli so tedanji mestni očetje, starinarji in preprodajalci, Beethoven pa ostaja nesmrten ...

KAJ JE

FILM

KRANJSKI FESTIVAL

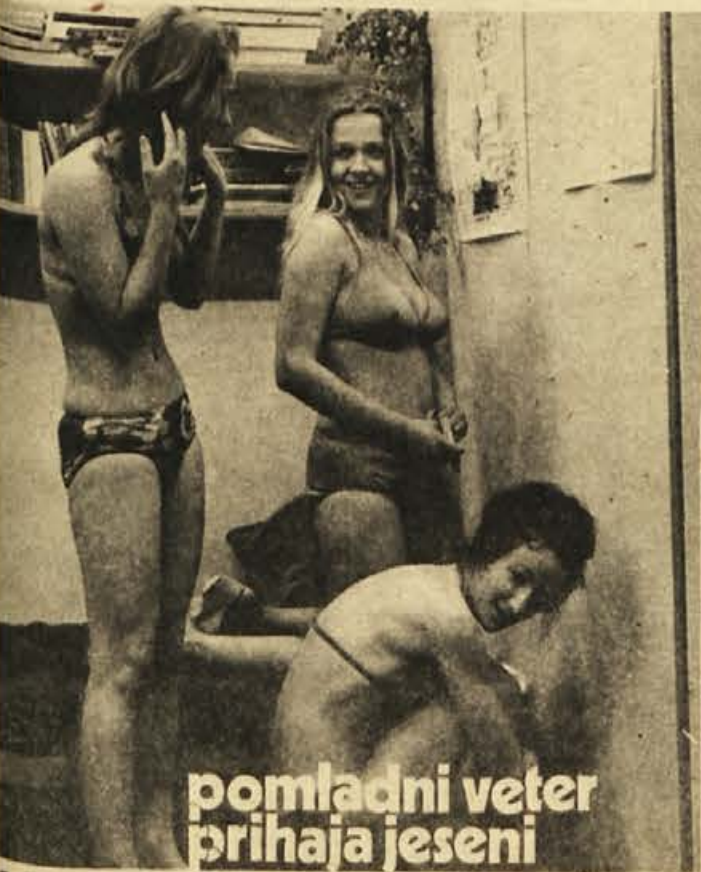
Tudi letos bo Kranj imel v gosteh filmske delavce, ki se posvečajo zvrsti športnih in turističnih filmov. Festival bo trajal od 11. do 17. septembra, na njem pa bodo prikazali športne in turistične filme iz 25 držav. Program festivala je pester, saj poleg samih projekcij predvideva športna tekmovanja, sejem igranih filmov, plenum filmskih delavcev Jugoslavije in več mednarodnih sestankov. Letošnji mednarodni festival bo že peti.

HITLER IZ NAŠEGA KONCA

Ta mesec se je začelo snemanje novega jugoslovanskega filma, ki ga za Jadran film iz Zagreba režira Vladimir Tadej. Scenarij za novi film „Hitler iz našega konca“ je napisal Zoran Petrović, glavne vloge pa bodo igrali: Boris Dvornik, Nikola Simić, Ružica Sokić in Duško Bulajić.

niš 74

Selektivna komisija za igralske stvaritve jugoslovanskega filma je za letošnji filmski festival Niš 74 izmed 18 prijavljenih filmov izbrala 14 filmov. Na fe-

pomladni veter prihaja jeseni

stivalu, ki se je začel 31. avgusta in bo trajal do 7. septembra, so prikazali tudi slovenski film režiserja Živojina Pavlovića „Let mrtve ptice“.

PLOŠČE

HUMP=HRIES SINGERS

Skupina The Les Humphries Singers je našim poslušalcem dobro znana, saj Helidon redno zalaga gramofonsko tržišče z njihovimi ploščami. Vokalno razgibana in tehnično izredno uglasena skupina se na veliki plošči „Mama Loo“ predstavlja z več popevkami: „Given the Chance“, „Carry On“, „Mama Loo“ in drugimi.

Ena najbolj izvirnih kompozicij češkega skladatelja Antona Dvoržaka je Simfonija št. 8 v G duru. Simfonijo je Dvoržak napisal v času, ko je bil njegov ustvarjalni napon najmočnejši. Prvo javno izvedbo je vodil skladatelj sam leta 1890. Na veliki plošči, ki jo je po licenci Deutscher Grammophon izdala RTB, pa lahko poslušate Dvoržakovo Simfonijo št. 8 v izvedbi slavnihih berlinskih filharmonikov pod vodstvom dirigenta Rafaela Kubelika. Plošča je posneta v stereo tehniki.

SLAKI

Letošnjo jesen bo ansambel Lojzeta Slaka praznoval 10-letnico obstoja. Ob tej priliki bodo priredili jubilejni koncert in izdali jubilejno veliko ploščo. Na koncertu se bo ansambel prvič javno predstavil s svojim novim pevcem, ki je zamenjal preminulega Jožeta Šifrerja. Ime pevca zaenkrat še ni znano.

Kvartet Magnifico, ki ga, čeprav je naš, bolj poznajo v tujini, je pri RTV Ljubljana izdal veliko stereo ploščo s posnetki svetovno znanih skladb za kitaro. Med pesmimi iz daljnje Mehike in Kolumbije lahko poslušamo tudi skladbi La Malaguena (avtor je Španec Ramirez) in Alma Llanera, ki jo je zložil P. E. Guitierrez.

KNJIGE

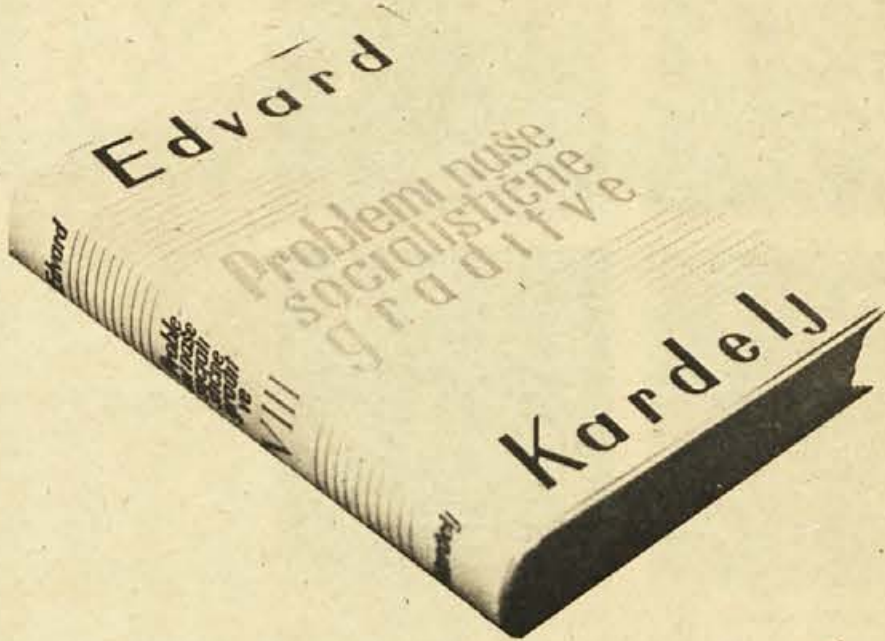
ameriški imperij

Ameriški imperij uživa po vsem svetu dvojen sloves; kakor ga nekateri hvalijo, tako ga nekateri grajajo, brez dvoma pa je njegov obstoj v svetu povezan z vsemi važnejšimi dogodki, ki pretresajo naš planet. Ta veliki in raznovrstni stroj je obdelal na podlagi uradnih virov in ob pomoči drugih znanstvenikov Claude Julien z več gledišč. V uvodu v svojo knjigo pravi sam, da bi knjiga rada dala splošen pogled na problem tega pojava, a da to ni popolnoma mogoče. Kljub temu pa bo pisanje Claudeja Julienu zanimivo za vsakogar, ki ga zanima naša sedanjost. Knjigo je v slovenščino prevedel Marjan Poljanec, izdala pa jo je Državna založba Slovenije.

Pred skoraj desetimi leti tragično preminuli francoski alpi-

PREDSTAVUJAMO VAM

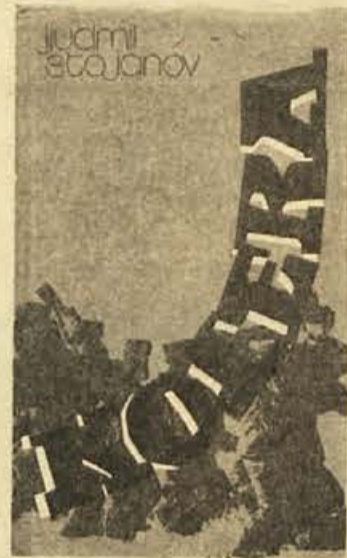

Na našem knjižnem trgu že od nekdanj primanjkuje družboslovne, predvsem pa marksistično usmerjene literature. Tako smo šele letos dobili prevod tretjega dela Marxovega „Kapitala“, veliko praznih mest pa je tudi med drugimi utemeljitelji marksizma. Zategadelj je toliko pomembnejše založniško dejanje Državne založbe Slovenije, ki izdaja zbrano delo uglednega politika, borca in teoretika našega socializma, Edvarda Kardelja. Pred nami je že njegova osma knjiga z naslovom „Problemi naše socialistične graditve“, ki obsega Kardeljeve govore, razprave in intervjuje od leta 1965 do 1967, ki se dotikajo bistvenih vprašanj našega samoupravnega socializma in nakazujejo določene smeri in premike za prihodnost.

NOVEGA

list Lionel Terray je napisal zanimivo knjigo o svojih planinskih dosežkih v gorah vsega sveta. Knjigo „Osvajalci nekoristnega sveta“ smo dobili v slovenskem prevodu Tineta Orla, izdala jo je Državna založba Slovenije. Odlika knjige je v sproščenosti, v preprostem odkrivanju resnice o alpinizmu, stvari, ki mnoge mika naprej, prideta močno do izraza človekova plemenitost in tovarištvo. Izdaja je opremljena z izvirnimi fotografijami.

svoje delo podnaslovlil kot parabol ter s tem naznačil, da je zgodba, ki jo pripoveduje, samo okvir, v katerega je vtisnjeno idejno poročilo o samoti današnjega človeka.

Bolgarski pisatelj Ljudmil Stojanov je s svojim romanom „Kolera“ doživel svetoven uspeh, saj je ta grozljiva pripoved o trpljenju vojakov med epidemijo kolere v frontnih rojih prevedena v skoraj vse sve-

točne jezike. Zgodba o študentu, ki preživi vso grozo za kolero umirajočih vojakov, je avtobiografsko obarvana. Vrednost romanu pa daje globoko humano poročilo o nesmiselnosti pobijanja ljudi in trpljenja v vojski. Slovenska izdaja tega zanimivega romana je izšla pri Mladinski knjigi v sprevedu Sončke Lorenci.

VISOKA NAPETOST

Češka literatura se ponaša z vrsto pisateljic, katerih dela so dosegla velik sloves tako doma kot v tujini. Mednje se je uvrstila tudi Herma Svozilova-Johnova, ki ima za seboj že kar obsežno delo: napisala je že več romanov, pesniških zbirk in novel. Največja priznanja pa je dobila za roman „Visoka napetost“, ki je izšel v slovenskem prevodu v knjižni zbirki „Krog“, ki jo izdaja Mladinska knjiga. Roman nas seznanja z življenjem in trpljenjem češkega ljudstva v času druge svetovne vojne.

43 stopnic

V zbirki Pota mladih, ki jo izdaja Mladinska knjiga, je izšel roman mladega slovenskega pisatelja Toneta Freliha. Delo pripoveduje o človeku, ki se po več letih vrača iz taborišča k domačim, a ga ti ne sprejmejo tako, kot je pričakoval: imajo ga za prevaranta ter ga ne pripoznajo več za svojega. Avtor je

Konec letošnjega junija je režiser Rajko Ranfl končal snemanje filma „Pomladni veter“, za katerega je scenarij napisal režiser sam. Film je zdaj v končni obdelavi, sinhronizirajo ga, montirajo in opremljajo z glasbeno spremljavo dr. Urbana Kodra, skladatelja priljubljene filmske glasbe v „Cvetju v jeseni“. Film bi moral biti dokončan do puljskega festivala, ker pa so pri „Viba filmu“ ugotovili, da bi naglica filmu samo škodila, so premiero preložili na sredo letošnje jeseni.

Ustvarjalci novega slovenskega filma obetajo, da bo film tak, kakršnega si večina naših gledalcev želi iz sodobnega življenja, poln vedrine in prijetne glasbe. Taki filmi so pri nas še redki, zato pa toliko bolj dobrodošli. Mnogi pričakujejo, da bo „Pomladni veter“ nekakšna slovenska „Love story“.

Režiser in scenarist Rajko Ranfl meni, da take primerjave niso povsem upravičene. Čeprav bo film veder in naj bi ob

bogati barvni podobi in prijetni glasbi gledalce predvsem zabaval, ne gre samo za zabavo. Ranfl želi v njem prikazati študentovske usode in težave, ki se odpirajo pred mladimi na pragu življenjske in čustvene zrelosti. V središču pripovedi so ljubezen in vprašanja, ki se ob nji razpirajo, a jih mladi še ne znajo pravilno reševati.

Osnovna zgodba filma poteka med študentskim naseljem, Akademijo za likovno umetnost in študentovsko sobico. Peter, študent slikarstva, se zagleda v prikupno Katjo, ki kot model gola pozira na urah študija akta, drugače pa študira glasbo. Peter misli, da z osvajanjem mladega dekleta ne bo imel nobenih težav, toda izkaže se, da je Katja trši oreh od drugih deklet, ki so prej nasledile njegovim ljubezenskim izjavam. V njun odnos se vpletejo še intrige Katjinih kolegic in sestanovalk, Peter pa postane tarča zbadljivk. Pride do besednih dvobojev, fizičnih obračunov, skratka, do nezele-

nihih položajev. Končno pa junaki filma le pridejo do spoznanja, da se je zelo tvegano predajati opojnosti pomladanskih sapic...

Zgodba torej nakazuje, da bo film za staro in mlado. Filmski medij bo podrejen jasno zastavljeni zgodbi, to pa je tisto, kar gledalci v filmu tudi iščejo. Režiser Ranfl je nedavno v zvezi s tem izjavil: „Rad bi zadovoljil gledalce, še raje pa bi naredil film, ki bo umetniško vreden. In ne nazadnje bi rad pomagal k finančnemu uspehu slovenske kinematografije.“

In kakšna je ekipa, ki nam pripravljala novi film? Poleg Rajka Ranfla je v nji vodilni slovenski snemalec mlajše generacije Jure Pervanje. Skladatelj filmske glasbe je Urban Koder, direktor filma pa Ljubo Struna. Režiser je za glavno moško vlogo izbral mladega novosadskega igralca Marinka Šebeza, ki se je zadnje čase uveljavil v domačem filmu z nekaterimi uspešni-

mi vlogami. Glavno žensko vlogo bi morala prvotno igrati ena od nadebudnih slovenskih igralk mlajše generacije, a je odklonila sodelovanje zaradi nekaterih „slečenihih“ prizorov. Tako je vlogo Katje dobila simpatična beograjska študentka zgodovine umetnosti Mirjana Nikolić, ki ima za seboj že nekaj večjih filmskih in televizijskih vlog. Od ostalih igralcev naj omenimo še Borisa Kralja, ki bo igral profesorja na likovni akademiji, Marka Simičiča, mlado Kranjčanko Marino Urbanc, Marjeto Gregorač, Polono Vetrhi, Jureta Kavška in Janeza Hočevarja – Rifle. Osnovni glasbeni motiv filma bo pela znana slovenska pevka Ditka Haberl.

Če ne bo nepredvidenih ovir, bo jesensko filmsko sezono pričel „Pomladni veter“. Kaj in koliko se bo od načrtov in želja filmskih ustvarjalcev uresničilo, pa bo pokazala premiera sama, sodili pa gledalci.

F. MIKEC

